POLONIA
ITALIA
ANNO
ROK
ORGAN IZBY HANDLO-
WEJ POLSKO-ITALSKIEJ
W WARSZAWIE
ORGANO DELLA CAMERA
DI COMMERCIO POLACCO
ITALIANA IN VARSAVIA
2

ROK II, Nr. 2
Luty
1928

POLONIA-ITALIA

ORGAN IZBY HANDLOWEJ POLSKO-ITALSKIEJ
ORGANO DELLA CAMERA DI COMMERCIO POLACCO-ITALIANA

ANNO II, N. 2
Febbraio
1928

Redakcja i Administracja:
Warszawa, Wierzbowa 11, tel. 202-15.
Izba Handlowa Polsko-Italska:
Warszawa, Wierzbowa 11, tel. 202-15

Redazione ed Amministrazione:
Varsavia, via Wierzbowa 11, tel. 202-15.
Camera di Commercio Polacco-Italiana:
Varsavia, via Wierzbowa 11, tel. 202-15.

WARUNKI PRENUMERATY:
Cały rok: zł. 40, pół roku: zł. 20, kwartalnie: zł. 10.
Numer pojedyńczy: zł. 4.
Konto P. K. O. 14.614.

ABBONAMENTI:
Un anno: L. 100. Sei mesi L. 50, tre mesi L. 25.
Un numero separato: L. 10.
Conto-Corrente: P. K. O. 14.614 (Cassa Postale di Risparmio).

Treść:

Sommario:

POLSKA I MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA I TARGI W MEDJOLANIE.

(LA POLONIA E LA FIERA ESPOSIZIONE DI MILANO).

W r. b. w dn. 12 kwietnia po raz dziewiąty nastąpi otwarcie Międzynarodowych Targów w Medjolanie, z któremi będzie połączona Wystawa, mająca trwać do 19 czerwca. Będzie ona manifestacją wysiłków geniuszu italskiego we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego w ostatnich dziesięciu latach. Uroczysty charakter, jaki będzie nadany tej Wystawie, uzasadniony jest okolicznością, iż w r. b. przypada dziesięciolecie zwycięstwa oręża italskiego w wojnie światowej i wejścia w posiadanie naturalnych granic, jakie obecnie oddzielają Italję od państw ościennych.

Wystawa będzie nietylko pokazem konkretnych rezultatów wszystkiego tego, co w ostatnich dziesięciu latach zdziałano w zakresie gospodarczym, lecz również obrazem poczynań i dążeń w kierunku przebudowy i rozbudowy życia gospodarczego Italji, demonstracją zamierzeń na przyszłość. Jej zadaniem jest nietylko odtworzenie postępów gospodarki narodowej Italji, jej bogactw i sił produkcyjnych, lecz również odzwierciadlenie rezultatów rozwoju gospodarczego innych narodów.

Dzielnica, w której położony jest teren wystawowy, jeszcze przed dziesięciu laty stanowiła miejsce ćwiczeń wojskowych. Obecnie jest to teren, na którym wznoszą się wspaniałe budowle, odpowiednio uporządkowany, objęty planem regulacyjnym miasta, przecięty szerokiemi, zabrukowanemi i czysto utrzymanemi ulicami, skanalizowany, należycie oświetlony, zaopatrzony w skwery, parki, miejsca rozrywek i t. p. Tam, gdzie jeszcze w r. ub. znajdowały się baraki z drzewa, służące za pawilony wystawowe i stanowiące anachronizm z pierwszych lat istnienia Targów, dziś wznoszą się okazałe pałace, zbudowane według najnowszych wymagań techniki wystawowej i imponujące zarówno rozmiarami, jak i wspaniałemi pomysłami architektonicznemi. Gmina miasta Medjolanu, mając na względzie możliwość rozszerzenia się Targów, przyznała im teren, przylegający do obecnego obszaru targowego, i wynoszący przeszło 5.000 m. kw. W ten sposób przestrzeń, zajęta przez Targi i Wystawę, w y n o s i o b e c n i e p r a w i e ½ m i l j o n a m. k w a d r.

W Targach Medjolańskich bierze udział około 30 narodów, reprezentowanych bezpośrednio przez firmy i 40 narodów, reprezentowanych przez odpowiednie przedstawicielstwa. Około 13 narodów posiada swe własne pawilony. Są to kraje następujące: Francja, Anglja, Japonja, Niemcy, P o l s k a, Czechosłowacja, Hiszpanja, Rumunja, Argentyna i Z. S. S. R. W Targach biorą udział zarówno narody, które już od wielu dziesiątków lat utrzymują stosunki handlowe z Italją, jak i te, które pragną stosunki handlowe z Italją nawiązać, wzgl. stosunki istniejące odpowiednio spotęgować. O charakterze wybitnie międzynarodowym Targów najwymowniej świadczy okoliczność, iż około 30% wystawców reprezentuje kraje obce. Liczbę osób, które w r. ub. zwiedziły Targi i dokonały na nich tranzakcyj handlowych, obliczają na 180.000. Przewiduje się, iż w r. b. Targi i Wystawę, które trwać będą dziesięć tygodni, o d w i e d z i o k o ł o 3 milj. o s ó b.

W związku z uroczystym charakterem, jaki w r. b. będą posiadały Targi i Wystawa, w czasie ich trwania odbędzie się cały szereg międzynarodowych kongresów, zjazdów, konkursów i specjalnych pokazów, z których na wymienienie zasługują: międzynarodowy zjazd dziennikarzy, międzynarodowy zjazd inżynierów, kongres lekarzy, zjazdy i zawody sportowe, konkurs wytwórczości samochodów, kongres laureatów nauk ekonomicznych i handlowych, wyścigi samochodów w autodromie w Monza, międzynarodowy konkurs wyrobów konfekcji skórzanej, wystawa żywych modeli i pokaz mód italskich oraz zagranicznych, międzynarodowy konkurs chórów, konkurs piękności dzieci, konkurs zootechniczny, pirotechniczny, gastronomiczny i t. p.

W tej manifestacji sił produkcyjnych oraz geniuszu narodowego Italji bierze w r. b. udział również Polska. Będzie reprezentowana tak, jak to odpowiada państwu z 30 miljonową ludnością, państwu o wielkich tradycjach historycznych i odgrywającemu dziś wybitną rolę w kształtowaniu się międzynarodowych zagadnień politycznych i gospodarczych oraz gruntowaniu się ogólnego rozkwitu świata. Polska występuje we własnym pawilonie, zbudowanym w r. ub. i wśród pawilonów innych państw obcych pod względem estetycznym zajmującym jedno z pierwszych miejsc. Utrzymany w stylu polskim epoki odrodzenia i zbudowany według planu arch. B. Rogaczewskiego, pawilon ten zajmuje przestrzeń 150 m. kwadr. i przeznaczony jest na pomieszczenie eksponatów przedsiębiorstw państwowych oraz firm prywatnych. Liczne eksponaty oraz wykresy, mapy, fotografje różnych naszych objektów przemysłowych umożliwią zapoznanie się licznym rzeszom publiczności międzynorodowej w ogólnych zarysach z ważniejszemi działami naszego życia gospodarczego. Pawilon ten stanowi widomy znak pragnienia społeczeństwa polskiego jaknajwiększego zacieśnienia kontaktu z życiem gospodarczem Italji i możliwie jaknajwiększego spotęgowania z nią wymiany gospodarczej.

Partycypując w tegorocznych Targach i Wystawie Międzynarodowej, którym, jak już powiedzieliśmy, nadany jest charakter specjalnie uroczysty z okazji przypadającego w r. b. dziesięciolecia Zwycięstwa, Polska będzie miała możność dania wyrazu uczuciom radości nietylko z powodu świętowania dziesięciolecia zrealizowania słusznych postulatów narodu italskiego, lecz i z tego powodu, że zwycięstwo oręża italskiego przyczyniło się do ziszczenia się Polski Niepodległej.

L. P.

IL COMMERCIO ESTERO DELLA POLONIA NEL 1927.

(HANDEL ZAGRANICZNY POLSKI).

Per un'analisi degli scambi commerciali della Polonia nel 1927 occorre confrontare le cifre generali dei traffici degli ultimi anni trascorsi, illustrati qui appresso (in migliaia di franchi oro):

Anno	Cifra totale	Importazioni	Esportazioni	Saldo
1922	1.500.506	845.355	655.151	— 190.204
1923	2.312.069	1.116.482	1.195.587	+ 79.105
1924	2.744.496	1.478.631	1.265.865	— 212.766
1925	2.874.895	1.602.823	1.272.072	— 330.751
1926	2.202.272	896.232	1.306.040	+ 409.808
1927	3.139.909	1.680.530	1.459.379	— 221.151

Osservando le cifre surriportate si rileva che la cifra complessiva del valore delle importazioni e delle esportazioni nel 1927 come pure i valori singoli di queste, sono superiori a quelli degli ultimi cinque anni.

L'opinione pubblica attira quasi esclusivamente la sua attenzione sulla questione del saldo attivo o passivo della bilancia commerciale senza apprezzare al suo giusto valore l'importanza dell' aumento della cifra totale d'affari. E'evidente tuttavia che per un paese le di cui relazioni commerciali con l'estero sono ancora relativamente poco sviluppate, l'aumento della cifra d'affari degli scambi commerciali presenta un'importaza primordiale anche se quest'ultima porta con se la passività della bilancia.

Dal confronto delle esportazioni durante gli ultimi cinque anni, si osserva un progressivo aumento. Invece, per quanto concerne le importazioni, si nota una rapida diminuzione dal mese di agosto 1925. Le cause sono generalmente note: in seguito al brusco rialzo del corso del dollaro, nel luglio 1925 una forte differenza si è prodotta tra i prezzi del mercato polacco e quelli esteri determinando una contrazione delle importazioni.

D'altraparte il Governo, considerando il saldo passivo della bilancia commerciale come principale causa del ribasso dello zloty, soppresse tutte le riduzioni doganali ed emanò disposizioni tendenti a limitare il più possibile le importazioni. La vita economica del paese entrò in un periodo di crisi: la capacità d'assorbimento del mercato diminuì sensibilmente tanto per i prodotti indigeni, quanto per quelli esteri.

Questa situazione non durò però lungo tempo. La ripresa si manifestò per i prodotti locali e in seguito, dopo il mese d'agosto 1926, per le importazioni che d'allora in poi non cessarano di aumentare.

Noi rammentiano questo fatto per rendere ai lettori più comprensibile la grande differenza fra le importazioni nel 1926 e quelle nel 1927. Conoscendo le cause che hanno determinata una importante diminuzione delle importazioni nel corso del primo semestre 1926, il loro aumento di circa 87,5% nel 1927 risulta evidente. Questo aumento tuttavia è stato determinato per un'altra causa ancora che si può dedurre dall'analisi della cifra d'affari del 1927.

I raccolti del 1924 sono stati eccezionalmente scarsi e ciò ha reso necessaria l'importazione di ingenti quantità di cereali nel primo semestre 1925. La raccolta del 1925 è stata, al contrario, assai buona. Nel corso del secondo semestre 1925 e del primo semestre 1926, la Polonia ha potuto dunque non solamente ridurre al minimo le importazioni dei cereali, ma destinarne importanti quantità per l'esportazione.

I raccolti del 1926, nelle cifre definitive, sono stati molto più cattivi di quanto era stato previsto, ciò che ha reso di nuovo necessaria l'importazione di ingenti quantità di cereali.

Queste importazioni hanno raggiunto cifre particolarmente importanti nei mesi di aprile e maggio 1927. Sono state quindi queste importazioni che hanno determinato il peggioramento della bilancia commerciale.

L'importazione dei cereali durante gli ultimi tre anni, si presenta come appresso: (in migliaia di franchi oro):

	1925	1926	1927
Frumento	14.923	2.804	81.051
Segala	19.523	1.566	33.216
Orzo	1.454	174	890
Avena	21.990	484	10.343
Mais	10.919	3.491	23.176
Farina di frumento	117.512	394	6.027
Farina di segala	18.852	29	723
Totale	205.173	8.942	155.425

Gli anni 1925 e 1927 presentano molta analogia: facendo seguito a degli anni di cattivi raccolti, in essi si verificano considerevoli importazioni di cereali. Tuttavia queste importazioni dimostrano caratteri differenti: infatti nel 1925 al primo posto con il 66,5% del totale, stanno le farine, mentre nel 1927 l'impor-

tazione di esse e scesa a 4,3% cedendo il posto a quella del frumento. Ció e derivato dalla politica d'approvvigionamento seguita dal Governo e tendente ad interdire l'importazione delle farine ed a facilitare quella del frumento.

Deducendo i cereali e le farine, le importazioni dei prodotti alimentari sono state nel 1925 di 257.334.000 franchi oro, nel 1926 di 145.060.000 frs. oro, nel 1927 di 233.053.000 frs. oro. Relativamente ai principali gruppi, queste importazioni, si presentano così: (in migliaia di franchi oro):

	1925	1926	1927
Riso	29.683	13.309	28.086
Limoni e aranci	13.155	5.253	7.693
The, caffe, cacao	36.150	31.479	38.730
Aringhe	22.278	17.864	26.945
Grassi commestibili	33.586	23.336	44.790
Tabacco	46.721	21.620	19.468

L'incremento di queste importazioni e stato determinato dalle migliorate condizioni della popolazione operaia e agricola che si e dimostrata piu forte consumatrice di riso, aringhe, grassi commestibili. Le importazioni del the, del caffe e del cacao segnano variazioni molto meno importanti.

Le importazioni dei prodotti d'origine animale segnano notevoli oscillazioni come lo provano le seguenti cifre: (migliaia di franchi oro):

	1925	1926	1927
Pelli greggie	6.904	15.322	36.173
Cuoio lavorato	54.166	30.900	52.317
Calzature	27.935	3.441	5.628
Totale	106.487	61.241	124.579

Le cifre surriportate dimostrano come sia sempre piu accentuata la tendenza di sostituire le importazioni dei prodotti lavorati con quelle delle materie prime. Infatti le importazioni delle calzature costituivano nel 1925 il 26,2% del totale delle importazioni dei prodotti di origine animale, nel 1926 il 5.6% e nel 1927 il 4,5%; quelle del cuoio lavorato, rispettivamente il 50,8%, 50,4% e 42,0%. — Per contro, le imoortazioni delle pelli greggie costituivano, rispettivamente, il 6,5%, 25,0% e 29.0% del totale delle importazioni di questo gruppo.

I prodotti suindicati formavano piu dell '80% delle importazioni dei prodotti di origine animale. Il rimanente comprendeva altri prodotti del genere e principalmente pelliccie.

Le importazioni dei prodotti chimici sono illustrate dal seguente specchietto: (in migliaia di franchi oro):

	1925	1926	1927
Prodotti inorganici	36.610	22.293	44.880
fosforiti, sali potassici, salnitro, scorie Thomas.	28.123	15.246	31.377
Prodotti organici	45.277	59.827	82.041
Oli e grassi tecnici	23.631	32.798	42.209
Tannino	3.755	8.987	10.625
Coloranti e vernici	9.242	7.859	16.496
Coloranti sintetici	3.761	4.376	10.431
Prodotti chimici diversi	9.977	6.257	9.989

Merita uno speciale rilievo l'aumento delle importazioni degli oli, dei grassi tecnici e del tannino che corrisponde a quello delle importazioni delle pelli e dei concimi chimici. Il consumo di questi ultimi ha segnato un aumento molto piu rapido che non le importazioni e ciò grazie allo sviluppo della produzione indigena.

Analizzando le importazioni dei prodotti metallurgici e delle machine comincieremo per studiare le importazioni dei minerali e dei rottami di ferro. Esse si presentano come appresso: (in tonnellate):

	1925	1926	1927
Minerali di ferro	294,797	273,287	709,530
Minerali di piombo	8,808	9,608	16,349
Minerali di zinco	36,349	100,933	196,655
Rottami di ferro	162,843	163,089	472,032

Queste cifre provano l'importante sviluppo dell'industria metallurgica polacca particolarmente quella del ferro e dello zinco. A titolo di confronto riportiamo le cifre illustranti l'andamento della produzione in questo ramo: (in tonnellate):

	1925	1926	1927
Ghisa	315,000	327,000	616,000
Acciaio	782,000	788,000	1,248,000
Zinco	114,000	124,000	150,000

Nonostante questo aumento della produzione polacca, le importazioni dei prodotti metallurgici segna un aumento considerevole. Le importazioni dei metalli (i piu importanti) e dei prodotti in metallo, sono illustrate dal seguente specchietto: (in milioni di franchi oro):

	1925	1926	1927
Metalli e articoli in metallo	78,788	37,760	76,495
di cui: rame, leghe di rame e prodotti di rame	16,946	9,568	21,217
Macchine e apparecchi	96,820	52,184	130,990
Macchine elettriche	6,246	5,424	10,547
„ tessili	20,426	6,916	27,263
„ agricole	11,118	7,934	20,296
Caldaie e apparecchi per riscaldamento	6,194	5,910	11,585
Motori	7,439	4,543	9,980
Macchine - utensili	11,113	2,959	9,206
Materiale elettrotecnico	29,520	26,699	42,636
Materiale da trasporto	46,328	19,158	38,849
di cui: automobili	26,154	9,792	28,226

Queste cifre comprovano il progressivo ed intenso sviluppo degli investimenti e non solo in confronto al 1926, ma pure al 1925. Soltanto le importazioni delle macchine - utensili segnano una diminuzione dovuta allo sviluppo della produzione indigena.

La importazioni della carta e delle materie prime per l'industria cartaria, sono illustrate dalle seguenti cifre: (milioni di franchi oro):

	1925	1926	1927
Stracci e maculatura	1,385	13,197	20,458
Carta e suoi lavori	20,880	9,000	20,120
Totale	23,634	23,212	44,551

Nonostante che le importazioni della carta siano aumentate notevolmente in confronto al 1926, la loro partecipazione al totale delle importazioni di questo gruppo e scesa da 88,4% nel 1925 a 4,5% nel 1927.

Le importazioni di un altro importante gruppo, cioe il tessile, si presentano così: (milioni di franchi oro):

	1925	1926	1927
Juta	15,581	13,514	18,390
Cotone	166,948	156,390	170,537
Filati di cotone	11,896	14,390	25,099
Cotonate	61,310	13,140	21,331
Lana	85,780	61,938	96,060
Lana pettinata	12,504	6,476	19,231
Filati di lana	19,170	11,213	36,734
Tessuti di lana	17,101	4,283	7,809
Seterie	16,987	10,645	20,075
Totale	434,223	304,345	439,975

	1925	1926	1927
	(in milioni	di franchi	oro)
Abiti e confezioni	62.190	14.945	14.765
di cui:			
Abiti	27.895	5.656	1.184
Altri	14.551	6.352	8.222

Il valore totale delle importazioni dei prodotti tessili nel 1927, poco differisce da quello del 1925. Tuttavia le importazioni dei singoli articoli presentano dei cambiamenti assai importanti. Senza parlare di altri tessuti, le importazioni delle cotonate e dei tessuti di lana che nel 1925 raggiungevano il 22,0% sono scese nel 1927 a 11,2%. Se si aggiungano a queste importazioni quelle degli abiti confezionati, si può constatare il grande progresso realizzato dopo il 1925 per quanto concerne la sostituzione delle materie prime ai prodotti lavorati.

Per quanto concerne le importazioni delle materie prime, la fluttuazione dei loro prezzi è stata così importante che per un piu preciso giudizio, conviene riportare anche i dati quantitativi: (in tonnellate):

	1925	1926	1927
Cotone	54,773	65,649	79,395
Lana	11,538	12,265	17,645

Queste cifre dimostrano come, magrado la crisi del 1926, l'industria tessile polacca sia andata sempre piu sviluppandosi.

Procedendo all'esame delle esportazioni conviene consacrare qualche osservazione al fatto che l'aumento delle esportazioni e stato, nel 1927, molto piu lento che non quello delle importazioni. Le condizioni per l'esportazione sono state effettivamente molto piu difficili nel 1927 che non nel 1926.

E'da osservare innanzitutto che dopo il ribasso dello zloty nel corso del secondo semestre 1925, il rialzo dei prezzi avveniva meno rapidamente in confronto al deprezzamento della moneta. Le esportazioni beneficiavano di un premio che si è mantenuto quasi intero nel corso dell'anno 1926, ma che diminuì rapidamente dopo la stabilizzazione di fatto dello zloty, per poi scomparire nel 1927.

Inoltre, la discesa dei prezzi del carbone, che durante lo sciopero inglese veniva esportato a prezzi eccezionali, ha esercitato una certa influenza, ma meno importante di quello che possa credersi. Infine nel 1926 sono state esportate delle importanti quantita di cereali, mentre nel 1927, come gia e stato detto, queste esportazioni cessarono quasi del tutto.

La contrazione delle esportazioni dei cereali e illustrata dal seguente specchietto: (in migliaia di franchi oro):

	1925	1926	1927
Frumento	24.018	14.071	1.974
Segala	32.044	39.741	2.402
Orzo	21.994	25.214	15.525
Avena	6.099	10.649	1.646
Piselli e faggioli	8.422	14.217	13.029
Patate	3.137	4.707	7.526
Totale	95.714	108.599	52.104

Si e avuta quindi una diminuzione di 56,495.000 frs. oro. nelle esportazioni dei prodotti agricoli. Occorre inoltre aggiungere a questa cifra le diminuzioni subite dalle esportazioni dei legumi, della farina e dei prodotti di patate facendo salire il „deficit" a 65 milioni di frs. oro.

Per conseguenza se il valore totale delle esportazioni dei prodotti alimentari che e stato nel 1925 di 322.060.000 frs. oro., nel 1926 di 381.450.000 e nel 1927 di 352.414.000, non segna che una diminuzione poco importante, ciò e dovuto all'aumento delle esportazioni di altri prodotti, come può osservarsi dalle seguenti cifre: (in migliaia di franchi oro).:

	1925	1926	1927
Zucchero	77.249	84.450	75.821
Carne	49.380	35.019	38.014
Burro e formaggio	4.118	15.925	24.996
Uova	46.692	74.246	97.271
Luppolo	6.787	5.838	10.875
Foraggio	17.658	28.175	39.989

Come può osservarsi dalle cifre surriportate il principale posto, per le esportazioni degli articoli di questo gruppo, e tenuto dalle uova, quindi dal foraggio e dal burro e formaggio. Gia dal 1926 la Polonia è divenuta il piu importante esportatore di uova sul mercato mondiale e questo suo primato le resta anche per il 1927.

Le esportazioni degli animali vivi segnano anch'esse un notevole aumento come lo provano le cifre seguenti: (in migliaia di franchi oro):

	1925	1926	1927
Totale	101.439	66.686	110.858
di cui: suini	67.361	47.106	97.532

Le esportazioni dei prodotti di origine animale, specialmente pelli greggie, crino, setole, penne e piume, sono state nel 1925 di 25.882.000 frs. oro, nel 1926 di 19.952.000 e nel 1927 di 22.567.000.

Un aumento di particolare importanza si e avuto nelle esportazioni del legno che sono passate da 227.041.000 frs. oro nel 1925 a 206.811.000 nel 1926 e a 368.412.000 nel 1927. Quantitativamente e per le principali specie l'esportazione del legno, si presenta come appresso: (in tonnellate):

	1925	1926	1927
Legno di tronco	690.563	1.125.769	1.272.902
Legno da miniere	345.469	899.551	1.099.205
Tronchi e ceppi	494.724	799.491	1.451.679
Tavole e morali	1.139.588	1.493.175	2.004.222
Pali telegrafici	79.722	84.688	64.493
Traversine	361.033	312.187	228.768

Le esportazioni delle piante e delle sementi sono state di 32.299.000 frs. oro nel 1925, di 24.488.000 nel 1926 e sono salite a 39.363.000 nel 1927. Il primo posto di queste esportazioni e occupato dalle sementi di foraggiere.

Le esportazioni del carbone e dei prodotti petroliferi, sono illustrate dal seguente specchietto: (in migliaia di franchi oro):

	1925	1926	1927
Carbone	144.374	252.110	199.149
Petrolio	8.445	12.835	7.793
Olio per motori	9.074	13.188	6.149
Olio lubrificante	10.990	9.341	7.728
Benzina	19.644	19.860	16.660
Paraffina	16.969	20.217	12.921
Totale	215.953	336.166	257.282

Come risulta dalle cifre surriportate, le esportazioni dei prodotti petroliferi segnano una sensible diminuzione e ció a causa della crisi avutasi sul mercato mondiale. Tuttavia nel corso degli ultimi mesi si e manifestato un certo miglioramento e vi e motivo di credere che nel prossimo avvenire, le esportazioni di tali prodotti raggiungeranno il livello precedente.

La situazione si presenta differentemente, per quanto concerne l'esportazione del carbone. Come e noto prima della lotta economico - doganale con la Germania, la Polonia esportava in questo paese circa 500.000 tonn. al mese, ed alle volte anche piu. Nel corso dei primi mesi di tale lotta, le esportazioni del carbone hanno diminuito in notevole misura. Tuttavia, anche prima dello sciopero minerario inglese, l'esportazione aveva gia iniziata un sensibile miglioramento, per passare poi, in seguito al suddetto sciopero, al livello normale. Contrariamente alle generali previsioni la diminuzione delle esportazioni, dopo cessato lo sciopero, non e stata affatto importante.

Senza fermarci ad un'analisi delle esportazioni dei prodotti chimici che sono state nel 1925 di 22.235.000, nel 1926 di 23.738.000 e nel 1927 di 23.488 frs. oro, passiamo all'esame delle esportazioni dei metallurgici.

L'esportazione dei metalli e dei prodotti in metallo, e illustrata dal seguente specchietto:

	1925	1926	1927
Lamiere di ferro ed acciaio	7.342	7.783	17.113
Tubi	12.033	9.333	14.339
Piombo	11.820	12.862	10.453
Zinco	58.439	87.807	94.628
Lamiere di zinco	24.543	7.392	10.920
Totale	138.606	139.334	168.342

Lo zinco occupa sempre un posto predominante nelle esportazioni dei prodotti metallurgici. Le esportazioni dei prodotti siderurgici segnano un certo miglioramento o ciò corrisponde, in una certa misura, all'aumentata produzione. L'esportazione dei metalli e dei prodotti in metallo e illlustrata dal seguente specchietto (in migliaia di franchi oro):

	1925	1926	1927
Lino	12.137	6.965	9.010
Filati di colone	12.723	9.292	6.083
Tessuti di cotone	51.922	22.490	29.491
Lana	10.412	3.420	4.433
Filati di lana	23.242	15.689	17.568
Tessuti di lana	13.959	7.859	8.819
Totale	141.735	77.982	85.082

Le esportazioni dei prodotti tessili, dopo la forte diminuzione verificatasi nel 1926, segnano una notevole ripresa, ma senza raggiungere il livello del 1925. D'altraparte, come gia e stato osservato, le importazioni del cotone sono aumentate nel 1927 di circa il 45% in confronto al 1926 e quelle della lana di circa il 53%. Questa contraddizione apparente si spiega con l'aumento del consumo interno dei prodotti tessili.

Fatta l'analisi dei principali gruppi sia delle esportazioni, sia delle importazioni e data una particolare attenzione ai fenomeni favorevoli e sfavorevoli, possiamo giungere alle conclusioni ed osserviamo che i fenomeni favorevoli hanno la prevalenza sui contrari. Nel campo delle importazioni ai primi posti stanno gli articoli indispensabili per gl'investimenti e per la produzione, come pure ai prodotti consumati dalla gran massa della popolazione, ciò che prova l'aumento di benessere. D'altraparte, per quanto concerne le esportazioni le difficoltà create dalla guerra doganale con la Germania, sono state quasi completamente superate come gia abbiamo avuto occasione di notare parlando dei particolari elementi del commercio estero.

La guerra doganale ha dato inoltre un'altro importante risultato. Le esportazioni polacche infatti, concentrate fino al 1925 quasi esclusivamente sul mercato tedesco, si sono aperte l'accesso su altri mercati mondiali, hanno imparato a cercare nuovi sbocchi e a lottare, con successo, per mantenerli.

Resta ancora molto da fare in questo campo. Osserviamo che la direzione di questo lavoro e stata affidata all'Istituto Nazionale dell'Esportazione la di cui mancanza si faceva vivamente sentire.

T. JANISZOWSKI

DYPLOMACI POLSCY W NEAPOLU W XVI-YM WIEKU.

(I DIPLOMATICI POLACCHI IN ITALIA NEL XVI SECOLO).

Rzym, Padwa i Bolonja to trzy miasta italskie, które oddawna już to dla względów politycznych i kościelnych, już to naukowych ściągały na krótszy, lub dłuższy pobyt gromady Polaków od wieków średnich. Dalej poza Rzym rzadko tylko wyprawiał się polski turysta, aby przelotnie przyjrzeć się osobliwościom italskiego Południa. Dopiero od czasów Bony Neapol coraz częściej ogląda gości z Polski. Od wjazdu polskich posłów po rękę Bony w dniu 21 listopada 1517, kasztelana kaliskiego Stanisława Ostroroga i archidjakona krakowskiego Jana Konarskiego, ponawiają się okazje wypraw do Bari w interesach królowej, przyczem wysłannicy dworu (jak np. Dantyszek w r. 1524, Ocieski w 1541) zatrzymują się w uroczej stolicy południowego królestwa. I studenci starają się zobaczyć cuda Neapolu i okolicy, jak np. Kochanowski. Ale na dłuższy pobyt przybywają tam Polacy dopiero po śmierci Bony, w związku z długotrwałemi i kłopotliwemi zabiegami Zygmunta Augusta o spadek po matce.

Gdy tylko dotarła do Polski wieść o jej śmierci w Bari i fałszywym testamencie na rzecz Filipa II, wysłał król zaraz w r. 1558 bawiącego w Rzymie opata lędzkiego, Jana Wysockiego, który jednak prócz uroczystych egzekwij niczego więcej nie mógł dokonać. Trzyletni pobyt w Neapolu biskupa poznańskiego Adama Konarskiego (1561 — 64) także pozostał bez rezultatu: zła wola króla hiszpańskiego i jego narzędzia, wicekróla Neapolu, krętactwa, intrygi i wszelkiego rodzaju nadużycia uniemożliwiały nawet podjęcie tych kosztowności i sum, których przynależności do Zygmunta Augusta otwarcie nie przeczono. Sprawa „sum neapolitańskich" miała się przeciągnąć na długie lata, tak długie, że i do końca istnienia Rzeczypospolitej nie została załatwiona [1]). Ale Zygmunt August nie mógł tego przewidywać: uważając, że, jako naturalny spadkobierca Bony ma wszelkie prawo i słuszność po swej stronie i, potrzebując gwałtownie sum pieniężnych, które po matce pozostały, postanowił wytężyć wszystkie siły do odebrania spadku. Korespondencja jego z ostatnich lat świadczy, ile energji i nadziei wkładał w te zabiegi; one to w znacznej mierze podyktowały nawet politykę religijno - kościelną królowi, który w sporze z Filipem II pragnął mieć po swej stronie życzliwość Rzymu.

Podjęte regularne zabiegi sądowe i procesowe wymagały stałej obecności przedstawiciela królewskiego w Neapolu. Dzięki temu powstała tu placówka dyplomatyczna. Po powrocie Konarskiego upatrzono na nią słynącego z obrotności i wykształcenia, sekretarza królewskiego Pawła Stempowskiego.

Stempowski, rówieśnik i kolega Jana Kochanowskiego z akademji krakowskiej (1543) i padewskiej, musiał się wyszczególniać już w wieku młodym, jeśli go nacja polska w Padwie obrała w 1553 r. konsyljarzem uniwersytetu legistów. Zagranicą uzyskał od pap. Pawła IV kanonję włocławską 1 grudnia 1558 [1]). Wróciwszy do kraju, wybił się w kancelarji koronnej za podkanclerstwa biskupa Padniewskiego, pod którym pracował wraz z Andrzejem Patrycym Nideckim i Janem Kochanowskim (przezeń upamiętniony w *Fraszkach*). Już w r. 1560 spotykamy go z tytułem „supremus notarius" kancelarji królewskiej [2]). Jakób Górski, krakowski humanista, chwali go w 1562 jako kierownika kancelarji Padniewskiego, szczególnie uzdolnionego w piśmie i wymowie [3]). Te zalety — obok niewątpliwej znajomości języka italskiego — zadecydowały o wyborze Stempowskiego na stanowisko agenta w Neapolu. Wyjechał tam zapewne w r. 1565, żegnany przez Kochanowskiego łacińską elegją.

Przybywszy do Neapolu, młody dyplomata polski zabrał się do uciążliwej walki z rządem, sądami i uzurpatorami dziedzictwa barskiego — sukcesami nie mógł się wykazać. Ale z pobytu w Italji skorzystał, aby opracować zaczęte może jeszcze za studjów padewskich dzieło *De Republica*. Jaka treść była tej pracy, nie wiemy, czy przeważał w niej pierwiastek starożytny, o republikach greckich i rzymskich, czy też — co prawdopodobniejsza — teoretyczny, o ustrojach państwowych i sztuce rządzenia; rzecz nie została wydrukowana, a rękopis przepadł. Ale ci ze współczesnych, którzy go czytali, mają dlań niezwykłe pochwały. Paweł Manucjusz, któremu ją autor przesłał za pośrednictwem Jakóba Górskiego, wracającego wiosną 1567 z wycieczki do Neapolu, podnosi w liście Stempowskiego gruntowne wyzyskanie literatury starożytnej i nowszej oraz piękny układ i język [4]).

Obznajmiwszy się z gruntem neapolitańskim Stempowski wszedł w tamtejsze koła literackie i usiłował pozyskać ich sympatje dla osoby swego króla. Uważał zapewne, że sympatje te mogą się przydać w trudnej sprawie spadkowej, w której rząd wicekróla i sądy neapolitańskie pod naciskiem hiszpańskim zajmowały stanowisko wrogie. To też gdy w r. 1568 przyszły do Neapolu wiadomości o powodzeniach orężnych Zygmunta Augusta przeciw Moskwie, znalazł w cenionym poecie neapolitańskim piewcę sławy jagiellońskiej. Jan Baptysta Arcuccio, zarazem prawnik i teolog, płodny poeta łaciński, napisał odę na cześć zwycięskiego króla i zamieścił ją na czele swego zbioru p. t. *Jo. Baptistae Arcucii Neapolitani Odarum Libri II Ad Sigismundum Augustum Poloniae Regem*, wydanego z piękną winietą w r. 1568 („Excudebat Joannes Boyus, Neap.") z imprimatur biskupiem.

[1]) Zarys przebiegu tej sprawy podał Kl. Kantecki, *Sumy neapolitańskie*, Warszawa 1881, oraz w świetle źródeł archiwalnych italskich zwięźle Ludovico Pepe, *Storia della successione degli Sforzeschi*, Bari 1900 *(Documenti e monografie per la storia di terra di Bari*, vol. II).

[1]) Wierzbowski, *Uchansciana* II 376.

[2]) Tamże II 444.

[3]) Morawski, *A. P. Nidecki* 106.

[4]) St. Łempicki, *Manuncjusze weneccy a Polska*, Pam. liter. 1925/6 s. 170.

Z przedmowy do zbioru dowiadujemy się, że to nie sam jeden Arcuccio poświęcił swe pióro Zygmuntowi Augustowi. Autor przedmowy Jan Franciszek Brancalione, prezydent Akademji Syrenów i Eubulów, podnosi, że cała akademja, której przewodniczy, w poezji i prozie, po italsku i łacinie opiewa króla polskiego, z której to Muzy płodów narazie ogłaszają utwory Arcuccia.

Z tomików Arcuccia okazuje się, że Stempowski pozyskał sobie i dla polityki polskiej zainteresował Akademję Syrenów. Było to główne środowisko ówczesnego ruchu umysłowego i literackiego Neapolu [1]. Zawiązana w r. 1546 pod nazwą *dei Sireni* od znaku syreny, skupiła w sobie najlepsze pióra poetyckie, jak B. Rota, Fabricio Caraccioli, oraz naukowe, jak Brancalione, wybitny naówczas medyk i filozof. Rozwiązana przez wicekróla, odrodziła się pod przewodnictwem Brancaliona i w drugiej połowie wieku odgrywała ważną rolę w życiu umysłowem i tawarzyskiem Neapolu. Stosunki jej z Polską nie przerwały się na pierwszym występie, mimo, że w tymże roku 1568 śmierć zabrała Stempowskiego. Jego zdobycze propagandowe miał przejąć następca.

Na wieść o zgonie Stempowskiego, polecił Zygmunt August agentowi swemu w kurji rzymskiej, dzielnemu Jerzemu z Tyczyna, oraz bratu zmarłego, Stanisławowi Stempowskiemu, kanonikowi również włosławskiemu, bawiącemu na studjach prawniczych w Italji (był w r. 1567 konsyljarzem nacji polskiej w Padwie), pilnować swych spraw w Neapolu, dopóki nie przyjedzie upatrzony przezeń agent stały. Wybór królewski padł na Stanisława Kłodzińskiego z Kłodna herbu Łada.

Kłodziński znał Italję doskonale, może lepiej jeszcze od swego poprzednika. Nieco odeń młodszy, urodził się (około r. 1536) w domu, który stykał się z italską atmosferą dworu Bony.

Wykształcony w retoryce przez Wojciecha Wędrogowskiego, krakowskiego profesora, dostał się Stanisław Kłodziński na dwór podkanclerzego Jana Przerębskiego, który poznawszy jego zdolności, wyrobił mu u króla na 6 lat pensję roczną sto dukatów węgierskich z żup wielickich jako „niezwykłych zdolności młodzieńcowi" na studja w Italji [2]. Od r. 1556 studjował literaturę rzymską i grecką najpierw w Padwie, potem w Bolonji, u sławnego Robortella, mistrza Patrycego i Kochanowskiego, oraz u zaprzyjaźnionego z Kromerem Pompilia Amaseo. Aż jedenaście lat miał się kształcić w akademjach italskich. Dzięki życzliwości Hozjusza i Kromera (który go w r. 1563 ratował z długów prywatnym darem 6 dukatów) uzyskał przedłużenie pensji od króla, oraz jakieś drobne beneficjum [3]. Przerzuciwszy się do prawa, otrzymał w Bolonji 20 sierpnia 1566 doktorat prawa kanonicznego. W Rzymie, gdzie bawił kilka miesięcy przed promocją, oraz i potem, umiał sobie zjednać sympatje wielu kardynałów a nawet samego papieża Piusa V, który wyjeżdżającemu do Polski nuncjuszowi Ruggieremu polecił nadanie Kłodzińskiemu pierwszej wolnej kanonji. Przyjechawszy do Polski, otrzymał archidjakonat żmudzki a przyjęty do kancelarji królewskiej jako sekretarz pod Padniewskim, „na sejmie piotrkowskim w r. 1567 dowcip swój wielki pokazał", i wraz z dworem przebywał w Knyszynie. Jednakowoż położenie jego materjalne nie było świetne, gdyż biskup Padniewski nie chciał mimo zabiegów nuncjusza dać mu wakującej kanonji krakowskiej. Kłodziński udał się ze skargą do Heilsbergi do swego patrona Hozjusza, który podówczas, rozżalony na stosunki polskie i pruskie, nosił się z myślą stałego osiedlenia się w Rzymie. Pisząc o tem do kardynała Sirleto, zwierzał się Kłodziński, że i on chętnie z Hozjuszem przeniósłby się do Italji [1]. Chociaż sejmu lubelskiego w maju 1569 król przy poparciu nowego podkanclerzego Franciszka Krasińskiego mianował go następcą Stempowskiego i z obszerną instrukcją wyprawił na Południe [2]. Pensję otrzymał wreszcie udało mu się kanonję krakowską otrzymać, kiedy przez śmierć Stempowskiego opróżniła się placówka neapolitańska, Kłodziński skorzystał ze sposobności, aby powrócić do ukochanej Italji. Podczas tęsamą co poprzednik (1500 dukatów węgierskich rocznie). W pracy swej miał być poddany ogólnemu kierownictwu Hozjusza, którego w tymże 1569 roku król wysłał na stały pobyt do Rzymu w związku z całością zabiegów o zwrot dziedzictwa barskiego. W bieg spraw na miejscu w Neapolu miał go wprowadzić Jerzy z Tyczyna.

Przybywszy we wrześniu 1569 do Neapolu, wziął się Kłodziński energicznie do pracy. Ruchliwość jego i obrotność widnieje w korespondencji jego z kancelarją królewską, i z Hozjuszem [3]. Dzięki swym wysiłkom mógł się poszczycić co pewien czas jakimś sukcesem, wydzierając to od rządu neapolitańskiego, to od dłużników przynajmniej pewne procenty od sum należnych królowi. Stąd też zyskał zaufanie Zygmunta Augusta (który mu np. darował w r. 1571 wyprocesowaną przezeń kwotę tysiąca dukatów), jakkolwiek ściągał czasem na siebie zarzuty nieliczenia się z instrukcjami oraz uważał podkanclerzego ostrą krytyką postępowania kancelarji królewskiej, zatargami z Jerzym z Tyczyna i odrzucaniem współpracowników z Polski przysłanych (np. Franciszka Krupki). Zarzucano mu na dworze, że jest zbyt hojny w szafowaniu groszem na miejscu w Neapolu. Utrzymywać miał się z pieniędzy tam odzyskiwanych. Stąd też w okresach mniej pomyślnych skazany był na niedostatek, ale gdy jakaś sporsza kwota napłynęła, obracał jej część na opłacanie adwokatów i popleczników. W Polsce nie rozumiano dostatecznie tej potrzeby (choć i sam surowy Hozjusz tłumaczył potrzebę „smarowania"), toteż wyrażano nieraz Kłodzińskiemu niezadowolenie. On jednak pragnąc dopiąć celu, czynił

[1] Ben. Croce, *L'Achademia dei Sereni* w 44 tomie *Archivio storico per le provincie Napoletane*, Nuova Serie, Anno V, Napoli 1919 str. 368 — 374; Gio Bern. Tafuri da Nardo, *Istoria degli scrittori nati nel regno di Napoli*, 1752.

[2] Nadanie królewskie z 8 maja 1566 w rkpsie Ossol. 180.

[3] Listy Kłodzińskiego do Kromera w rekopisie Czartor. 1610 f. 67, 127 i Jagiell. 28 II f. 13; listy do Hozjusza w E. S. Cypriana *Tabularium Eccl. Rom.* 1743.

[1] *Relacje nuncjuszów* I 217, list z 6 lutego 1568.

[2] *Akta podkancl. Fr. Krasińskiego*, tomy I — III.

[3] Pierwsza znana z *Aktów Kras.*, druga z Grabowskiego *Starożytności histor.* t. II.

IX ROCZNICA ZWIĄZKÓW FASZYSTOWSKICH W WARSZAWIE.

W siedzibie Faszystowskiego Związku Italskiego w Warszawie odbył się uroczysty obchód z powodu IX rocznicy założenia Italskich Związków Faszystowskich. W obchodzie tym wzięli udział wszyscy urzędnicy Poselstwa z Chargé d'Affaires p. Sapuppo na czele oraz liczni członkowie kolonji italskiej wraz z rodzinami. Obchód odbył się niezwykle uroczyście; rozpoczął się od oświadczenia ustępującego sekretarza, który nawiązał do powziętej uchwały, na mocy której postanowiono wręczyć p. dr. Antonio Menotti Corvi emu adres dziękczynny oraz oznakę wdzięczności za jego pięcioletnią działalność w charakterze Delegata Faszystowskiego w Polsce; następnie wręczono mu artystycznie wykonany na pergaminie adres pamiątkowy oraz

medal złoty, wykonany w Italji.

Przemówienie okolicznościowe wygłosił nowy sekretarz Związku, p. dr. Antonio Menotti Corvi.

Po zakończeniu uroczystości zostało wydane przyjęcie dla uczestników przez p. Menotti Corvi.

IL IX ANNUALE DEI FASCI ITALIANI A VARSAVIA.

Nella sede del Fascio italiano di Varsavia ha avuto luogo la solenne celebrazione del IX annuale della fondazione dei Fasci Italiani di Combattimento. Alla cerimonia intervenne al completo il personale della R. Legazione con a capo l'Incaricato d'Affari Comm. Sapuppo. Erano presenti anche le famiglie della colonia. La cerimonia ha rivestito un particolare carattere di solennità. Iniziatasi con le dichiarazioni del Segretario uscente circa l'ultima deliberazione con la quale al Dott. Antonio Menotti Corvi si votava un indirizzo ed un tangibile segno di riconoscenza per l'opera svolta durante cinque anni quale Delegato fascista in Polonia, seguì la consegna a quest'ultimo di un'artistica pergamena ricordo e di una medaglia d'oro appositamente coniata in Italia.

AL COMM. DOTT. ANTONIO MENOTTI CORVI
DELEGATO STATALE PER LA POLONIA · CHE LASCIA LA CARICA · PER ABOLIZIONE DECRETATA DAL NUOVO STATUTO DEI FASCI ITALIANI ALL'ESTERO · MA NON IL COMPITO D'ASSISTENZA E DI TUTELA · CHE DAL PRIMO GIORNO DELLA SUA PERMANENZA IN POLONIA QUALE R.º ADDETTO COMMERCIALE CON FERVIDA E VIVICATRICE PASSIONE FASCISTA · VA NOBILMENTE ASSOLVENDO FRA I CONNAZIONALI QUI RESIDENTI · LA COLONIA FASCISTA DI VARSAVIA · CON AFFETTUOSA E DEVOTA RICONOSCENZA · OFFRE QUESTA SINCERA TESTIMONIANZA D'IMPERITURO RICORDO.
VARSAVIA · 25 MARZO 1928 · VI

Quindi il nuovo Segretario del Fascio, Dott. Antonio Menotti Corvi, tenne il discorso commemorativo, esaltando la continuamente rinnovellantesi giovinezza del Partito sotto la guida e l'ispirazione del Duce. Al discorso, acclamatissimo, seguì la distribuzione delle tessere. Quindi, dopo la cerimonia, il Dott. Menotti Corvi, coadiuvato dalla sua gentile Signora, offrì un trattenimento agli intervenuti.

często wydatki na własną rękę, oczywiście zawsze w imieniu króla. Dzięki temu posiadł w Neapolu wielu przyjaciół i zwolenników, którzy mu służyli wskazówkami i pomocą w zawiłych procesach i sympatyzowali z zabiegami rewindykacyjnemi dalekiego króla polskiego. Najbardziej zasadnicza sprawa, zwrotu księstw Bari i Rossano, oraz kapitału pożyczonego przez Bonę Filipowi, stała najgorzej. Zygmunt August łudził się co do jej sukcesu do samej śmierci a jego złudzenia odziedziczyła spadkobierczyni Anna Jagiellonka, która po zgonie brata w listopadzie 1572 przesłała plenipotencję Kłodzińskiemu do dalszego prowadzenia zabiegów w jej imieniu.

Wiadomośc o śmierci króla była dla Kłodzińskiego bardzo bolesna, żywił on bowiem do osoby Zyg. munta Augusta głębokie przywiązanie, jak i do całego rodu Jagiellońskiego. Pragnąc dać wyraz swej żałobie a zarazem wzbudzić w społeczeństwie neapolitańskiem szersze zainteresowanie się Polską i jej dynastją królewską, oraz ułatwić sobie zabiegi przez rozniecenie sympatji dla odległej Sarmacji, postanowił urządzić obchód żałobny ku czci zmarłego pana na miarę iście królewską. Obchód ten odbył się 6 października 1572 r. w świątyni zwanej *Monte Oliveto* (św. Anny dei Lombardi) w Neapolu. Na tle pomników i nagrobków dynastji aragońskiej, z której pochodziła Bona po matce, wzniesiono wspaniały katafalk. Na środku kościoła, który cały okryto czarnemi zasłonami i rzęsiście oświetlono, widniały insygnia królewskie, wyrzeźbione przez artystę Leona: ogromna złota kula, orzeł polski i korona lśniąca złotem i klejnotami, wraz z herbami ziem poszczególnych. Świątynię zapełniła arystokracja i szlachta neapolitańska, dla której przygotowano krzesła, kryte jedwabiem. Stu ubogich czarno odzianych, hojnie obdarzonych, dopełniało tłum żałobny.

Zaproszeni na obchód goście zapragnęli uświetnić go nietylko swą obecnością. Każdy członek poetyckich akademij przygotował jeden lub kilka wierszy, przystosowanych do żałobnego zdarzenia, i poematy te umieszczono na katafalku. Wobec publiczności wystąpił mówca polski, aby uroczystą mową w języku łacińskim święcić pamięć i czyny Zygmunta Augusta. Mówcą tym był pomocnik Kłodzińskiego, Jan Żołczyński, którego mowę czytamy i dziś z prawdziwą przyjemnością dzięki jej przejrzystości i umiejętnemu doborowi treści. Trudniej przychodzi lektura utworów uoetyckich, wywołanych żałobnym obchodem. Chyba żaden król polski nie znalazł tylu piewców poetyckich u swej trumny, co Zygmunt August w Neapolu. Siedemdziesięciu Italów chwyciło za pióro, aby układać nagrobki, lamentacje, treny, nenje, elegje a przedewszystkiem sonety żałobne; 37 tylko po łacinie, 23 tylko po italsku, a 10 w obydwóch językach. Są wśród nich teologowie, prawnicy, medycy-filozofowie, znalazł się i przedstawiciel najwyższej arystokracji, Ferrante Caraffa markiz di San Lucido. Wielu z nich złożyło po 2, 3 i więcej różnorodnych wierszy. Najwięcej napisał dawny wielbiciel króla polskiego, zapewne niezawiedziony przez jego hojność, Aruccio; zwraca się on w swych wierszach do Hozjusza i Kłodzińskiego (z tej elegji zaczerpnęliśmy powyżej podane szczegóły obchodu w kościele aragońskim) z wyrazami pocieszenia. Do Kłodzińskiego adresują swe utwory także Pelusio, A. Cesareo i Solferini, markiz Caraffa do Anny Jagiellonki. Z dłuższych poematów zwraca uwagę sielanka Bernarda Colnagia, w której neapolitańczyk Menalca i polak Tityrus opłakują nad brzegami Sebestu śmierć jagiellońskiego Amyntasa.

Ku niezwykłemu zdumieniu stwierdzamy, iż okolicznościowi poeci rozporządzają zasobem historycznych i geograficznych wiadomości o Polsce, którychby dzisiaj darmo u literatów neapolitańskich szukać. Wiedzą o jej granicach, sąsiadach, o Wiśle i Dnieprze, o stosunkach wewnętrznych i t. p.

Ale nie same tylko pióra italskie opiewały w Neapolu śmierć Zygmunta Augusta. I Polacy dodali swą cząstkę do wyścigu poetyckiego, a mianowicie na czele sam Stanisław Kłodziński, a za nim Jan Żołczyński, Jan Krasiński, Walenty Odorski, Maciej Żoł-Andrzej i Mikołaj Sękowscy.

We wszystkich swych utworach Polacy przemawiali po łacinie, znalazł się jednakże jeden w tem gronie, który cześć króla spróbował opiewać Italom po italsku w sonecie — pierwszy to chyba sonet italski pióra polskiego. Autorem jego był Mikołaj Sękowski.

Budzi się ciekawość, kto to byli ci Polacy, idący śladem neapolitańskich akademików w popisach poetyckich. Na pierwszy plan oczywiście wysuwa się Jan Żołczyński (może Żołczyński, po łacinie Zolcinius, po polsku zazwyczaj Zolczyński). „Johannes Galli Zolczinski dioc. Plocensis", wpisany do Akademji Krakowskiej w roku 1551, pochodził z zagrodowej szlachty herbu Lubicz z Żołczyna w parafji Kurowo w pow. sierpskim. Jako wychowawca Andrzeja Noskowskiego, bratanka biskupa płockiego, dostał się do Italji na studja, które odbywał w Bolonji, gdzie musiał się zaprzyjaźnić z Kłodzińskim. Zwiedziwszy w r. 1566 ze swym wychowankiem Rzym, zaznajomił się w drodze powrotnej we Florencji z wybitnym humanistą, Franciszkiem Vettori. Zaszczycony przezeń listem, pełnym pochwał dla zdolności i wiedzy Polaków, odpowiedział mu (22 sierpnia 1566) wyrażeniem wdzięczności za to, co Italja Polsce daje: „Cokolwiek cywilizacji i nauk mamy w Polsce, to wszystko naprawdę zawdzięczamy waszej ojczyźnie i wam, jej uczonym. Te nasiona przodkowie wasi zaszczepili wraz z religją przodkom naszym, tak że pierwiastków i religji i kultury i nauk nie gdzieindziej poszukiwaliśmy, jak u was, Italów; u was uznajemy głowę religji, namiestnika Chrystusowego, u was uczymy się szlachetnych umiejętności i wzorów cywilizacji. Dowodem tego są owe roje młodzieży polskiej, która poprzez tyle narodów i ziem zlatuje się corocznie do waszych akademij, jakby na jarmarki, w celu studjów. Za waszych uczniów się uznajemy, was uważamy za naszych mistrzów i najlepszych nauczycieli..." [1]).

Kłodziński, osiadłszy w Neapolu, wziął Żołczyńskiego w swą służbę, z której jeszcze w r. 1577 nie

[1]) Ciampi, *Bibl crit.* III, 136.

wyszedł [1]), chociaż tymczasem uzyskał doktorat prawa rzymskiego (zapewne w Bolonji 10 paźdz. 1571 [2]). Był on prawą ręką Kłodzińskiego, jak to można wnioskować choćby z pierwszorzędnej roli, którą mu spełniał w obchodzie żałobnym; używany był przezeń do rozmów z wicekrólem Neapolu, kard. Granvellą [3]). On też zajął się zebraniem i przygotowaniem do druku utworów, powstałych w związku z obchodem. Druk ten jednak znacznie się opóźnił, niewątpliwie z braku środków. Lata 1573 i 74 były bardzo ciężkie dla placówki neapolitańskiej, Hozjusz donosi Annie Jagiellonce, że Kłodziński cierpi głód. Dopiero gdy w r. 1575 powiodło się wydostać 40.000 dukatów na rzecz Anny, sytuacja naszych dyplomatów się poprawiła i Żołczyński mógł wtedy przystąpić do wydrukowania swego zbioru.

Maciej Żołczyński, to młodszy brat Jana, w r. 1560 wspisany do Akademji Krakowskiej, potem dworzanin Hozjusza w Rzymie aż do samej śmierci kardynała [4]); musiał być obrotny, jeśli go Kłodziński chciał w r. 1577 w drażliwych sprawach wysyłać do Szwecji. Maciej Żółtowski h. Ogończyk z Żółtowa w tej samej co Żołczyński parafji, też szlachcic zagrodowy, ur. w 1540 r., uczeń Akademji Krakowskiej (wpis. w r. 1561), potem dr. teologji, posiadał kanonję płocką, jak obydwaj bodaj Żółczyńscy (=1614) [5]).

O Sękowskich herbu Prawdzic, Andrzeju i Mikołaju, najstarszym poecie polsko-italskim, nie wiele wiemy; pochodzili z zagrodowej szlachty w Sękowie parafji Proboszczowice w pow. płockim. Mikołaj Sękowski długie lata spędził na Południu i nie zaniechał pracy informacyjnej o Polsce. Był on pomocnikiem Kłodzińskiego jeszcze w r. 1584, kiedy na jego zlecenie podejmował pewne sumy ze skarbca neapolitańskiego [6]). Roku 1582 ogłosił w Neapolu zwięzły obraz Polski, oparty na Kromerze p. t. *Regni Poloniae brevis et compendiosa descriptio. e Maritini Cromeri Polonia decerpta.* Potem posłany na placówkę hiszpańską, przygotował w Madrycie tłumaczenie hiszpańskie tegoż streszczenia. Jak się dowiadujemy z przedmowy hiszpańskiego księgarza, Sękowski nie dożył wydania swej pracy, gdyż zabił się spadłszy z konia, ale i pogrzebem jego i wydaniem książeczki zajął się zaprzyjaźniony z nim znakomity dyplomata, poseł wenecki Hier. Lipomano, który sam przed laty opracował obraz ustroju Polski.

Walenty Odorski i Jan Kołucki nie są nam znani.

Jan Krasiński, bratanek podkanclerzego, naówczas 22-letni młodzieniec, już po raz drugi bawił w Italji, zjechawszy teraz w 1572 wraz z nuncj. Commendonim. W Neapolu znalazł się zapewne przelotnie, gdyż celem jego przyjazdu była Bolonja, w której studjował pod przewodnictwem Sygonjusza. Tam też, idąc za przykładem propagandowej akcji neapolitańskiej, usiłował szerzyć wiadomości o swej ojczyźnie, czego objawem było wydanie w r. 1573 mowy o elekcji Henryka *(Oratio de electione Henrici Valesii ad Senatum et equites Polonos)* i w 1574 interesującego i żywego opisu Polski *(Polonia)*, który w całości prawie wcielony do Jak. Aug. de Thou *Historiarum sui temporis*, miał się stać jednem z głównych źródeł, informujących Europę o Polsce. Po powrocie do kraju obrał Krasiński karjerę duchowną i jako kanonik krakowski używany był do różnych poselstw.

Z nim równocześnie bawił na studjach w Bolonji inny młodzieniec, który wprawdzie podczas obchodu żałobnego nie znajdował się w Neapolu i swego przyczynku do zbioru Żołczyńskiego nie dołożył, ale mimo to zasługuje tu na wymienienie. Maciej Kłodziński, najmłodszy brat Stanisława (ur. 1551 r.), kształcony najpierw w Warszawie i Łowiczu, potem w Krakowie u Stanisława Sokołowskiego, przybył w r. 1571 do Bolonji, na studja humanistyczne i prawnicze.

Sporo jeszcze lat miał Stanisław Kłodziński spędzić na swej mozolnej placówce. Zżycie się z miejscowemi stosunkami i ludźmi, którzy go zwali *Clodinio*, doprowadziło go do tego, że zaniechał myśli o powrocie do ojczyzny, zrezygnował na rzecz brata Macieja z benificjów kościelnych, które w Polsce posiadał, czyli wyrzekł się karjery duchownej i ożenił się z Italką. „Za namową Viceregis Neapolitani — pisze dobrze poinformowany Paprocki wkrótce po tem zajściu — tam się ożenił, pojął Julję, córkę *Marchionis de Lauro*, synowicę rodzoną książęcia w neapolitańskiem królestwie, *Montis Leonis* domu Pignatellów starodawnego i zacnego w onej krainie. Stryj był jej [1]) drugi *Regni Siciliae prorex et thesaurarius regni Neapolitani.* Wesele było *Montis Leonis Duce*, który się spowinowacił z domem Kolumnów, na którym przedniejsi panowie królestwa onego i postronni posłowie byli, w roku 1580 *in Augusto*, z którą miał syna Franciszka, wszakoż młodo umarł ten syn". Odtąd już nie jako „ksiądz", ale jako „pan", aż do śmierci służył królowej Annie.

Następcą jego został Filip Owadowski, dworzanin królewski, używany w poselstwach do Hiszpanji, a tego wkrótce w r. 1589 zluzował znany nam już Jan Żołczyński [2]); o nowej jego działalności nic nie wiemy poza tem, że miał przez królową Annę zlecone opłacanie zabiegów o kanonizację św. Jacka [3]). O jakiejś akcji zewnętrznej, reprezentacji i propagandzie polskiej w Neapolu, w tych czasach nic nie słyszymy. Odrodzi się ona dopiero, gdy w r. 1592 przybędzie tamże jako następca zmarłego w r. 1591 Żołczyńskiego Stanisława Reszka, świetnie z terenem italskim obeznany. Reszka miał w Neapolu wielu znajomych, nawet przyjaciół, z czasów dziesięcioletniego pobytu w Rzymie przy boku Hozjusza, oraz z lat późniejszych podróży po Italji z kard. Batorym i po-

[1]) Grabowski, *Staroż.* II, 150.
[2]) Windakiewicz, w *Archiwum do dziej. liter.* VII, 139.
[3]) Grabowski, II, 92.
[4]) Por. Grabowski II, 150 Reszka w *Hosii Opera* II, 490.
[5]) Żychliński, *Złota Księga* II 360.
[6]) Lud. Pepe, *Storia della successione degli Sforzeschi*, str. 261.

[1]) Hozjusz donosił Annie Jagiellonce 6 lipca bez r.: „Jutro ma być wesele P. Kłodzińskiego, a pojmuje siostrzenicę D. Marci Antonii Columnae vice-regis in Sicilia" (Grabowski *Staroż.* II 213).
[2]) Reszka *Diarium* wyd. Czubka str. 260.
[3]) Grab. II 44.

selstw do Rzymu. Tu w Neapolu poświęcił się przedewszystkiem pracy literackiej, której owocem było sześć dzieł wydanych przezeń między r. 1592 a 1598. Tom jego listów, ogłoszony w r. 1594, poprzedził przedmową przyjaciel jego dziekan neapolitański Jan Franc. Lombardo, jeden z literatów uczestniczących w żałobnem wydawnictwie Żołczyńskiego. Reszkę śmierć zastała w służbie Zygmunta III w Neapolu (1600). Następcą jego został kanonik krakowski Jan Andrzej Próchnicki, który również utrzymywał żywe stosunki z światem uczonych. Ale śledzenie agentów, czyli t. zw. internuncjuszów polskich w Neapolu w ciągu w. XVII zaprowadziłoby nas za daleko, tembardziej, że nie znajdujemy śladów ich bliższych związków z życiem umysłowem.

Celem naszego szkicu było przedstawienie propagandy Stempowskiego, Kłodzińskiego, Żołczyńskiego i Sękowskiego na placówce neapolitańskiej. Nazwiska ich, jak i pomagających im osobistości drugorzędnych, świadczą, że wszyscy oni wyszli z niebogatej (czasem zagrodowej) szlachty, wszyscy prawie z Mazowsza, i że tylko własnej pracy i wykształceniu zawdzięczali możność działania na tak odległej obczyźnie. Wiedzę swą i ogładę zawdzięczali — po Krakowie — italskim uniwersytetom, do których garnęli się z zapałem i w których dłuższe lata trawili na studjach literatur klasycznych i prawa. Tam poznawali uczonych i dygnitarzy kościelnych, którzy im pomagali w karjerze, tam uczyli się języka italskiego, który im się przydał do spełniania prac dyplomatycznych, tam wtajemniczali się w życie, obyczaje i charaktery italskie, co im umożliwiło orjentowanie się potem w trudnych i zawiłych stosunkach neapolitańskich. Musieli odznaczać się wyższą kulturą umysłową i osobistą, jeśli, nie mając majątku rodzinnego i chudo wynagradzani, mogli wyrobić sobie wysokie stosunki towarzyskie i skupiać około siebie najlepszych przedstawicieli ruchu umysłowego w Neapolu. Nie spotykamy wśród nich niezwykłych talentów ani indywidualności, ale dostarczają Rzeczypospolitej dzielnych pracowników, dzięki którym mogą królowie coraz śmielej wyzbywać się obcych agentów, Italów, bez których do niedawna obejść się nie umiano.

Rozumieją oni potrzebę zaznajamiania zagranicy z Polską. Humanizm dopomógł Polsce do wejścia w ciaśniejsze stosunki z narodami Zachodu, otwarł oczy na realny interes, jaki ma w tem Rzplita, aby wyjść z średniowiecznego zaślepienia się i odgrodzenia od opinji obcej, i dostarczył środków do rozszerzenia wśród obcych wiadomości o Polsce, do zainteresowywania ich jej położeniem, osobami władców, wewnętrznemi stosunkami i znaczeniem międzynarodowem — jako przedmurza cywilizacji łacińskiej i chrześcijańskiej, oraz zjednywania jej przyjaciół, zwłaszcza w kołach oświeconych. Pierwszym, który rozumiał potrzebę takiej propagandy i począł ją na italskim gruncie uprawiać, był obrotny Erazm Ciołek biskup płocki, dyplomata Aleksandra i Zygmunta Starego. Na wielką skalę będzie ją tam na tle wojen z Moskwą i planów tureckich rozwijać za Batorego Jan Zamoyski. Przed nim podjęli ją na własną rękę na swoim określonym terenie nasi agenci w Neapolu i siedmdziesięciu Italów, oddających swe pióro dla wielbienia zmarłego króla polskiego, jest świadectwem, jak na Południu popularyzowało się i sympatję zjednywało imię odległej Sarmacji.

DR. STANISŁAW KOT.

HANDEL POLSKI Z TRYJESTEM.

(GLI SCAMBI COMMERCIALI FRA LA POLONIA E TRIESTE).

Według danych Tryjestyńskiej Okręgowej Rady Ekonomicznej rozmiary obrotów handlowych między Polską a Tryjestem przedstawiają się następująco:

Rok	Kwintale
1924	234.549
1925	319.007
1926	562.656
1927	1.998.740

Z zestawienia powyższego wynika, iż w r. 1927 handel między Polską a Tryjestem wzmógł się do bardzo znacznych rozmiarów, niemal czterokrotnie przewyższając rozmiary tego handlu w r. 1926 i przeszło sześciokrotnie w r. 1925.

Wywóz z Tryjestu do Polski wynosił w r. 1927 — 675.662 kw. Z tego przeszło 18% przypada na towary, zaopatrzone w świadectwa pochodzenia, wizowane przez Konsulat Polski w Tryjeście.

W ostatnich czterech latach wywóz z Tryjestu do Polski przedstawiał się następująco:

Rok	Kwintale
1924	231.883
1925	293.105
1926	286.656
1927	675.662

Powyższe dane wskazują, iż wywóz z Tryjestu do Polski w r. 1927 w porównaniu z r. 1926 wzrósł o 236%.

Przywóz z Polski do Tryjestu wzmógł się jeszcze bardziej, niż wywóz. W r. 1927 wyniósł on 1.323.078 kw., przewyższając przywóz z r. 1926 prawie pięciokrotnie, z r. 1925 — 55-krotnie i z 1924 prawie 500-krotnie. Świadczą o tem dane następujące:

Rok	Kwintale
1924	2.666
1925	25.902
1926.	276.000
1927	1.323.078

Tak dodatnie wyniki poskiej ekspansji gospodarczej na terenie tryjestyńskim zostały z jednej strony

osiągnięte dzięki temu, iż lepiej poznano jakość towarów polskich, z drugiej zaś — dzięki wzmożeniu się zaufania do Polski.

Że jednak rozwój tych stosunków handlowych nie jest wynikiem chwilowo pomyślnej konjuktury lub zgoła — przypadku, a jest objawem o charakterze stałym i przez to samo ekonomicznie zdrowym, dowodzą tego nietylko wyżej podane zestawienia, ale i sam fakt, że eksport polski wzrastał w r. 1927 w następujący sposób: pierwsze półrocze 1927 r. wykazywało — 258.901 kwint. (wobec 276.000 kwint. w całym roku 1926), zaś drugie półrocze 1927 — 1.064.177 kwint. Okoliczność ta uzasadnia słuszność przypuszczenia — (oczywiście, pomijając okoliczności nadzwyczajne) co do dalszego wzmagania się eksportu polskiego w kierunku Tryjestu.

Biorąc pod uwagę charakter tranzytowy portu tryjestyńskiego, można byłoby mniemać, że pomyślna przypadkowa konjunktura dla handlu zagranicznego, a tem samem i dla Polski, powstała wskutek podatności dla importu europejskiego rynków Lewantu. Jednakowoż przeciwko takiemu mniemaniu przemawia okoliczność, że handel polski z krajami zamorskiemi przez port tryjestyński stanowi zaledwie 1/4 ogólnego handlu polskiego z Tryjestem, wynoszącego prawie 2 milj. kw. i ponadto fakt, że taką ewentualną dodatnią konjunkturę nie omieszkałyby wykorzystać i inne zainteresowane państwa. Tymczasem okazuje się, że w szeregu państw, prowadzących handel z Tryjestem, względnie tranzytem przez Tryjest, od strony kontynentu, pod względem ilościowym Polska zdołała w r. 1927 wyprzedzić nietylko Szwajcarję, Węgry i Niemcy, ale nawet i sąsiednią Jugosławję, z których to państw trzy ostatnie zajmowały miejsce jeszcze w r. 1926 przed Polską. Obrót handlowy większy od Polski osiągnęły, nie licząc samej Italji, stojącej na pierwszym miejscu, tylko—Czechosłowacja i Austrja. Wszystkie wymienione państwa, z wyjątkiem Polski, wykazują albo zmniejszenie obrotu w porównaniu z r. 1926, albo też zwiększenie, ale nie wyższe, niż 20%. Powyższa argumentacja, jakkolwiek oparta na danych ilościowych, a nie wartościowych, jasno dowodzi, że nie konjunktura, ale inne czynniki ekonomiczne spowodowały dla Polski tak pomyślny rezultat w zakresie handlu eksportowego.

W konkluzji należy stwierdzić, że obrót handlowy między Polską a Tryjestem, który w r. 1925 stanowił zaledwie ½% całego handlu portu tryjestyńskiego, a w 1926 — 1%, w r. 1927 wyniósł z górą 4%, co stanowi wymowny dowód, że eksport nasz na rynek tryjestyński znalazł pomyślne dla siebie drogi rozwojowe i że ekspansja Polski do krajów Lewantu winna się kierować głównie przez Tryjest, jako największy port, posiadający wybitne znaczenie dla południowo - wschodniej Europy.

Niżej przytaczone dane, odtwarzają rozmiary obrotu handlowego między Polską a Tryjestem. Należy zaznaczyć, że o ile łatwe jest podanie składników eksportu tryjestyńskiego, zwłaszcza co do towarów, znajdujących się pod kontrolą polskiej placówki konsularnej w Tryjeście, wizującej świadectwa pochodzenia, o tyle jest trudne odszukanie i zebranie danych co do przywozu z Polski. Tłomaczy to się specjalną metodą prowadzenia statystyki przez tryjestyńską Izbę handlową i instytucję portową Magazzini Generali, uwzględniające tylko te towary, które były przez nie kontrolowane. Pozostałe towary oznaczane są jako różne. Wskutek tego jest niezmiernie trudne określenie wartości eksportu, zwłaszcza naszego, w liczbach dokładnych.

Wywieziono z Tryjestu w r. 1927 następujące artykuły:

Ryż	Kwint.	374.257
Bawełna	„	55.104
Cebula	„	41.380
Pomarańcze i mandarynki	„	15.379
Wełna nitkowana	„	10.558
Owoce suszone	„	8.782
Wino	„	4.690
Siarka	„	3.867
Len i konopie	„	2.964
Owoce oleiste	„	2.750
Tytoń	„	2.664
Nasiona koniczyny	„	2.437
Olej zwierzęcy i roślinny	„	1.370
Skory	„	1.212
Sardynki oraz inne ryby	„	193
Produkty chemiczne	„	1.042
Części maszyn tekstylnych	„	928
Destylat winny	„	360
Zboża	„	255
Palmy i mirty	„	190
Oliwa do celów technicznych	„	137
Nasiona nieoleiste	„	106
Obuwie skórzane	„	040
Oliwa jadalna	„	019
Ekstrat Moroschini i owocowy	„	007
Wyroby szklane	„	006
Migdały	„	005
Rum	„	004
Artykuły szermiercze	„	003
	Razem kwintali	531.609

Przywieziono z Polski do Tryjestu w r. 1927 następujące artykuły:

Żeliwo, żelazo i stal obrobiona	Kwint.	102.293
Węgiel	„	99.561
Warzywa	„	48.872
Naczynia kuchenne	„	8.979
Oleje mineralne	„	6.293
Nasiona nieoleiste	„	6.293
Drzewo obrobione	„	4.480
Zboże	„	2.751
Wełna i bawełna nitkowana	„	1.496
Maszyny i aparaty	„	675
Jaja	„	595
Szkła i kryształy	„	422
	Razem kwintali	281.769

Wyżej przytoczone dane obejmują tylko część towarów, co do których Konsulat Polski w Tryjeście zdołał zebrać odnośne dane cyfrowe. Różnica stanowi dla wywozu do Polski kw. 144.053, i dla przywozu z Polski kwint. 1.041.309. Należy przypuścić, iż na wywóz towarów, które nie zostały wyżej wyspecyfikowane, złożyły się towary, niewymagające świadectw pochodzenia (np. owoce, wyroby żelazne, wyroby przemysłu mechanicznego i t. p.) i niekorzystające ze zniżek celnych.

Różnica, dotycząca przywozu z Polski, jest bardzo znaczna. Wynosi ona przeszło 1.000.000 kwint. Jakie towary obejmuje ta liczba, nie można było ustalić. Należy jednakże przypuścić, iż składa się na nią głównie węgiel w ilości conajmniej 500.000 kwint., produkty naftowe i pochodne, produkty destylacji drzewa, (terpentyna, smoła) oraz wyroby z drzewa (meble gięte).

WŁ. KWIATKOWSKI.

UN NUOVO METODO PER LA DETERMINAZIONE DEL VALORE DEI SEMI DI BARBABIETOLA NELL'INDUSTRIA SACCARIFERA.

(NOWA METODA OKREŚLANIA WARTOŚCI NASION BURACZANYCH W PRZEMYŚLE CUKROWNICZYM).

Emerson enunciò il seguente aforisma: „Il selvaggio distrugge, il barbaro dissipa, l'uomo civile risparmia".

Nulla di piu giusto, ma non raramente accade che una malintesa parsimonia può essere causa di spreco, ed allora si presenta il problema di stabilire, se si tratta, secondo la definizione di Emerson, di un barbaro, o forse di un selvaggio.

Come giudicheremmo il preposto agli approvvigionamenti di una fabbrica, il quale ordinasse un carbone avente un potere calorifero di 6000 calorie per un prezzo del 10% minore di un'altra qualita avente un potere di 7500 calorie?

Qualunque industriale sara facilmente convinto, che, secondo la definizione di Emerson, quell'amministratore meriterebbe il nome di barbaro.

Sono certo però che il mio esempio nei confronti della nostra industria e assolutamente ipotetico, e che in ogni seria azienda la questione del combustibile e bene studiata e il rendimento calorifico e diligentemente esaminato all'atto dell'acquisto, come nell'agricoltura esaminiamo il tenore in P_2O_5 del superfosfato, in K_2 del sale potassico e in N dei concimi azotati, e nessuno paga in ragione del quantitativo di concime acquistato, ma bensi degli elementi utilizzabili che esso contiene.

Nell'industria saccarifera la spesa per il combustibile si può calcolare a circa 6 - 7% del totale, e come abbiamo accennato, essa viene effettuata razionalmente. Al contrario, mentre la spesa per l'acquisto della barbabietola in una fabbrica di media potenzialita, ma attiva, prende circa il 60% delle spese di esercizio, cioe il decuplo del combustibile, non si possono ritenere razionali ed esatti ne i metodi coi quali attualmente si valuta la materia prima, ne i criteri che si applicano per stabilire quali elementi in essa giovino alla buona produzione.

Non si può affermare che un calcolo razionale, basato sui principi di esatti esperimenti tecnici possa decidere in favore dell'una o dell'altra qualità di semi, come materia prima per la produzione delle radici.

Nel rapporto fra il costo della materia prima e le spese generali di fabbricazione, si rileva gia l'importanza di questo problema che si presentera in tutta la sua portata esaminando, sia pure approssimativamente e senza pretese di esattezza, i conti di fabbrica, e il reddito di uno zuccherificio che lavori con semi di qualita e provenienza diversa.

La stima delle diverse qualita dei semi gia da molto tempo interessa l'industria saccarifera. In Polonia per es. gia dal 1891 l'Associazione degli Zuccherieri eseguisce in proposito, ogni anno ed in parecchie stazioni, delle esperienze accurate, allo scopo di determinare il contenuto zuccherino e il rendimento delle radici ottenute da semi di diverse marche, portando di conseguenza un altissimo perfezionamento anche nei nostri metodi di sperimentazione.

Però la sola determinazione del % dello zucchero e del reddito delle radici per ettaro, oppure del ricavo di zucchero per unita di superficie coltivata, non caratterizza sufficientemente il valore industriale del prodotto agricolo, allo stesso modo che il tonnellaggio della produzione di uno stabilimento metallurgico non dice nulla del guadagno dell'azienda.

Tanto nell'uno quanto nell'altro caso bisogna tener conto del prezzo del prodotto e delle spese di produzione. E' un errore credere che le barbabietole contenenti la maggior quantita di zucchero siano sempre le piu vantaggiose per la fabbricazione e che il ricavo di zucchero per unità di superficie coltivata stabilisca l'ammontare del guadagno. Senza dubbio, questi elementi influiscono sul profitto della fabbricazione, ma però sempre in relazione al prezzo della materia prima e al costo della fabbricazione.

Ammettendo che il 2½% dello zucchero rimanga nella polpa e nella melassa ecc. non utilizzata, il profitto lordo della fabbricazione (B) sarà dato dalla formula seguente:

$$B = (S - 2\tfrac{1}{2})\ P.\ C - P.\ V$$

nella quale:

B	indica	l'utile lordo di fabbricazione
S	„	la percentuale zuccherina della barbabietola
S-2½	„	il rendimento percentuale zuccherino di fabbricazione

P indica il rendimento quantitativo di barbabietole per ettaro in q.li

C „ il prezzo medio dello zucchero, netto di tassa governativa

V „ le spese d'acquisto, di trasporto, di lavorazione ecc. per q.le di barbabietole

Per ricavare i valori della formula — riferendoci ad una qualunque qualità di semi tra quelle riconosciute ufficialmente al concorso dell'Associazione degli Zuccherifici Polacchi — ammettiamo che il prezzo medio dello zucchero, escluse le tasse sul mercato interno e nella esportazione, sia di 55 franchi francesi oro designato con C; ammettiamo l'acquisto delle barbabietole a 3.10 franchi francesi oro, il trasporto 0,50 franchi francesi oro, il costo dei semi, del contratto, del magazzinaggio di un quintale di fabbricazione per Q.le barbabietola 0,70 franchi oro, con un totale complessivo per Q.le di materia prima di 5,50 franchi francesi oro, designato con V.

In base a questi dati si e calcolato il valore saccarifero delle singole varieta di barbabietole secondo la tabella seguente:

Qualità	Rendimento di barbabietole per ettaro in ql. P	% di zuchero nelle barbabietole S	Numero d'ordine	Reddito teorico di zucchero per ett. in q.l. P. S	Numero d'ordine	% di zucchero ottenuto nella fabbricazione $S-2^1/_2$	Reddito reale di zucchero per ett. in ql. P. $(S-2^1/_2)$	Numero d'ordine	Valore dello zucchero ottenuto da 1 ett. $(S-2^1/_2)$	Costo dell'acquisto del trasporto e della lavorazione delle barbabietole per ett. P. V	Ricavo lordo di un ettaro $(S-2^1/_2)$ P.C-P.V.	Numero d'ordine
A	311,6	18,43	1	57,43	2	15,93	49,64	2	2730,20	1713,80	1016,46	1
B	302,7	18,16	2	54,97	5	15,66	47,40	5	2607,00	1664,85	942,15	4
C	324,3	18,15	3	58,86	1	15,65	50,75	1	2791,25	1783,65	1007,60	2
D	266,3	18,01	4	47,96	13	15,51	41,30	13	2271,50	1464,65	806,85	
E	317,7	17,94	5	57,00	3	15,44	49,05	3	2697,75	1747,35	1050,40	3
F	291,1	17,79	6	51,79	11	15,29	44,51	11	2428,05	1601,05	847,00	7
G	308,8	17,73	7	54,75	6	15,23	47,03	6	2586,65	1698,40	888,25	5
H	292,7	17,69	8	51.78	12	15,19	44,46	12	2445,30	1609,85	835,45	
I	301,0	17,69	9	53,25	8	15,19	45,72	8	2514,60	1655,50	859,10	6
J	296,7	17,67	10	52,43	10	15.17	45,01	10	2475,55	1631,85	843,70	8
K	309,0	17,44	11	53,89	7	14,94	46,16	7	2538,80	1699,50	839,30	
L	305,0	17,37	12	53,12	9	14.87	45,47	9	2500,85	1681,90	818,95	
M	329,0	17,14	13	56,39	4	14,64	48,17	4	2549,35	1809,50	839,85	9

Calcolo del valore saccarifero delle varie qualita di semi secondo le cifre ufficiali del Concorso dell'Associazione degli Zuccherifici Polacchi.

Nelle colonne P. S. e PS si riportano le cifre ufficiali del concorso delle diverse qualita delle barbabietole coltivate in Polonia nel 1924, le seguenti sono lo sviluppo dell'esempio da me citato per stabilire il valore delle singole qualita.

Esaminando le diverse colonne della tabella, possiamo fare interessanti deduzioni per la fabbricazione dello zucchero.

1) Possiamo asserire con certezza che e errato affermare che le barbabietole contenenti piu zucchero diano minore raccolto e cioe che la percentuale ed il raccolto stiano fra loro in rapporto inverso.

2) L'ampiezza delle oscillazioni della ricchezza zuccherina e del prodotto per ettaro delle singole qualita di semi e molto larga, notando inoltre, (e coloro che seguono l'esito dei concorsi da parecchi anni, indubbiamente ci daranno ragione) che queste oscillazioni sono collegate tra di loro e dipendono dalla bonta dei sistemi seguiti dai singoli coltivatori.

Osserviamo ora l'ultima colonna che riporta approssimativamente il valore del potere zuccherino delle varie qualita di semi.

3) Certo possiamo qui constatare che, benche in questo caso specifico la qualita di maggior potere saccarifero sia per la fabbricazione la piu redditizia, tuttavia il valore saccarifero dei semi, quale risulta in quella colonna non corrisponde ne al numero d'ordine del % dello zucchero, ne al rendimento teorico di zucchero, ne al rendimento effettivo della fabbricazione.

Dai calcoli suesposti si può ricavare quale deve essere il rapporto di massima convenienza fra la percentuale dello zucchero e il prodotto per ettaro, dato un certo rapporto tra i prezzi dello zucchero e il costo di acquisto e di lavorazione della materia prima. Si giunge quindi alla conclusione che, piu forti sono le spese di fabbricazione, una piu alta redditivita viene a corrispondere alla varieta piu intensamente zuccherina.

Quando il prezzo dello zucchero sale e le spese di fabbricazione rimangono le stesse, il maggior profitto e dato dalle qualita che offrono il maggiore rendimento di zucchero per ettaro. Ritengo che la tabella

riportata sopra, dia un valido criterio per stimare il valore dei semi nei riguardi della lavorazione, e che si possa ricorrere ai dati suesposti nello stesso modo, come si ricorre al potere calorifico per determinare il valore delle varie qualita di carbone.

Sono lieto di constatare, che indipendentemente dalle mie pubblicazioni [1], i Signori Urban e Soucek [2] giunsero ad un metodo analogo per determinare il valore delle diverse qualita dei semi delle barbabietole da zucchero. Questa coincidenza di criteri, raggiunta per vie diverse, è la miglior prova della attendibilita delle mie opinioni.

E' naturale domandarsi, se il metodo proposto da me e dai Signori Urban e Soucek si presti facilmente ad essere introdotto nella pratica dell'industria saccarifera. Credo che una differenza di circa 200 Fr. oro cioe 40 dollari per ettaro di terreno coltivato, che può risultare dalla adozione di un seme piuttosto che di un altro costituisca un interesse abbastanza serio per l'industria saccarifera. Si osservi inoltre, che non può influire molto un maggiore prezzo dei semi di uno o di due dollari per ettaro seminato.

Invece bisogna considerare come un assioma per l'industria saccarifera, che i semi di basso valore industriale sono per regola „rovinosamente cari" e i semi che danno nella fabbricazione il massimo profitto sono malgrado il loro prezzo di vendita „i piu a buon mercato".

Tornando all'applicazione pratica del metodo esatto di stima dei semi debbo in proposito rilevare delle serie difficolta tecniche.

E precisamente, il potere saccarifero e il prodotto delle singole radici in una data qualita di barbabietole, oscillano assai largamente. Il calcolo della produzione a mezzo della pesatura di una discreta quantita di barbabietole di diverse qualita e proveniente da vari campi, non presenta troppe difficolta, purche l'operazione sia regolarmente eseguita dal punto di vista agricolo ciò che possono fare tutti gli agricoltori coscienziosi, oppure i chimici della fabbrica.

Invece la determinazione del tenore di zucchero è assai difficile. Le oscillazioni della percentuale dello zucchero nelle singole radici sono enormi ed arrivano a 3-4%. L'analisi di circa una ventina di radici della stessa qualita richiede un lavoro importante, e per essere piu precisi nell'esperimento bisogna prenderle tutte da un solo campo. Della polpa ottenuta da queste barbabietole bisogna fare parecchie analisi controllate, e per ogni qualità occorre ripeterle al minimo otto volte per il terreno che si trova nelle migliori condizioni. Se ora prendessimo in considerazione circa una quindicina di qualita, senza gli apparecchi adatti per un rapido prelevamento della polpa ben sminuzzata e senza il polarimetro da selezione con i tubi a corrente continua, allora in verità dovremmo ritenere che un simile lavoro sorpassi le possibilita tecniche del laboratorio di uno zuccherificio.

Non dimentichiamo inoltre che si tratta di una determinazione molto precisa del valore perche lo 0,1% di zucchero rappresenta 100 grammi di zucchero cristallino per un quintale di barbabietole lavorate, cioe una parte importante del profitto durante una campagna. Per uscire da queste difficoltà, bisogna offrire la possibilita e l'occasione di un lavoro piu esatto e piu attendibile agli Istituti, sull'esempio di quello di Rovigo del Prof. Munerati, degli Istituti per gli assaggi saccariferi di Praga e di Parigi; della Commissione dei semi dell'Associazione Saccarifera di Varsavia ecc.. Questi Istituti che dispongono di un completo attrezzamento scientifico e tecnico sono in condizioni di dare il loro giudizio sul valore industriale dei semi di barbabietole e l'amministratore di uno zuccherificio, basandosi sulle loro imparziali valutazioni, potrà salvaguardare gli interessi della sua fabbrica, come fa ora nell'acquisto del carbone, della calce e di altri materiali d'uso industriale.

DOTT. E. KOSTECKI.

[1] Dott. E. Kostecki „Il valore del seme di barbabietola" Gazeta cukrownicza del 5 Novembre 1925.
Dott. E. Kostecki „Stima del valore delle diverse qualita di semi da barbabietola" Gazeta cukrownicza 1926.

[2] Ing. Jos. Urban e Ing. Jar Soucek „Ocenowani repnich sort s hlediska cukrowarnichkeho" Listy Cukrowarnickie roco XIV - 1927 - Zeszyt 25.

ITALSKA PRODUKCJA KONSERW OWOCOWYCH I WARZYWNYCH.

(LA PRODUZIONE ITALIANA DELLE CONSERVE DI FRUTTA ED ORTAGGI).

Italska produkcja konserw owocowych i warzywnych datuje się zaledwie od lat pięćdziesięciu. Pierwsze przedsiębiorstwo z tej gałęzi przemysłu powstało w Turynie i posiadało początkowo bardzo skromne rozmiary. Jednak w ciągu krótkiego okresu czasu produkcja konserw rozpowszechniła się w całym kraju, przechodząc ewolucję od przemysłu drobnego do produkcji nowożytnej na wielką skalę.

Przemysł ten napotykał zawsze w kraju na nadzwyczaj pomyślne warunki rozwoju, na które składają się obfita produkcja owoców i pracowitość robotników, oraz centralne położenie w Europie, sprzyjające wywozowi. Warunki te oraz dobrze zrozumiana inicjatywa, umiejętnie wykorzystywane przez producentów, zapewniły przemysłowi konserwowemu jedno z przodujących miejsc w ogólnej produkcji italskiej.

Znaczenie tej gałęzi przemysłu jest należycie ocenione przez rząd narodowy, który otacza ją swą opieką oraz ogłasza przepisy, dotyczące reglamentacji produkcji i mające na celu coraz właściwsze dostosowanie jej do wymagań rynku wewnętrznego i zagranicznego oraz ochronę przed nieuczciwą konkurencją i nadużyciami.

Ustawodawstwo. Przed rokiem 1923 ustawodawstwo italskie, dotyczące przemysłu konserwowego ograniczało się do niewielkiej ilości rozporządzeń treści hygjenicznej i sanitarnej, mających na celu ochronę zdrowia publicznego. Z czasem rozporządzenia te okazały się niedostateczne i nie odpowiadające nowoczesnym wymaganiom produkcji, tak, że sami producenci odczuli potrzebę surowszej reglamentacji wytwórczości i handlu.

Zgodnie z ogólnem życzeniem sfer produkujących, na mocy dekretu królewskiego z mocą ustawy z dn. 8 lutego r. 1923 powstał Instytut Konfederacyjny dla przemysłu konserwowego, którego celem jestześrodkowanie akcji, mającej za zadanie ożywienie, i udoskonalenie tej gałęzi produkcji; prócz tego dekret wprowadził w życie surowe rozporządzenia, mające na celu ochronę wytwórczości i konsumentów.

Po tym dekrecie ogłoszono inne rozporządzenia, będące jego uzupełnieniem, a wśród nich na specjalną uwagę zasługuje rozporządzenie z r. 1925.

Kontrola nad stosowaniem się do tych rozporządzeń została powierzona inspektorom, mającym wolny wstęp do fabryk. Wykroczenia karane są grzywną w wysokości do 5 tys. lir. oraz więzieniem, o ile sprzedawane towary są szkodliwe dla zdrowia.

Pod wpływem nowego ustawodawstwa przemysł konserwowy uległ gruntownej przemianie i w ciągu trzech lat odzyskał teren, utracony w czasie wojny. Dzięki wysokim zaletom produktów zajmuje on jedno z pierwszych miejsc w eksporcie.

Znaczenie tego przemysłu. Ilość przedsiębiorstw, wytwarzających konserwy wynosiła w końcu r. 1926 ok. 600 fabryk, rozsianych po całym kraju; w największej liczbie znajdują się one w Kampanji, Emilji i na Sycylji. Mianowicie w Kampanji istnieje 146 przedsiębiorstw, w Emilji 144 i na Sycylji 121. Razem więc 411, czyli przeszło 4/[illegible] całkowitej ilości fabryk konserw, istniejących w Italji. Pozostałe fabryki znajdują się przeważnie w Lombardji, Piemoncie, Ligurji, Toskanji i Apulji.

Kapitał zakładowy tych przedsiębiorstw wynosi przeszło miljard lirów, co pod względem sum inwestowanych stawia ją na poziomie przemysłu cukrowniczego.

Najliczniejsze są przedsiębiorstwa średnich rozmiarów i mniejsze. Nie brak również wielkich towarzystw akcyjnych, posiadających najnowsze urządzenia i mogących w ogromnych ilościach produkować. Wielkie przedsiębiorstwa, których jest zresztą niewiele, rozporządzają kapitałem, wynoszącym przeszło 100 milj. lirów.

Przedsiębiorstwa te zatrudniają przeszło 60 tys. robotników i techników; pensje ich przekraczają 50 milj. lirów.

Ilość rolników trudniących się uprawą owoców i warzyw, przeznaczonych dla przemysłu konserwowego, wynosi przeszło 200.000 osób.

Wartość przetwarzanych produktów wynosi ok. 600 milj. lir., a z nich przeciętnie $^2/_3$ przeznaczone jest na wywóz. Istniejące obecnie fabryki pozwalają na zwiększenie produkcji i prowadzenie pracy intensywniejszej, co łączy się z prawdopodobieństwem wzrostu konsumcji na rynku wewnętrznym i zagranicznym.

Wpływ, wywierany przez przemysł konserwowy na produkcję rolną, przejawił się we wzroście wartości ziemi. Wartość 1 ha ziemi w okolicach, gdzie uprawa pomidorów prowadzona jest intensywnie, t. j. w Agro Sarnese i Noaerino, wzrosła z 3000 lir. w r. 1900 do 80.000 a nawet do 100.000 w r. 1926. Wystarczy zauważyć, iż przestrzeń, zajęta pod uprawę samych pomidorów, wynosi 42.000 ha, zaś zbiór coroczny wynosi przeszło 6 milj. kwint.

Gdy się porówna znaczenie, posiadane przez różne gałęzie przemysłu dla wywozu, okaże się, iż produkcja konserw zajmuje 6 miejsce. Nie bierzemy tutaj pod uwagę produkcji owoców suszonych, która pomimo posiadania częściowo charakteru drobnego przemysłu, ze względu na znaczne inwestycje kapitałów i znaczną ilość osób zatrudnionych ma doniosłe znaczenie.

Wywóz. Italskie konserwy są ważnym artykułem wywozu. Niżej przytoczona tabela pozwala zorjentować się co do znaczenia, jakie posiadały one dla handlu zagranicznego w ostatnim roku przed wojną i w r. 1926.

Veduta della miniera „Pace" nell'Alta Slesia.
Widok kopalni „Pokój" na Górnym Śląsku.

Canali nella Provincia di Polesie.
Kanały w Województwie Poleskiem.

	ROK	PRZYWÓZ		WYWÓZ		Saldo
		Kwintale	Liry	Kwintale	Liry	
Konserwy pomidorowe	1913	75	4.125	467.565	32.729.550	+ 32.725.425
	1926	1.817	748.756	1.006.572	323.312.766	+ 322.564.010
Owoce, warzywa i produkty ogrodnicze, solone lub marynowane w occie i oliwie	1913	4.998	497.700	217.465	21.325.050	+ 20.827.350
	1926	8.287	484.645	112.049	44.770.617	+ 41.285.972
Produkty warzywne suszone	1913	96	13.440	186	23.436	+ 9.996
	1926	36	34.768	734	541.263	+ 506.495
Figi i grzyby suszone	1913	1.002	448.724	237.726	11.323.089	+ 10.874.3[illegible]5
	1926	1.585	3.730.221	212.041	46.521.246	+ 42.791.025
Owoce i skórki kandyzowane	1913	—	—	27.152	4.887.360	+ 4.887.360
	1926	18	35.614	44.380	41.460.885	+ 41.425.271
Marmelady i galarety, nugat, masa migdałowa i inne konserwy owocowe	1913	13.324	2.131.840	7.760	1.474.400	— 657.440
	1926	576	543.770	80.498	24.595.180	— 24.049.410

Jak wynika z powyższych danych, w r. 1913 miała miejsce nadwyżka wywozu na korzyść Italji w wysokości 69,981,933 lirów złotych i w r. 1926 472,622,163 lirów papierowych. Jeżeli liry papierowe przeliczymy na złote według stosunku przybliżonego 1 do 5, okaże się, że nadwyżka w r. 1926 wynosiła 94 milj. lir. zł., co w porównaniu z r. 1913 stanowi zwiększenie o ok. 35%.

Zwiększenie to daje się zauważyć we wszystkich rodzajach konserw prócz warzyw i produktów ogrodniczych, oraz fig suszonych, które, począwszy od r. 1926, uległy pewnemu zmniejszeniu.

Wywóz konserw pomidorowych w porównaniu z r. 1913 zwiększył się o ok. 2½ razy. Należy jednak zauważyć, iż pozycja ta obejmuje również pomidory obrane, których wywóz wynosił 580.770 kwint. i które w r. 1913 nie były jeszcze wytwarzane; jeżeli od cyfry ogólnej odejmiemy cyfrę, przypadającą na pomidory obrane, okaże się, iż wywóz właściwych konserw pomidorowych utrzymał się mniej więcej na poziomie niezmienionym.

Na uwagę zasługuje również wzrost wywozu konserw owocowych, który zwiększył się prawie 4-krotnie.

Italskie *konserwy pomidorowe* są wywożone do wszwystkich części świata; najważniejszemi rynkami zbytu są Stany Zjednoczone i W. Brytanja, do których wywóz stanowi przeszło ¾ całkowitego wywozu. Transporty do St. Zjedn. w ciągu ostatnich trzech lat, wzrosły przeszło w dwójnasób, zwiększając się z 231.166 kwint. w r. 1924 do 479.354 kwint. w r. 1926; w tym samym czasie wywóz do W. Brytanji wzrósł z 159.677 kwint. do 267.498. Do innych ważnych rynków zbytu należy zaliczyć Francję, Argentynę, Belgję, Brazylję, Szwajcarję, Niemcy oraz niektóre kraje Ameryki Południowej, do których wywóz znacznie może być zwiększony.

Wzrost wywozu tego artykułu dowodzi, iż konsumcja konserw pomidorowych, i szczególnie pomidorów obranych coraz bardziej się rozpowszechnia we wszystkich krajach i pozwala oczekiwać jeszcze większego spotęgowania eksportu, jakkolwiek na niektórych rynkach zapanowały przejściowo warunki niezupełnie pomyślne.

Najważniejszym rynkiem zbytu **dla marmelad i konserw owocowych** jest Anglja i można przypuszczać, że konserwy z owoców południowych, jak brzoskiwnie, morele, figi, pomarańcze oraz kasztany, znajdą tam coraz większy zbyt.

Wywóz marmelad, galaret i innych konserw owocowych (z wyjątkiem nugatu i masy migdałowej).

	1924	1925	1926
	kwintale		
Anglja	17.066	18.468	22.651
Egipt	741	975	1.775
Tripolitanja	160	564	837
Stany Zjednoczone	807	245	486
Inne kraje	1.248	2.044	3.242
Ogółem	20.022	22.296	28.991

Najważniejszymi rynkami zbytu dla fig suszonych są Niemcy, Austrja, Francja, Stany Zjednoczone i Argentyna.

Odmiany produkcji. Wytwórczość konserw warzywnych i owocowych jest nadzwyczaj urozmaicona. Niżej podajemy krótki przegląd najważniejszych gatunków.

Konserwy pomidorowe. Produkcja konserw pomidorowych posiada największe znaczenie zarówno pod względem ilościowym, jak i wartościowym. Gałęź ta produkcji uprawiana jest na szeroką skalę w prowincjach Parmy, Piacenzy Neapolu, na Sycylji, w Ligurji i Piemoncie, w Marchji, Lacjum i Apulji.

W zależności od stopnia koncentracji, istnieje kilka gatunków konserw pomidorowych, mianowicie:

a) „Salsine" (sos), t. j. sok pomidorowy w stanie płynnym, żywego czerwonego koloru;

b) pomidory koncentrowane, zwane ekstraktem pojedynczym;

c) pomidory koncentrowane, zwane ekstraktem podwójnym;

d) pomidory koncentrowane, zwane ekstraktem potrójnym.

Ekstrakty podwójne i potrójne sprzedawane są w puszkach lub beczkach, „salsine" zaś zwykły ekstrakt pojedynczy tylko w puszkach.

Ekstrakty są bardzo rozpowszechnione zarówno w kraju, jak i zagranicą. W ostatnich jednak czasach napotykają one na konkurencję innego produktu, mianowicie „pomidorów w puszkach", które zachowują zapach i inne cechy pomidorów świeżych. Istnieją dwa ich gatunki: pomidory „w stanie naturalnym" i „obrane". Te ostatnie cieszą się większym zbytem. Do wyrobu tego gatunku konserw używa się pomidorów „Fiaschello", specjalnie italskiej odmiany o kształcie śliwek i doskonałym smaku, które nadają się specjalnie do produkcji sosów i przypraw.

Produkcja tej odmiany konserw pomidorowychześrodkowala się w Kampanji i od niedawna dopiero zaczyna się rozpowszechniać w Italji Północnej. W niewielkim przeciągu czasu zdołała ona osiągnąć wysoki stopień rozwoju. W r. 1926 wytworzono 720.000 kwint. konserw tego gatunku, natomiast w r. 1925 produkcja ich wynosiła zaledwie 480.000 kwint. „Pomidory obrane", szczególnie wyróżniane są na rynkach amerykańskim i angielskim, gdzie konsumcja wzrasta z roku na rok; powodzenie to zawdzięczają one swym wybitnym zaletom tak, pod względem gastronomicznym, jak i hygienicznym.

W prowincji Parmy jest rozpowszechniona produkcja ekstraktów, koncentrowanych przeważnie podwójnie. Wytwarzane są one w 72 fabrykach, produkujących rocznie ok. 150.000 kwint., z których 50.000 kwint. przeznaczone jest na wywóz.

Podobne warunki znamienują prow. Piacenzy, gdzie istnieje ok. 30 fabryk z roczną produkcją 130.000 kwint. Wytwórczość ekstraktów w prow. neapolitańskiej i na Sycylji rozwija się bardzo pomyślnie i wynosi przeciętnie ok. 300.000 kwint. rocznie. Konserwy te wywozi się w puszkach po 100, 150 i 200 gr. oraz od 1 do 5 kg.

Prócz ekstraktów na uwagę zasługuje produkcja konserw pomidorowych „Salsine", słodkich z dodatkiem korzeni, które nadają im specjalny aromat; są one bardzo rozpowszechnione jako sosy do potraw i głównie do mięsa zimnego.

Konserwy warzywne i produkty ogrodnicze. Italska produkcja warzyw jest b. znaczna i obfituje w wyborowe gatunki. Przewyższa ona znacznie zapotrzebowanie rynku wewnętrznego i może być wydatnie zwiększona. Zasila ona nietylko wywóz produktów w stanie świeżym, lecz ma również zastosowanie w wytwarzaniu konserw w puszkach oraz słoikach szklanych. Najbardziej rozpowszechnione są gatunki następujące:

Warzywa i produkty ogrodnicze „w stanie naturalnym". Produkcja ta jest nadzwyczaj obfita i obejmuje groszek i fasolę, uprawiane na wielką skalę, zwłaszcza w Kampanji, fasolę zieloną, szparagi i szpinak, oraz inne produkty ogrodnicze.

Konserwy „w occie". Obejmują one kaparki, marchewki, cebulki, kalafjory, korniszony i pieprz, zarówno gatunki pojedyncze, jak i mieszaniny. Italska produkcja odznacza się wyborowym gatunkiem octu, który, zgodnie z wymaganiem ustawy, winien jedynie być wytwarzany z wina białego.

Konserwy „w oliwie". Na specjalną uwagę zasługują młode karczochy, grzyby, których Italja posiada wielką ilość i wyborowe gatunki, oliwki białe i czarne, mniejszych rozmiarów, niż greckie, o nadzwyczaj delikatnym smaku. Oliwa używana do tych konserw produkowana jest z oliwek pierwszorzędnych gatunków.

Konserwy „solone". Prócz oliwek zielonych, konserwuje się w ten sposób kalafjory, korniszony i cedraty. Gatunek ten znajduje szeroki zbyt wewnątrz kraju oraz zasila handel wywozowy; wartość roczna eksportu wynosi ok. 63 milj. lirów.

Wywóz warzyw w konserwach i produktów ogrodniczych równa się ilościowo konsumcji wewnętrznej.

Wreszcie na uwagę zasługują konserwy z białych i czarnych trufli, w które obfitują niektóre okolice Italji.

Marmelady, galarety i konserwy owocowe. Dzięki ułatwieniom fiskalnym, przyznanym produkcji owoców w cukrze, na mocy dekretu z dn. 23.X 1924 Nr. 1736, wytwórczość marmelad, galaret i konserw owocowych znacznie się rozwinęła. W r. 1923 wywóz tych produktów wynosił zaledwie 6 tys. kwint., w r. 1924 przekroczył sumę 20.000 kwint., w r. 1925 — 22.000 kwint. i w r. 1926 wynosił przeszło 40.000 kwint., wartości 24 milj. lir

Znacznie wzrosła również konsumcja wewnętrzna, tak że obecnie przewyższyła ona dwukrotnie ilość wywożoną. W r. 1926 do produkcji konserw, przeznaczonych jedynie na rynek wewnętrzny, zużyto przeszło 30 tys. kwint. cukru.

Wyróżniają się konserwy pomarańczowe, brzoskwiniowe i morelowe, będące specjalnością krajów śródziemnomorskich; charakterystyczne dla produkcji italskiej są marmelady z fig i kasztanów, oraz wyborne konserwy z „amarene", gatunku czereśni o smaku gorzkawym, specjalnie nadających się do wytwarzania konserw. Na specjalną uwagę zasługują doskonałe marmelady z renklod, jabłek i gruszek, które zachowują zapach świeżych owoców i są nadzwyczaj cenione zarówno w kraju, jak i zagranicą.

Produkcja konserw owocowych bardzo jest rozpowszechniona w całym kraju i dzieli się na dwie gałęzie: marmelady, które polegają na tem, iż miąższ owocu przez gotowanie wraz z cukrem przybiera postać jednolitej masy oraz konfitury, gdzie owoce w całku jak np. wiśnie lub też pokrajane na kawałki są konserwowane w gęstym syropie, pochodzącym z tegoż owocu.

Owoce w syropie produkuje się w Italji na szerszą skalę, aniżeli marmelady. Owoce, segregowane według gatunku oraz stopnia dojrzałości, są konserwowane w stanie naturalnym, zachowując pierwotny swój zapach.

Specjalnością sycylijską i kalabryjską są t. zw. „chinotti", małe mandarynki konserwowane wraz ze skórką w syropie.

Galarety otrzymuje się przez koncentrację soków owocowych z dodatkiem cukru; najbardziej cenione są galarety z pigwy, brzoskwini, malin, poziomek i czarnych wiśni.

Owoce i skórki owoców kandyzowane. Owoce kandyzowane były zawsze specjalnością italską. Produkcja jest najbardziej rozpowszechniona na Sycylji, w Kalabrji i Ligurji, gdzie kwitnie uprawa owoców, których skórki najbardziej się nadają do fabrykacji słynnego angielskiego „plum pudding". Z pośród owoców kandyzowanych wyróżniają się t. zw. canditi alla livornese, t. j. kandyzowane na sposób liworneński, obejmujące skórki cedratów, pomarańcz, mandarynek i innych owoców, pokryte warstwą cukru; kandyzowane na sposób paryski, czyli mrojone, preparowane również z różnych gatunków owoców, smażone w cukrze rafinowanym i przysypane warstwą cukru krystalicznego; kandyzowane na sposób malsylski, owoce kandyzowane bez ostatecznego przegotowania, wkładane do gęstego syropu; owoce kandyzowane, wkładane do puszek bez ostatecznego przegotowania, preparowane z owoców , kandyzowanych na sposób marsylski i wkładane do puszek blaszanych po pierwszem przegotowaniu; kasztany mrożone (lodowate, w cukrze) i fijołki kandyzowane, dwie wyborne specjalności italskiej produkcji.

Owoce te wywozi się w puszkach różnych rozmiarów, wagi od 1 do 10 kg.

Innym artykułem specjalnie italskim, bardzo cenionym na rynku wewnętrznym, lecz mało znanym dotychczas zagranicą, są t. zw. *mostarde di Cremona* (konserwy z Cremony). Są one wytwarzane z owoców różnych gatunków, jak pomarańcze, cytryny, gruszki, jabłka, wiśnie, cześciowo kandyzowane i przechowywane w gęstym syropie z cukry i glikozy.

Wreszcie wymienić należy t. zw. frutta solforate (owoce siarkowane) — głównie wiśnie i amereny, które są przedmiotem znacznego wywozu.

Owoce suszone. Do tej ostatniej kategorji należą przedewszystkiem migdały, których wartość wywozu wynosi rocznie ok. 400 milj lirów, orzechy laskowe, których wartość wywozu przekracza 100 milj. lirów, oraz kasztany, pomijając inne liczne gatunki.

Wyżej wymienione gatunki nie wymagają specjalnych zabiegów w celach preparowania i konserwowania i z tej przyczyny nie są omawiane w niniejszym artykule.

Wspomnieć natomiast należy o odmianach owoców, które podlegają specjalnemu procesowi suszenia i przechowywania, oraz o grzybach suszonych, których Italja dostarcza wielkie ilości i wyborowe gatunki. Najbardziej rozpowszechnioną jest produkcja fig suszonych. Znaczny rozwój, jaki znamionuje w ostatnich czasach uprawę brzoskwiń, gruszek, śliwek i moreli, pozwala przewidzieć wzrost produkcji tych owoców suszonych; dotychczas nie posiada ona większego znaczenia, a wartość wywozu wynosi zaledwie kilka miljonów lirów.

Natomiast produkcja fig suszonych przybrała rozmiary bardzo znaczne, wykorzystując znakomicie warunki klimatyczne i głównie intensywność promieni słonecznych.

Wywóz tego produktu wynosi średnio 250 tys. kwint., a wartość jego dochodzi do 50 milj. lirów rocznie.

Przeważają w cyfrach tych gatunki średniej dobroci.

Produkcja i wywóz grzybów jest najbardziej rozpowszechniona w Ligurji i Piemoncie. Przed oddawaniem do handlu wewnętrznego i wywożeniem zagranicę grzyby poddawane są specjalnemu procesowi czyszczenia i suszenia oraz konserwacji. Przeciętna wartość wywozu grzybów suszonych wynosiła w ostatnich trzech latach przeszło 6 milj. lirów rocznie.

S. K.

Le stato economico della Polonia

(Stan gospodarczy Polski)

SPECIFICAZIONE	1927												1928	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
Produzione, migliaia tonnellate:														
Carbone	3,696	3,411	3,002	2,599	2,733	2,772	3,085	3,189	3,254	3,406	3,438	3,440	345,2	
Ferro greggio	42,3	42,7	47,6	47,9	48,1	46,8	146,2	56,6	59,2	62,4	55,6	57,0	59,1	
Acciaio	98,4	94,2	114,4	97,4	96,1	102,9	111,5	115,0	100,7	104.5	106,2	95.0	104,2	
Zinco	11,5	10,9	12,5	12,1	12,9	12,7	12,8	12,9	12,9	13,2	12,8	13,2	13,1	
Lavoro														
Occupati (migliaia)	609,9	622,9	636,6	644,4	662,5	673,2	685,9	704,5	702,9	723,8	724 7	706,8	695,3	
Disoccupati (migliaia)	208,5	213,6	205,2	190,6	174,3	159,4	147,7	133,0	116,8	115,7	136,7	165,3	179,6	
parziali%	8,1	6,6	5,3	7,6	7,6	12,3	4,1	4,5	10,3	7,5	7,3	13,5	11,5	
Comunicazione														
Ferrovie, migliaia tonnellate	13,6	14,7	14,4	13,1	14,0	14,3	15,1	15,4	15,9	17,8	17,7	15,2	13,6	14,9
Bastimenti, migliaia tonnellate.														
Danzica e Gdynia: entrati	319,1	286,1	341,0	373,1	373,5	339,0	383,9	390,4	369,9	370,7	388,5	387,4	372,3	321,8
Danzica e Gdynia: usciti	340,2	260,8	366,0	364,5	365,7	322,8	385,9	388,1	383,7	356,2	371,5	413,6	344,8	335,2
Commercio estero, mil. di zl. oro														
Esportazione totale	115,8	116,4	128,7	119,4	114,2	114,0	113,9	120,6	119,1	138.3	229,2	215,4	218,4	197,8
Prodotti agricoli	43,0	35,6	45,9	40,1	38,2	41,0	32,5	33.4	42.4	51,4	103,0	88,4	90,3	
Carbone	20,9	18,7	14,6	14,4	17,1	13,8	17,3	17,7	15,1	19,9	25,2	25,7	30,5	26.6
Importazione totale	107,7	112,0	128,3	148,2	163,8	160,0	136,2	129,9	127,1	151.1	265,9	275,3	271,2	270,4
Tessili greggi	22.9	22,9	22,3	29,0	24,5	27,8	22,9	22,7	23,7	30,2	55,8	52,5	58,6	
Saldo	+ 8,2	+ 4,4	+ 04,4	—28,8	—49,6	— 46,2	—22,3	— 9,3	8,0	12,8	—31,7	—59,9	— 52,7	—72,6
Prezzi-Indici														
In grosso:														
Generale	195,2	197.4	199,5	205,7	207,7	206,4	207,7	120,1	119,3	119,7	120,7	120,0	118,6	117,8
Prodotti agricoli	214,4	216,8	219,1	231,5	235,9	232,8	235,0	132,3	129.4	128,4	129,7	117,0	123,2	122,5
Prodotti industriali	184,8	186 9	189,0	191,5	191,9	191,7	193,6	113,7	114.4	115.7	116,3	116,9	117,2	116,3
Costi della vita	210,8	201,3	200,3	203,0	204,6	205,1	198.6	116,4	117,2	119,0	121,8	121,0	120,3	118,3
Costi d'alimenti	247,4	248,0	247,6	245,4	250,0	251,1	246,5	143,3	143,2	143,5	148,5	146,5	142,8	138,0
Credito														
Dollaro, indice	173,1	172,7	172,3	172,3	172.3	172,3	172,3	172,3	172,3	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8
Azioni, indice	24,74	29,14	31,47	38,66	41,90	30,50	34,72	20,65	22,58	24,97	24,41	24,49	23,32	24,17
Circolazione bancaria (milioni di zl.)	995	1047	109,1	1128	1104	1121	1129	1191	1253	1339	1289	1312	1 289	1 328
Bigl. di banca (milioni di zl.)	588	634	668	694	705	727	745	794	844	929	940	1003	1 003	1 048
Monete divisionali (milioni di zl.)	407	413	423	434	399	394	384	397	409	410	349	309	285	280
Banca di Polonia														
Valute, milioni di zl. oro	187,2	220,1	234,6	237,4	230.2	218,9	220,7	405,3	418,3	441,1	881,0	894,6	837,1	851,6
Sconto, milioni di zl. oro	319,2	329,1	351,9	364,7	375,9	387,8	406,1	407,9	419,7	432,6	430.9	456,0	460,7	469,2
Banche per azioni														
Sconto (milioni di zl.)	155,5	171,3	184,7	198,5	208,2	212,4	224,1	238,3	242,3	254,2	278,1	284,9	305,9	
Depositi: a termine (milioni di zl.)	58,9	64,1	62,8	62,8	64,5	72,2	80,6	90,6	91,2	91,8	104,3	115,0	122,0	
Depositi: a vista (milioni di zl.)	152,9	170.3	108,5	196,2	204,9	203.8	217,1	215,0	221,2	231,3	248,5	236,4	244,1	
Casse di risparmio														
Depositi, milioni di zl.	61,4	71,4	78,0	86,1	91,1	97,6	105,8	109,9	116,6	122,0	132,0	137,5	148,7	
Cooperative														
Depositi, milioni di zl.	8,3	13,3	14,2	18,0	17,7	18,0	19,1	19,5	19,5	20,4	22,6	23,4	25,6	

INDUSTRIA E COMMERCIO

ESPORTAZIONE DEL CARBONE NEL MESE DI FEBBRAIO

(Wywóz węgla w lutym).

L'esportazione del carbone fossile nel febbraio 1928, secondo i dati provvisori, si presenta come segue:

Media mensile.

Paesi	I semestre 1925	I semestre 1926	I semestre 1927	Gennaio 1928	Febbraio 1928
Austria	194	214	193	276	259
Ungheria	36	42	48	63	55
Svezia	—	144	202	198	155
Danimarca	2	72	97	144	126
Cecoslovacchia	47	41	47	90	106
Danzica	36	37	27	25	215
Lettonia	1	18	29	33	39
Jugoslavia	8	14	22	4	8
Svizzera	2	10	19	17	11
Italia	1	49	126	63	37
Rumenia	6	8	10	7	8
Lituania	1	5	6	5	2
Memel	1	3	2	9	4
Olanda	—	1	—	3	3
Finlandia	—	5	9	5	—
Francia	—	23	36	35	38
Norvegia	—	7	15	49	91
Inghilterra	—	37	—	—	—
Germania	451	1	1	—	—
Belgio	—	—	12	—	6
Russia	—	—	6	—	1
Altri paesi	—	1	6	8	8
Totale	776	734	892	1.006	936
Carbone per le navi	—	38	15	7	11
Totale	776	772	907	1.013	947
Esportazione esclusa la Germania	325	771	906	1.013	946
Delle suddette quantità sono state spedite per i porti:					
di Danzica	29	5	114	417	353
„ Gdynia	—	30	34	134	103
„ Tczew	—	5	11	—	—

Come risulta dai dati surriportati, l'esportazione del carbone polacco diminuì, nel febbraio, di 69 mila tonn., ossia del 6,7%. Questa diminuzione deve attribuirsi alla concorrenza del carbone inglese sui mercati scandinavi, come pure alla diminuzione del fabbisogno in Isvezia, dovuto allo sciopero degli operai e al „lock out" nell'industria della carta e della cellulosa.

Per quanto riguarda l'esportazione dai singoli bacini carboniferi, occorre rilevare che i trasporti dall'Alta Slesia hanno segnato una diminuzione di 41 mila tonn., pari al 4,93% in confronto al gennaio, ammontando a 790 mila tonn., mentre quelli dal bacino di Dąbrowa hanno raggiunto nel febbraio 156 mila tonn., con una diminuzione del 16,22%.

Sulla cifra totale delle esportazioni, 402 mila tonn. furono spedite nei paesi scandinavi e baltici, con una diminuzione di 82 mila tonn., pari al 16,94%.

I trasporti verso i paesi successori si mantennero press'a poco sul livello del mese precedente, ammontando a 420 mila tonn. (422 mila nel gennaio).

Le esportazioni verso i rimanenti mercati subirono un aumento di 16 mila tonn., raggiungendo 114 mila tonn. Oltre a ciò, in febbraio l'America del Sud e la Grecia vennero, per la prima volta, a figurare fra gli acquirenti del carbone polacco, assorbendo le quantità di 1,500 e 550 tonn.

L'esportazione media giornaliera dalle miniere polacche ammontò, nel febbraio (24 giorni di lavoro), a 39,458 tonn., diminuendo in confronto del gennaio, (25 giorni di lavoro), di 1,182 tonn. pari al 2,91%; l'esportazione giornaliera dalla Slesia diminuì di 323 tonn., quella dalla Dąbrowa — di 860 tonn.

Le spedizioni attraverso i singoli porti polacchi subirono nel febbraio una notevole diminuzione, (di 63 mila tonn. ossia del 12,09%), ammontando a 458 mila tonn; questa diminuzione fu dovuta, in parte, al peggioramento delle condizioni climatiche. Le spedizioni attraverso Danzica diminuirono di 64 mila tonn., pari al 15,35 tonn., mentre quelle attraverso Gdynia aumentarono di 1000 tonn. in confronto al gennaio.

La spedizione totale per i porti in parola costituì, nel febbraio, il 48,36% di tutta l'esportazione in questo mese, in confronto al 51,28% del gennaio.

LA SITUAZIONE ECONOMICA POLACCA DOPO LA STABILIZZAZIONE.

(Sytuacja gospodarcza Polski po dokonaniu stabilizacji).

A quanto ha detto il Ministro delle finanze della Polonia in un suo recente discorso, la situazione delle finanze polacche è soddisfacente. Il bilancio 1927 si saldera in effetto con un avanzo di 240 milioni di zloty per i primi dieci mesi, invece dei 155 milioni registrati nell'anno 1926. In seguito al prestito di 550 milioni di zloty emesso in ottobre, la copertura metallica della Banca di Polonia è salita da 25 milioni di dollari al 21 maggio 1926 a 158 milioni di dollari.

La stabilizzazione legale che ha di molto favorito il tesoro non ha per altro avuto, almeno sinora, buone ripercussioni sulla economia polacca. Le esportazioni che nel 1926 erano superiori alle importazioni del 45 per cento, sono divenute nel 1927 minori; nell'ottobre del 1927 le esportazioni sono ascese a 138 milioni di zloty-oro contro 151 nelle importazioni, in novembre 133 milioni di esportazioni contro 155 milioni e nel dicembre le esportazioni sono ancora diminuite: 125 milioni di zloty-oro contro 161 milioni di importazioni.

Il Governo — a quanto ha detto il Ministro delle finanze — sta ora studiando accuratamente la questione del deficit della bilancia commerciale polacca, che in parte è dovuto alla ricostruzione e al riordinamento della industria e al nuovo regolamento per la importazione dei prodotti necessari al paese. Non sembra però che il deficit della bilancia commerciale polacca possa essere diminuito, anzi si calcola che sino al marzo-aprile tale deficit si stabilirà su una media mensile di 50 milioni di zloty.

In genere la produzione polacca attraversa una depressione abbastanza grave. I disoccupati, che al 4 novembre 1927 erano calcolati a 124.000 e alla fine di dicembre a 160.000, ora hanno quasi raggiunto i 200.000. Il generale rilassamento della produzione è dovuto in parte non piccola alla penuria di disponibilità e alla restrizione dei crediti imposta da superiori necessità monetarie. Tutte queste difficoltà sono però, secondo il ministro, di natura transitoria, e saranno certo eliminate quando la Banca di Polonia avrà portato a buon punto la riorganizzazione della circolazione.

APPARECCHI RADIOFONICI

(Aparaty radjofoniczne).

La Polonia offre attualmente buone possibilità di sbocco per gli apparecchi radiofonici d'ogni specie. Sono particolarmente diffusi, per ora, gli apparecchi a cristallo che però si vanno man mano sostituendo con apparecchi a valvole con 2, 3 o 4 lampade.

L'importazione degli apparecchi a cristallo è ostacolata dal forte dazio al quale sono sottoposti (1.200 zloty per 100 Kg.), dalla sopratassa interna del 20% sul valore, ed anche dal fatto che la produzione locale è buona tanto quantitativamente che qualitativamente; gli apparecchi a lampade invece sono assai ricercati, poichè la produzione locale è ancora insufficiente.

Gli accessori, e specialmente le cuffie e le lampade trovano buoni sbocchi, e per quanto i prodotti francesi siano i più ricercati, anche il prodotto italiano è ben quotato ed un deposito accuratamente organizzato a Varsavia potrebbe dare ottimi risultati.

Per gli altoparlanti e per gli altri accessori in genere il mercato è tenuto quasi esclusivamente dall'Ungheria e dalla Germania.

Il dazio al quale sono sottoposti gli accessori è di 800 zloty per 100 Kg.

In generale gli apparecchi sono venduti al privato dietro pagamento di una metà dell'importo alla consegna ed il saldo entro 3 mesi; di qui la necessità di accordare all'importatore un fido di 3 o 4 mesi dietro accettazione.

ORDINAZIONI RUSSE ALLA POLONIA

(Zamówienia Rosji Sowieckiej w Polsce).

Corrono attualmente trattative tra la rappresentanza commerciale di Varsavia e le miniere e imprese metallurgiche polacche per una forte fornitura ferroviaria alla Russia. Le ordinazioni ammonterebbero a 4 milioni e mezzo di zloty e saranno distribuite tra la „Huta Bankowa", la società per azioni „Ferrum" nell'Altra Slesia e le imprese metallurgiche „Ostrowiec".

LEGISLAZIONE DOGANALE

DECISIONI MINISTERIALI PER NUOVA CLASSIFICA DOGANALE DI MERCI

(Rozporządzenie o nowej nomenklaturze celnej).

Il Ministero delle Finanze Polacco ha emanato in data recente le seguenti disposizioni, che regolano la classifica doganale di alcune merci rimaste finora controverse:

Fondi o dischi di mezza seta per cappelli destinati alla fabbricazione di questi ultimi seguono il trattamento doganale della voce 210, punto 2 b), mentre i fondi e dischi di seta pura con eguale destinazione devono essere classificati secondo la voce 195, punto 1.

Nastri di cotone, seta artificiale e fili metallici non dorati, con un piccolo passamano di seta artificiale agli orli, seguono il trattamento doganale della voce 197 come nastri di mezza seta.

„Peluches" di cotone e lana pettinata, ad imitazione della pelliccia soggiacciono alla classifica della voce 199, punto 1.

Cappelli a „gibus", che vengono importati in pezzi staccati — ossia la parte cilindrica e la falda — sono da sdoganarsi in base alla voce 210, punto 1 a) considerando i due pezzi come un cappello finito.

Macchine per preparare il caffè, con armatura fatta di una lega di rame, nichelata, munite di una maniglia di legno, in cui il caffe si riversa in più recipienti sferici di vetro sovrapposti, saranno classificati, tenuto conto della qualita del materiale e del grado di rifinitura, avvertendo che i recipienti di vetro dalla parete sottile, analogamente a quanto avviene con il vasellame chimico di vetro, sono da sdoganarsi secondo la voce 77/2c.

Scatole da profumi, di legno o di cartone, rivestite entro o fuori di seta, seguono il trattamento della voce 215, punto 1; scatole di cartone senza aggiunta di materie fini saranno sdoganate in base alla voce 177, punto 33.

Scatole di legno o di cartone, destinate unicamente a preservare la merce dagli urti del trasporto, e che non rappresentano uno speciale imballaggio per articoli di profumeria, sono esenti da dazio doganale.

Tessuti gommati stampati, formati da 4 strati di tele di cotone, alternate con strati di gomma, ove il tessuto è visibile solo nella parte inferiore, e lo spessore del tessuto così formato varia da 1.5 a 2 mm., sottostano al trattamento previsto dalla voce 187 e dalla nota 2 a) del punto 6 della voce 88.

RIDUZIONE DEL DAZIO DI IMPORTAZIONE PER I SEMI DI CONIFERE

(Redukcja ceł przywozowych na nasiona drzew szpilkowych).

A norma di una recente disposizione ministeriale, potrà essere applicato all'importazione di semi di conifere, dietro permesso del Ministero del Tesoro polacco, il dazio doganale ridotto nella misura del 20% di quello normale.

Nei riguardi dei Paesi, ai quali sono applicate le disposizioni riflettenti i dazi massimi, il dazio ridotto è stato stabilito nella misura del 20% del dazio massimo.

La disposizione, di cui si tratta, è entrata in vigore al 1° febbraio e sarà applicata fino al 30 aprile 1928.

RESTITUZIONE DEL DAZIO SU MATERIE COLORANTI ESPORTATE

(Przywrócenie cła wywozowego na barwniki).

In base ad un decreto ministeriale di data recente, è stata consentita in Polonia, con diritto alla restituzione del dazio precedentemente pagato, la esportazione delle seguenti materie coloranti sintetiche prodotte nell'interno del Paese: colori azoici, colori acidi, cromalina, mordenti, basi coloranti, nigrisina, colori allo zolfo e colori in barile.

Per le operazioni doganali alla esportazione di dette materie coloranti, per l'emissione delle relative bollette di uscita o per l'accettazione delle medesime all'atto del pagamento del dazio doganale (esclusi i diritti accessori) sono state autorizzate le Dogane di Varsavia e Lodz.

RESTITUZIONE DEL DAZIO PER CAPPELLI ESPORTATI A MEZZO PACCHI POSTALI

(Przywrócenie ceł na kapelusze, wywozone w paczkach pocztowych).

Con riferimento alla disposizione pubblicata nel Bollettino di Informazioni Commerciali N. 37 del 17 settembre 1927 si comunica che, in forza di una nuova prescrizione ministeriale, l'autorizzazione già data alle Dogane polacche, per l'emissione di bollette d'uscita per la restituzione del dazio sui cappelli e feltro per cappelli, viene estesa anche alle spedizioni fatte per mezzo di pacchi postali.

DIVIETO D'IMPORTAZIONE PER LE FARINE DI FRUMENTO

(Zakaz przywozu mąki pszennej).

Secondo una disposizione del Consiglio dei Ministri polacco, pubblicata nel „Dziennik Ustaw" n. 20 del 28 febbraio 1927, è stato prorogato a tutto il 30 aprile p. v. il divieto d'importazione per le farine di frumento.

CONVENZIONE CON DANZICA PER I DAZI DI ESPORTAZIONE

(Konwencja z Gdańskiem w sprawie ceł wywozowych).

Con provvedimento presidenziale, pubblicato nel Dziennik Ustaw del 4 febbraio corrente, è stata approvata, unitamente al ralativo protocollo finale, la Convenzione conclusa in data 12 agosto 1925 con la Città libera di Danzica in merito all'applicazione dei dazi di esportazione.

PARZIALE ABROGAZIONE DEI DIVIETI D'IMPORTAZIONE.

(Częściowe uchylenie zakazów przywozu).

Conformemente alla Disposizione ministeriale del 10 febbraio 1928, qui apresso riportata, vengono abrogati, a partire dal 15 marzo:

1) I divieti d'importazione introdotti con le disposizioni del 17 giugno e dell' 11 luglio 1925. Le relative liste di merci sono state riportate con le indicazioni di II e III nel Nr. 5/6; pag. 166 della Rivista „Polonia - Italia". L'abrogazione dei sudetti divieti non e estesa però alle merci che provengono e arrivano dalla Germania. Questa esclusione implica, per le merci di altre provenienze, la presentazione del certificato d'origine e il trasporto diretto dal paese d'origine al territorio doganale polacco, nel caso di transito per la Germania.

2 I divieti d'importazione introdotti con le disposizioni del 19 agosto 1924 e del 23 settembre 1925. Le relative liste di merci sono state riportate con le indicazioni I e II nel Nr. 5/6; pag. 166 della Rivista „Polonia - Italia".

Contemporaneamente vengono introdotti dei divieti d'importazione per le merci comprese nella lista annessa alla Disposizione del 10 febbraio 1928. Sono previste delle esenzioni al divieto per casi singoli o nei limiti di contingenti, previo premesso del Ministero d'Industria e Commercio.

DISPOSIZIONE.

DEL CONSIGLIO DEI MINISTRI DEL 10 FEBBRAIO 1928 CIRCA L'ABROGAZIONE DEI DIVIETI D'IMPORTAZIONE DI ALCUNE MERCI

(Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 10 lutego 1928 o uchyleniu zakazów przywozu dla niektórych, towarów).

In base all'art. 7 p. h) della legge del 31 luglio 124, circa il regolamento doganale (Dz. U. R. P. N. 80 pos. 777), si ordina quanto apresso:

§ 1. Viene abrogato il divieto d'importazione nel territorio doganale della Repubblica Polacca delle merci, di cui alla disposizione del Consiglio dei Ministri del 17 giugno 1925 (Dz. U. R. P. N. 61 pos. 430) e dell' 11 luglio 1925 (Dz. U. R. P. N. 69 pos. 486) qualora queste merci provengono e arrivano non dalla Germania e qualora all'atto dello sdoganamento verra presentato il certificato di origine, munito di visto consolare.

§ 2. L'importazione nel territorio doganale della Repubblica Polacca, delle merci, elencate nell'allegato alla presente disposizione, e vietata.

§ 3. Le merci la di cui importazione e vietata in base alla presente disposizione, possono essere esentate dal Ministero d'Industria e Commercio dal divieto d'importazione nei singoli casi o nei limiti di certi contigenti.

§ 4. La presente disposizione non e applicabile alle merci previste:

1) dalla legge del 24 maggio 1922, circa la ratifica della convenzione polacco - tedesca, riguardante l'Alta Slesia, firmata a Ginerva il 15 maggio 1922 (Dz. U. R. P. N. 44 pos. 370);

2) dalle convenzioni sul piccolo movimento di frontiera;

3) dalle ordinanze sul traffico condizionale, importazioni temporanee e riparazioni.

§ 5 L'esecuzione della presente disposizione viene affidata al Ministro del Tesoro e al Ministro d'Industria e Commercio.

§ 6. La presente disposizione entra in vigore il 30° giorno dopo la sua pubblicazione. Contemporaneamente perdono la loro validita obbligatoria le disposizioni del Consiglio dei Ministri: del 19 agosto 1924 (Dz. U. R. P. N. 81 pos. 763), del 7 agosto 1925 (Dz. U. R. P. N. 80 pos. 553), del 23 settembre 1925 (Dz. U. R. P. N. 102 pos. 719), del 4 novembre 1925 (Dz. U. R. P. N. 114 pos. 809) e del 2 dicembre 1925 (Dz. U. R. P. N. 122 pos. 875).

„Dziennik Ustaw" del 14 febbraio 1928 N. 15.

Allegato alla disposizione del Consiglio dei Ministri del 10 febbraio 1928 (pos. 113).

Posizione della tariffa doganale	MERCE
5 p. 1 a I	Patate fresche importate nel periodo dal 15 febbraio al 15 luglio.
5 p. 1 c I	Cavoli cappuccio importati nel periodo dal 1 giugno al 15 luglio.
6 p. 1	Mele fresche eccettuate quelle importate alla rinfusa o in fusti o in sacchi senza imballaggio interno.
6 p. 2	Frutta e bacche fresche, eccettuate quelle importate alla rinfusa o in fusti o sacchi senza imballaggio interno.
6 p. 4	Aranci e mandarini.
6 p. 6 e nota	Uva fresca.
6 p. 7	Ananassi freschi.
7 p. 1, 2	Frutti e bacche secchi e seccate, tutte non zuccherate, eccettuate le merci nominate al p. 7 e nella nota al p. 6.
9	Capperi, olive nere e verdi.
10 p. 3	Carrube.
11	Noci.
13	
24 p. 2, 4 anche nota	Dolci, confetture, paste e gelatine di frutti, polvere e pastiglie con zucchero come pure pastiglie per la produzione di acquaviti, liquori e altre bevande, frutti nei liquori, arack e cognac, frutti secchi in zucchero; cioccolato e cacao con zucchero; conserve di ananassi. Sughi di frutta con alcool.
27 p. 1, 2	Arack, rum, cognac, acquavite di prugne e altre acquaviti; liquori, infusioni, estratti, essenze di frutta con aggiunta d'alcool, in imballaggi d'ogni genere.
28	Vini d'uva, di frutta e di bacche.
35 p. 1	Formaggi fini in imballaggi per la vendita al dettaglio, in recipienti di legno, piombo, latta, ecc.
37 p. 1 a, 2, 3 a I, 3 b, I 5	Pesci e caviale, eccettuate le merci comprese dai pp. 1 b, c, d, 3 a, II, 3 b II, 4 e eccettuate le anguille nominate al p. 1 a.

Posizione della tariffa doganale	MERCE
38	Ostriche, gamberi di fiume, aragoste, granchiolini di mare, ecc.
56 p. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Pellicceríe, eccettuata la pellicceria greggia.
57 p. 3 e nota 1 b	Calzature di cuoio di vernice, di camoscio, di seta, di brocato (tessuto con fili d'argento e d'oro esorpello) di pelli di coccodrillo, di serpente, ecc. di pelli con disegno a rilievo; calzature d'ogni genere con ornamenti di materie e di pelli specificate nel presente punto - finite o no. Pelli gia tagliate o cucite (tomaie) comprese al p. 3 della presente disposizione.
62 p. 11 c	Alberi, arbusti e piante vive, con fiori o gemme, con o senza terra, in imballaggi d'ogni sorta.
62 p. 13	Fiori, foglie e lavori di questi articoli.
67	Pietre preziose; pietre d'ornamento naturali o artificiali.
76 p. 3, 4, 5, 6	Lavori di porcellana, nominati ai punti specificati, eccettuati i recipienti per farmacia nominata al p. 7.
78 p. 1, 2, 3, 4, 5, 6	Vetri da specchi, specchi, vetro in fogli di piu di 5 mm. di spessore, eccettuata la merce nominata al p. 7.
112 p. 24	Materie dolcificanti artificiali, ecc.
118	Acque aromatiche senza alcool.
119 p. 1, 2, 3	Cosmetici e profumerie nominate a questi punti.
120 p. 1	Saponi da toalette e medicinali allo stato liquido e solido, come pure saponi vari in polvere.
148 p. 2 a, b	Lavori d'oro e di platino anche smaltati, eccettuati quelli separatamente nominati; casse per orologi senza pietre; lavori d'oro o di platino con pietre preziose e perle.
148 p. 3 a, b	Lavori d'argento, anche smaltati, dorati, eccettuati quelli separamente nominati; casse per orologi senza pietre; lavori d'argento con pietre preziose e perle.
172 p-la	Pianoforti a coda.
172 p. 2	Pianoforti verticali.
173 p. 3 b	Organini, arpe e gramofoni, completi o no.
173 p. 8	Automobili per persone.
173 p. 12	Ciclonetti.
173 p. 13	Motociclette anche con carrozzino; carrozzini per motociclette.
173 note	Merci comprese ai punti suindicati con rifinitura di tapezzeria. Automobili per persone con carrozzeria coperta.
177 p. 27	Carte da gioco.
187 p. 3	Tesuti di cotone imbianchiti, aventi in un kg. oltre 15 metri quadrati.
188 p. 2	Tessuti per mobili.
188 p. 3	Tessuti di cotone, mercerizzati, tinti, tessuti di fili di parecchi colori e stampati, aventi in un kg. oltre 15 metri quadrati.
189	Velluti, felpe e nastri di felpe di cotone, anche a disegni.
193	Tessuti di lino, canapa e d'altre materie tessili nominate al p. 3 della pos. 179; tovaglie, tovagliuoli, asciugamani, fazzoletti, ecc.
195 p. 1, 2, 3, 4	Di seta: tessuti, fazzoletti, tessuti, foulard (eccettuati quelli nominati alla pos. 196), nastri bande, velluti, felpe; tulli, ciniglia.
196	Foulard di seta in pezze o tagliati, stampati dopo tessitura.
197	Di mezza seta: fazzoletti tessuti, tessuti, nastri, bande, velluti e felpe; taffela incerata e tela incerata di seta.
201	Cachemire, ecc.
203	Tappeto di lana, ecc.
205 p. 1 a, b, p. 2 e nota se riguarda questi punti	Materie e lavori fatti a maglia, di seta e mezza seta.
205 p. 5 a	Lavori di passamaneria, lavori intrecciati di seta e mezza seta.
206 p. 3	Tendine ricamate su tulle, senza orlo ed ornamento.
207	Merletti e ricami, ecc.
208	Tessuti e tulli d'una larghezza non inferiore a 70 cm. ecc.
209 nota 1	Pelliccie, vestiti di pellicia ed mantelli cuciti, ma non ricoperti di stoffa.
209 nota 2	Vestiti e mantelli foderati di pelliccia.
209	Biancheria e vestiti non separatamente nominati, di materie comprese nella presente lista, finiti o no.
209 nota 3	Vestiti con fodera di seta o mezza seta, fatti di stoffe comprese nella presente lista.
209 p. 4	Cappelli, berrettoni e simili per signore e ragazzi, guarniti di nastri, merletti, piume, fiori, ecc.
Note generali riguardanti le pos. 183 — 209	4) Fazzoletti, tovaglioli, tovaglie, biancheria da letto, coperte, tende e simili lavori di materie tessili.
	5) Fazzoletti, tovaglioli, tovaglie, biancheria da letto, coperte, tende, tendine e simili lavori orlati.
	6) Fazzoletti, tovaglioli, tovaglie, biancheria da letto coperte, tende e simili lavori guarniti.
210 p. 1 a, b, 4 e nota 2	Cappelli; berretti di pellicia e con bordo di pellicia.
211 p. 1	Ombrelli, ombrellini e canne ombrelli, ricoperti di tessuto di seta e di mezza seta.
211 p. 2	Ombrelli, ombrellini e canne ombrelli, ricoperti di altri tessuti, con ornamenti.
212 p. 1 anche nota alla pos. 212, se riguarda questo punto	Bottoni e gemelli di madreperla, tartaruga, avorio e ambra.
213	Piume da ornamento e fiori artificiali.
214 p. 2	Lavori in granelli di vetro, ecc.
215 p. 1, 3, 4, 5, 6 a, b, c, e	Articoli di fantasia e da toalette, montati o no, giocattoli, ad eccezione di quelli ai punti 2, 6 d.

Veduta della miniera „Charlotte" — Il pozzo „Leone" nell'Alta Slesia.

Widok kopalni „Charlotte" na G. Śląsku.

VALORIZZAZIONE DELLA TARIFFA DOGANALE POLACCA.

(Waloryzacja taryfy celnej w Polsce).

Conformemente alla Disposizione presidenziale del 13 febbraio 1928, qui apresso riportata, i dazi doganali della vigente tariffa vengono parzialmente valorizzati, in dipendenza dello svalutamento subito del vecchio zloty oro in cui tali dazi erano espressi.

La valorizzazione quasi completa in corrispondenza al suddetto svalutamento e cioe nel rapporto di 1 a 1, 72 riguarda una serie di merci, nella maggior parte considerate di lusso, comprese nella lista „A" annessa alla Disposizione. Una seconda lista „B" comprende una serie di merci, in maggior parte generi alimentari e materie prime, per le quali il dazio doganale e mantenuto nella misura vigente. Per tutte le altre merci non comprese nelle liste „A" e „B", la rivalutazione dei rispettivi dazi è stata fissata nel rapporto di 1 a 1,30.

I dazi di esportazione restano anch'essi invariati.

La valorizzazione dei dazi sara applicata a partire dal 15 marzo.

DISPOSIZIONE.

DEL PRESIDENTE DELLA REPUBBLICA DEL 13 FEBBRAIO 1928, CIRCA IL MUTAMENTO DELLA MISURA DEI DAZI DELLA VIGENTE TARIFFA DOGANALE IN RELAZIONE ALLA NUOVA UNITA MONETARIA.

(Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13 lutego 1928 o waloryzacji ceł).

In base all' art. 44 alinea 6 della Costituzione e della legge del 2 agosto 1926 circa l'autorizzazione conferita al Presidente della Repubblica ad emanare Disposizioni aventi forza di legge (Dz. U. R. P. N. 78 pos. 443), si ordina quanto appresso:

Art. 1. Conforme all'art. 18 della disposizione del Presidente della Repubblica del 5 novembre 1927, circa il cambiamento del sistema (Dz. U. R. P. N. 97 pos. 855) i dazi della vigente tariffa doganale espressi in zloty quale unita monetaria definita dall'art. 1 della disposizione del Presidente della Repubblica del 20 gennaio 1924, circa il sistema monetario (Dz. U. R. P. N. 37 pos. 401) vengono trasformati nella nuova unita monetaria, fissata dalla Disposizione del Presidente della Repubblica del 13 ottobre 1927 sulla stabilizzazione dello zloty (Dz. U. R. P. N. 88 pos. 790), secondo la seguente scala:

a) per le merci comprese nella tariffa d'importazioni, elencata nella lista „A" annessa alla presente disposizione — secondo l'intera scala cioe nel rapporto 1 a 1,72

b) per le merci comprese nella tariffa d'importazioni, elencate nella lista „B" annessa alla presente disposizione, come pure per tutte le merci comprese nella tariffa d'esportazione, nel rapporto 1 a 1; cioè i dazi su queste merci mantengono la misura vigente e si intendono espresse nella nuova unita monetaria;

c) per le merci rimanenti, comprese nella tariffa d'importazione, e non specificate sulle liste „A" e „B" annesse alla presente disposizione, nel rapporto 1 a 1,30.

Art. 2. Le cifre vengono arrotondate trascurando le frazioni minori di 10 groszy.

Art. 3. Le ordinanze dell'art. 1 della presente disposizione non concernano le mancanze o le eccedenze dei diritti doganali, derivanti da un non corrispondente sdoganamento, qualora la misura errata iniziale di questi diritti, e stata fatta prima dell'entrata in vigore della presente disposizione.

Art. 4. L'esecuzione della presente disposizione e affidata al Ministro del Tesoro.

Art. 5. La presente disposizione entra in vigore il 30° giorno dopo la sua pubblicazione ed e valida su tutto il territorio doganale della Repubblica Polacca.

„Dziennik Ustaw" del 14 febbraio 1928 N. 15.

Allegato N. 1 alla disposizione del Presidente della Repubblica, del 13 febbraio 1928 (pos. 112).

LISTA A.

Posizione della tariffa doganale	MERCE
5	Legumi e ortaggi:
	1) freschi:
	a) patate: I. importate dal 15/II al 15/VII;
	c) cavoli cappuccio: I. importati dal 1/VI al 15/VII.
6	Frutta e bacche:
	1) Mele fresche;
	2) Frutti e bacche freschi, salati, nell'acqua, non separatamente nominati;
	4) Arancie e mandarini;
	6) Uva fresca.
	Nota. Uva destinata per la pigiatura, dietro autorizzazione del Ministero del Tesoro.
	7) Ananassi freschi.
7 p. 1, 2, 3, 4, 5, 6 e nota alla pos. 7	Frutta e bacche secche o seccate, non zuccherate, oltre le merci nominate al p. 7 e nella nota al p. 6.
9	Capperi, olive verdi e nere.
10 p. 3	Carrube.
11 p. 1, 2, 3 e nota	Noci.
13 p. 1, 2, 3 e note 1 e 2	Pasticci e condimenti.
14	Funghi.
15, p. 1, 2, 3 e note 1 e 2	Spezie.
24 p. 2, 3, 4, 5, 6, 8	Confetterie, come pure preparazioni di frutta e di bacche, eccettuate le merci nominate al p. 1, 7, 9 e 10.
27	Arack, rum, cognac, acquavite di prugne e altre acquaviti; alcool (spirito di vino) greggio e rettificato; liquori e infusioni d'ogni forza:
	1) arack, rum, cognac, acquavite di prugne e altre acquaviti;

Posizione della tariffa doganale	MERCE
	2) liquori infusioni, estratti, essenze e eteri di frutti con aggiunta d alcool in imbalaggi d'ogni genere col peso del contenente immediato.
28 senza nota 3	Vini d'uva, di frutta e bacche.
35	Formaggi:
	1) d'ogni specie non separatamente nominati, compreso il peso del contenente immediato.
37	Pesci e caviale:
	1) pesci (vivi o no) freschi (frigoriferati e non viventi); uova di pesci:
	a) trote, salmoni, rombi, sogliole, storioni, becluga, sciene, anguille;
	2) pesci: marinati, all'olio, all'aceto, ripieni, con aggiunta si. condimenti, salse, spezie o altrimenti preparati, eccettuati quelli separamente nominati;
	3) pesci: salati, affumicati e secchi, eccettuati quelli separatamente nominati:
	a) al. p. 1 lettera a) I salati;
	b) al. p. 1 lettera a) II affumicati e secchi;
	5) caviale.
38	Ostriche, gamberi di fiume, aragoste, granchiolini di mare, lumache, ecc.
56 p. 2, 3, 4, 5	Pelliccie ad eccezione di quelle nominate al p. 1.
57 p. 3	Calzature di cuoio verniciato, ecc. (l'intero punto).
Nota 1	Pelli per calzature, tagliate o cucite (tomaie):
	b) facenti parte del p. 3 della presente disposizione.
57 p. 4 a	I Guanti di pelle d'ogni genere.
	II Lavori di marocchineria e articoli di fantasia come: sacche, borsette, portamoneti, portasigari, portafogli, libretti di note, ecc.
Nota:	Pelli tagliate (non cucite) per i lavori nominati:
	a) al p. 4 lettera a) I della presente posizione;
	b) al p. 4 lettera a) II della presente posizione.
62 p. 11	Piante vive:
	c) Alberi, arbusti e piante, vive con fiori o gemme, con o senza terra, in imballaggi d'ogni sorta.
62 p. 13	Fiori, fogli e lavori di questi articoli.
67	Pietre preziose: pietre d'ornamento naturali e artificiali.
76 p. 3, 4, 5, 6	Lavori di porcellana, compresi in quesi punti.
78 p. 1	Lastre da specchio, specchi, vetro in lastre di un spessore superiore a 5 mm. ad accezione di quelli nominati al p. 7.
108 p. 9	Acido salicilico.
112 p. 16 c)	Sulfoacidi di combinazioni nominate alla lett. a) e b), non separatamente nominati.
p. 17 a)	Nitrobenzolo, ecc.
b)	Binitrobenzolo, ecc.
d)	Bifenilamina, ecc.
g)	Benzidina.
h)	Clorobenzolo, ecc.
k)	Acidi aminoossisulfonici.
l)	Acidi aminosulfonici.
p. 25 a)	Derivati dal nitro, dall'ossianina e dal cloro, non separatamente nominati.
112 p. 20	Fenacetina, ecc.
112 p. 24	Materie dolcificanti artificiali, ecc.
113	Prodotti farmaceutici ed articoli per medicazione imbevuti.
118	Acque aromatiche senza alcool.
119 p. 1, 2, 3	Cosmetici, e sostanze aromatiche, ad eccezione del p. 4.
120 p. 1	Saponi da toeletta e medicinali, ecc.
135 (senza nota)	Combinazioni organiche coloranti sintetiche, ecc.
148 p. 2 a, b)	Lavori d'oro e di platino, ecc.
p. 3 a, b)	Lavori d'argento, ecc.
158	Lavori da coltellinaio.
159	Armi a mano, ecc.
169 p. 20 d) pure nota se riguarda il p. 20 d)	Lampade catodiche (radiotecniche). Apparecchi per radiostazioni.
169 p. 29 a, b)	Strumenti musicali.
172	Veicoli.
173	Carte da giuoco.
177 p. 27	Di seta: tessuti, ecc. ad eccezione di quelli nominati al p. 5.
195 p. 1, 2, 3, 4	Foulard di seta, ecc.
196	Di mezza - seta: fazzoletti tessuti, ecc.
197	Cachemire, ecc.
201	Tappeti, ecc.
203	Materie e lavori a maglia, intrecciati e di passamaneria.
205	Merletti e ricami, ecc.
207	Da donna e da bambini: cappelli, berretti e altri copricapi, ecc.
209 p. 4	Ombrelli, ombrellini e bastoni ombrello: p. 1 ricoperti da tessuto di seta e mezza seta, p. 2 a) ricoperti da altri tessuti, con guarnizioni.
211	Bottoni e gemelli.
212	Piume da ornamento e fiori artificiali.
213	Granelli di vetro, ecc..
214	Articoli di fantasia e da toeletta, montati o no, giuocattoli, ad eccezione delle merci nominate al p. 2 e 6 d).
215 p. 1, 3, 4, 5, 6 a, c, b, e	

Allegato Nr. 2 alla disposizione del Presidente della Repubblica, del 13 febbraio 1928 (pos. 112).

LISTA B.

Posizione della tariffa doganale	MERCE
2 p. 2, 3, 4	Riso, eccettuato quello compreso al p. 1.
3	Farina, semolino, malto, piselli mondati:
	1) Farina:
	a) di segala.
17	Ghiande, cicoria e succedanei del caffe:
	1) ghiande seccate;
	2) tostate: cicorie, cereali, ghiande;
	3) altri succedanei del caffè, in pezzi e in grani senza aggiunta di caffè.
Nota:	I prodotti nominati in questa voce, marinati o in polvere sono tassati in base alla voce 18 p. 3.
18	Caffe:
	1) greggio in grani;
	2) tostato in grani o macinato;
	3) succedanei del caffe, macinati o compressi, compreso il peso del contenente immediato.
19	Cacao in grani e pellicole di cacao:
	1) cacao in grani;
	2) pellicole di cacao.
20	The.
	1) di qualunque specie, eccettuato quello nominoto al p. 2:
	a) importato in imballaggi contenenti 1 kg. o meno di the compreso il peso del contenente immediato;
	b) in altri imballaggi;
	2) „herva mate":
	a) importata in imballaggi contenenti 1 kg. o meno di „herva mate", compreso il peso del contenente immediato;
	b) in altri imballaggi;
	3) the in pani (verde e nero).
22	Zucchero:
	1) cristalizzato giallo, cristalli bianchi, polvere bianca raffinata;
	2) raffinato in pani, rondelli, bastoni, lastre, infranto, segato, compresso, polvere raffinata; zucchero candito (kandys), cristalli raffinatti; siroppo di raffinazione;
24	9) pane senza lievito, pane di segala integrale e altri simili senza zucchero.
34	Carne, grassi animali commestibili, eccettuate quelle separamente nominate, generi di salumeria e prosciutti:
	1) carne fresca, salata e congelata;
	2) carne cotta, secca, affumicata, marinata e in salamoia:
	a) in imballaggi ermeticamente chiusi, compreso il peso del contenente immediato;
	b) in imballaggi non ermeticamente chiusi;
	3) lardo e ostrutto:
	a) lardo fresco, salato; ostrutto;
	b) lardo ricoperto di paprika, affumicato;
	4) Generi di salumeria, lardo inglese (bacon) costole, prosciutti;
	5) Selvaggina e volatili uccisi.
36	Burro di vacca e di pecora.
37	Pesci e caviale:
	4) aringhe:
	a) fresche congelate;
	b) salate.
39	Commestibili e alimenti per animali:
	1) commestibili:
	a) uova.
41	Concimi, ossa greggie e lavorate:
	3) ossa trattate con acido solforico; ingrassi e polveri per correggere il suolo;
	4) ossa calcinate; farine, confetti, cenere e carbone d'ossa;
	5) superfosfati minerali;
	6) concimi artificiali minerali, non separatamente nominati;
	7) concimi di terra;
	8) Preparazioni e batteri di letame.
103 p. 5	Cianamide di calcio.
138	Minerali metallici e minerali, scorie, malta di minerali metallici — allo stato naturale od arricchito, cotte, in pezzi, polvere o mattonelle:
	1) di ferro: minerali, scorie e malta, eccettuate le piriti.
139	Ferro greggio in pani, pezzi e polvere:
	1) ghisa d'ogni specie, eccettuata quella separatamente nominata.
142	Ferro ed acciaio: vecchi, colati o fucinati; frammenti, rottami, ghisa cruda, trucioli, anche limature e polvere pressate; vecchie travi e rotaie fino ad una lunghezza di 1 metro e meno:
	2) frammenti e pezzi di ghisa (colati).
160	1) Falci e falciole.
195	5) Garza di seta per buratti.

TRATTATI DI COMMERCIO STIPULATI DALLA POLONIA CON GLI STATI ESTERI.

Riportiamo qui apresso l'elenco dei trattati di commercio stipulati fino ad ora dalla Polonia con 24 Stati esteri. Di questi trattati 21 sono già entrati in vigore.

(Traktaty handlowe Polski z państwami zagranicznemi).

STATO	Data e luogo di stipulazione	Data di entrata in vigore	Numero ed anno del Giornale delle Leggi
Rumenia	1/VII—1921 Bucarest	1/XII—1922	103 del 1922
Italia	12/V—1922 Genova	30/III—1923	29 del 1923
Svizzera	26/VI—1922 Varsavia	20/VIII—1922	83 del 1923
Austria	25/IX—1922 Varsavia	15/I—1923	4 del 1923
Jugoslavia	23/X—1922 Varsavia	20/IV—1924	35 del 1924
Giappone	7/XII—1922 Varsavia	28/I—1925	5 del 1925
Belgio e Lussemburgo	30/XII—1922 Brusselle	5/X—1923	106 del 1923
Turchia	23/VII—1923 Losanna	17/IV—1924	39 del 1924
Finlandia	10/XI—1923 Varsavia	18/IX—1924	881 del 1924
Inghilterra *)	26/XI—1923 Varsavia	1/VII—1924	57 del 1924
Islanda	22/III—1924 Varsavia	28/VIII—1924	74 del 1924
Danimarca	22/III—1922 Varsavia	28/VIII—1924	74 del 1924
Olanda	30/V—1924 Varsavia	5/VI—1925	60 del 1925
Svezia	2/XII—1924 Varsavia	15/VII—1925	70 del 1925
Francia	9/XII—1924 Parigi	10/VII—1925	67 del 1925
Stati Uniti d'America	10/II—1925 Washington	10/II—1925	93 del 1925
Ungheria	26/III—1925 Budapest	14/IX—1925	93 del 1925
Grecia	17/IV—1925 Varsavia	25/IX—1925	97 del 1925
Cecoslovacchia	23/IV—1925 Varsavia	6/XI—1926	111 del 1926
Bulgaria	29/IV—1925	12/II—1927	6 del 1927
Norvegia	22/II—1926 Varsavia	29/XI—1927	84 del 1927
Estonia	19/II—1927 Tallin	provvisorio	—
Persia	19/III—1927 Teheran	"	—
Lettonia	22/XII—1927	—	—
Nota: Afganistan	3/XI—1927 Angora		

*) Al trattato polacco - inglese hanno aderito le colonie e possedimenti della Gran Bretagna.

CREDITO E FINANZE

AUMENTO DEI RISPARMI BANCARI IN POLONIA.

(Wzrost oszczędności w bankach polskich).

Il totale dei depositi delle Banche polacche calcolato dal dicembre 1926 al novembre del 1927, portano un aumento del 65 per cento. I depositi della Banca dell'Economia Nazionale hanno registrato un rialzo, negli ultimi due anni, da 77 a 414 milioni di zloty, e i depositi della Cassa Postale di Economia, durante gli 11 mesi del 1927, segnano un aumento da 67 a 169 milioni di zloty.

DIVIETO DI ESPORTAZIONE DELL'ORO.

(Zakaz wywozu złota).

In virtù di una disposizione presidenziale polacca pubblicata nel „Dziennik Ustaw" del 24 febbraio 1928, e stata proibita l'esportazione dell'oro in verghe e in monete, come pure dell'oro fuso nonchè dell'oro in istato greggio sotto qualsiasi forma.

Secondo detto provvedimento e ammessa l'esportazione all'estero di oro nelle forme di cui sopra, qualora l'esportatore comprovi, che ha precedentemente importato dall'estero una medesima quantità di questo metallo sotto qualsiasi delle forme predette.

Gli Uffici doganali e gli Uffici di confine per il controllo fiscale rilasceranno, su richiesta delle ditte interessate, certificati sull'avvenuta importazione di oro dall'estero, solo in quanto l'oro importato risulti colpito da divieto di importazione.

Indici delle azioni quotate alle borse di Polonia.

Anno mesi	Indice generale	Miniere, metallurgia, altre industrie								Commerci e Trasporti	Banche
		Totale	Produzione b			Consumo					
			Totale	Metallurgia e siderurgia	Altri rami della produzione	Totale	Industria alimentare	Altre industrie			
Numero dei titoli	45	34	21	10	11	13	7	6		6	5
1924	139,7	144,8	148,0	145,4	150,7	140,5	130,3	153,5		118,0	137,2
1925	76,8	76,4	75,0	75,0	74,4	79,4	81,0	77,5		79,6	76,2
1926	42,6	45,8	42,4	35,9	48,5	51,9	52,0	51,8		35,1	32,6
1927											
I	65,9	71,3	71,0	66,1	75,8	71,8	72,4	71,0		52,3	51,1
II	82,0	86,8	86,5	83,3	89,6	87,3	82,8	92,8		70,1	66,9
III	94,4	96,5	97,6	89,2	105,8	94,7	90,4	100,0		90,5	80,0
IV	115.8	117,5	119,5	113.1	125,7	114,4	90,6	134,6		118,7	101,6
V	118,0	119,9	122,8	110,7	135,0	115,3	103,2	131,1		129.9	94,7
VI	94,5	95,8	96,9	82,6	112,0	94,2	84,4	107,0		100,6	80,1
VII	103,6	105,8	108,2	94,2	122,6	102,0	89,5	118,8		112,8	81,5
VIII	106,3	109,8	112,9	102,8	122,9	105,1	91,6	123,3		113,6	78,5
IX	114,1	118,7	122,2	111,8	132,4	113,2	98,0	133,9		118,1	83,7
X	123,3	128,9	133,0	120,3	145,7	122,5	110,9	137,6		127,4	87,6
XI	115,9	121,2	124,9	106,2	144,9	115,4	103,5	131.0		113,0	87,9
XII	115,3	121,1	124,6	104,5	146,4	115,5	102,1	133.2		109,5	88,1
1928											
I	111,4	113,3	115,8	98,9	133,6	109,4	94,6	129,8		119,4	91,19
II	114,3	117,7	116,7	102,5	131,2	111,6	96,0	133,0		136,6	90,3

Corso delle divise

UNITÀ	MEDIA MENSILE											
	Corso				Indice parita=100				Valore Rapp. °/₀ risp. la parita			
	XI	XII	I	II	XI	XII	I	II	XI	XII	I	II
	Corsi alla Borsa di Varsavia											
1 lira sterlina	43,45	43,52	43,47	43,45	100,2	100,3	100,2	99,8	99,8	99,7	99,8	43,48
1 dollaro degli Stati Uniti	8,90	8,90	8,90	8,90	99,8	99,8	99,8	100,2	100,2	100,2	100,2	8,90
100 franchi francesi	35,03	35,10	35,06	35,04	20,4	20,4	20,4	490,9	491,0	490.1	490,5	35,07
100 „ belgi	124,24	124,64	124,25	124,05	100,2	100,6	100,2	99,9	99,6	99,4	99,6	124,03
100 „ svizzeri	171,90	172,18	171,81	171,53	99,9	100,1	99,9	100,3	100,1	99,9	100,1	171,60
100 lire italiane	48,56	470,92	47,18	47,20	28,2	27,9	27 4	364,4	354,2	358,9	364,6	47,25
100 fiorini olandesi	359,66	360,31	359,45	358,68	100,4	100,6	100,3	99,9	99,6	99,4	99,7	358,68
100 corone svedesi	239,84	246,59	239,37	239,09	100,4	100,7	100,2	99,9	99,6	99,3	99,8	239,22
100 „ ceche	26,41	25,41	26,41	26,41	14.6	14,6	14,6	683,9	683,9	683,9	683,9	26,41
100 schil. austriaci	125,70	124,75	125,69	125,58	100,2	100,2	100,2	99,9	99,8	99.8	99,8	125,61

Situazione della Banca di Polonia.

Specificazione	Migliaia di zloty						
	31.XII 1926	31.XII 1927	31.I 1928	10.II 1928	20.II 1928	29.II 1928	10.III 1928
Oro	237 742	517 298	526 412	526 464	526 504	526 553	533 192
Argento	1 011	2 565	2 693	2 716	2 782	2 814	2 880
Valute, divise e altri crediti esteri:							
a) compresi nella copertura	283 707	687 545	636 819	639 586	637 105	645 853	627 157
b) non compresi nella copertura		207 084	200 264	206 736	207 940	205 708	212 562
Monete d'argento e divisionali	29 054	9 808	16 972	18 892	17 006	9 118	9 973
Portafoglio di sconto	321 330	455 999	460 703	469 013	465 399	469 216	476 259
Anticipazioni su titoli	9 359	40 895	41 532	43 478	34 351	46 000	47 981
Tesoro dello Stato	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Biglietti in circolazione	592 657	1 003 028	1 003 288	988 068	974 624	1 047 716	1 044 850
Obbligazioni pagabili immediatamente fra cui	142 896	659 784	637 195	696 715	702 289	634 192	634 004
a) conti di giro delle Casse dello Stato	9 381	237 403	293 005	288 534	357 438	229 338	248 012
b) altri conti di giro	125 029	184 277	131 959	164 257	134 661	129 420	186 573
c) conto dei fondi statali di credito	—	123 695	117 198	113 198	107 523	100 476	96 172
Copertura % statuaria	*64,29*	*72,61*	*71,07*	*69,37*	*69,56*	*69,87*	*69,29*
Conti speciali del Tesoro dello Stato	—	75 000	75 000	75 050	75 000	75 000	75 000

Il corso dei prestiti polacchi alla Borsa di New-York

Data	Il prestito in dollari all' 8% (prestito Dillon) del 1925		Il prestito in dollari al 6% del 1920		Il prestito in dollari al 7% del 1927	
	Corso medio	Transazioni in migl. di dollari	Corso medio	Transazioni in migl. di dollari	Corso medio	Transazioni in migl. di dollari
1926						
I	88.66	1.539	68.05	71	—	—
II	[illegible]9.64	1.328	68.17	57	—	—
III	[illegible]9.36	1.414	67.69	91	—	—
IV	88.15	972	67.24	49	—	—
V	84.99	2.557	63.84	166	—	—
VI	84.21	813	63.08	51	—	—
VII	85.96	864	65.48	80	—	—
VIII	87.30	1.577	68.44	143	—	—
IX	[illegible]9.66	1.485	70.42	180	—	—
X	[illegible]8.91	1.077	70.70	156	—	—
XI	91.97	2.385	73.46	169	—	—
XII	92.10	2.941	75.75	406	—	—
1927						
I	95.42	322	82.34	536	—	—
II	95.47	1.840	82.58	178	—	—
III	97.15	2.896	73.25	272	—	—
IV	98.00	2.045	82.96	71	—	—
V	98.27	1.482	82.81	157	—	—
VI	96.82	3.278	81.99	260	—	—
VII	96.44	851	80.27	72	—	—
VIII	100.00	618	84.56	56	—	—
IX	99.49	4.627	84.22	348	—	—
X	99.52	2.846	83.70	241	—	—
XI	99.13	1.324	82.04	105	92.05	2.015
XII	99.64	525	80.52	132	89.67	2.743
1928						
I	98.39	712	82.12	118	90.67	2.103
II	100.29	725	83.44	162	91.21	1.749

KRONIKA

SYTUACJA GOSPODARCZA W ITALJI W M. STYCZNIU I LUTYM.

(SITUAZIONE ECONOMICA DELL'ITALIA NEL GENNAIO E NEL FEBBRAIO)

Wpływ stabilizacji lira na życie gospodarcze.

Dwukrotnie pisaliśmy na łamach naszego pisma o stabilizacji waluty w Italji, podkreślając jej doniosłe znaczenie dla życia gospodarczego kraju oraz wskazując na jej dobroczynne następstwa w odniesieniu do wszystkich dziedzin życia gospodarczego Italji. Niewątpliwie, jednem z najważniejszych następstw reformy walutowej w Italji było zredukowanie do minimum długu Skarbu względem Banca d'Italia, wynikłe wskutek zwaloryzowania rezerw w złocie według nowego parytetu. Odtąd pozycja „bilety, emitowane na rachunek Skarbu" nie będzie figurowała w sprawozdaniach Banca d'Italia.

Ruch zniżkowy cen.

Ruch zniżkowy cen trwa w dalszym ciągu. Ustawowa stabilizacja waluty w tej dziedzinie wywarła wpływ wybitnie dodatni. Ceny przystosowują się do nowej sytuacji, jaka wytworzyła się na rynku walutowym. Wskaźnik cen hurtowych w złocie w końcu grudnia r. ub. (według Izby Handlowej w Medjolanie) spadł do 144.8 (w listopadzie 145.8), w styczniu do 134.3 i w lutym do 134.2.

Znaczny wpływ w kierunku obniżania cen wywierają Międzysyndykalne Komitety Prowincjonalne, działające pod nadzorem Centralnego Komitetu w Rzymie i w ścisłym związku z Ministerstwami Korporacyj i Gospodarstwa Narodowego. Akcja ich ma na celu szczególnie obniżenie cen detalicznych i kosztów utrzymania oraz podniesienie poziomu etycznego w handlu. Wspomniane komitety, uświadamiając społeczeństwo o roli czynników, wpływających na kształtowanie się cen, usiłują wpoić w sfery kupieckie zrozumienie konieczności przyjęcia obowiązującego systemu cen stałych.

Niedawno b. minister finansów, De Stefani, zastanawiając się nad obecnym poziomem cen w Italji, podniósł fakt, że, jakkolwiek ceny w ciągu r. 1927 nominalnie spadły o 21%, a wyrażone w złocie zmniejszyły się o 28%, to jednak obieg pieniężny uległ nieznacznej zmianie, ustalając się na poziomie 19 miljardów lirów. De Stefani wyraził pogląd, iż nadwyżka obiegu, jaka została w r. ub. osiągnięta, musiała być odpowiednio sfruktyfikowana w przemyśle i handlu, których intensywność po okresie kryzysu wywołanego deflacją i przejściem do waluty stałej, stale się wzmaga. Stopa dyskonta bankowego utrzymała się na poziomie do końca lutego 7%, jakkolwiek na rynku wolnym była znacznie niższa. Poczynając od 5 marca została ona obniżona do 6½%.

Rynek papierów wartościowych.

Na rynku papierów wartościowych również uwidocznia się dodatni wpływ stabilizacji lira. Wskaźnik akcyj przemysłowych (grudzień 1922 = 100), który w końcu listopada r. ub. wyniósł 114.07, w końcu grudnia wzrósł do 124.09 i w styczniu do 129.29.

Wzrosły również kursy państwowych papierów procentowych. Tak więc kurs 3,5%-owych pożyczek wzrósł z 70.34 (w listopadzie) do 71.19 (w grudniu) i 73.02 (w styczniu r. b.), wskaźnik pożyczek skonsolidowanych wzrósł w tym samym czasie z 81.79 do 81.90 i 82.38. W lutym miał miejsce dalszy wzrost kursu tych pożyczek. To samo dotyczy notowań pożyczki italskiej w Nowym Yorku.

Infiltracja obcych kapitałów.

Tak pomyślne kształtowanie się kursów italskich papierów wartościowych sprzyja dopływowi do Italji obcych kapitałów. W okresie waluty nieustabilizowanej dopływ ten był wstrzymany wskutek utrudnień, czynionych przez Ministerstwo Finansów. Obecnie w toku jest cały szereg pertraktacyj pożyczkowych, które niewątpliwie zostaną doprowadzone do pomyślnego rezultatu. Oprócz 100 milj. dol., uzyskanych przez rząd italski w listopadzie 1925 r. oraz 60 milj. dol., uzyskanych przez Władze Miejskie Medjolanu i Rzymu, italski dług zagraniczny obejmuje następujące pozycje, przeznaczone na finansowanie poszczególnych gałęzi produkcji:

Przemysł hydroelektryczny	80	milj. dol.
Żegluga	22	„ „
Kopalnictwo . . .	10	„ „
Budowa maszyn . .	10	„ „
Meljoracje	5	„ „
Przemysł chemiczny .	12	„ „
Różne przemysły . . .	4	„ „
Razem .	. 143	milj. dol.

Według nowego parytetu (19 lir. za 1 dol.) suma ta odpowiada 2.717 milj. lir., inwestowanym w przemyśle i mającym zwiększyć zamożność kraju. Jak na państwo, którego wpływy z podatków zwyczajnych przewyższają 20.000 milj. lir., dług ten jest bardzo nieznaczny i śmiało może być powiększony, tembardziej, iż pożyczki te są zabezpieczone w przemyśle. Kontrolę nad zużyciem tych sum sprawuje Ministerstwo Finansów, którego zgoda jest wymagana przy zawieraniu tranzakcyj i którego orzeczenia są bezapelacyjne. Ministerstwo Finansów korzysta z pomocy Komitetu, w którym udział biorą Minister Gospodarstwa Narodowego, Generalny Dyrektor Banku Emisyjnego, Generalny Dyrektor Skarbu i jeden z Dyrektorów Instytutu Walutowego. Pożyczki są dozwolone jedynie w tym wypadku, gdy ich celem jest wzmożenie produkcji. Mają one przyczynić się do polepszenia sytuacji na rynku pracy, do wzmożenia wywozu i wytwórczości artykułów pierwszej potrzeby.

W związku z tem pewne towarzystwo amerykańskie zakupiło za 30 milj. dol. akcyj italskiego przemysłu hydroelektrycznego.

Inwestowanie kapitałów zagranicznych w przemyśle jest o wiele korzystniejszą formą dopływu obcych kapitałów, niż pożyczki. Udział Ameryki w italskim przemyśle hydroelektrycznym wynosi zaledwie 1/10 całkowitego kapitału, inwestowanego w tym przemyśle, tak że gałęzi tej nie grozi utrata jej charakteru narodowego. Natomiast dopływ obcych kapitałów przyczyni się do jej rozszerzenia i udoskonalenia. Prócz tego, w obecnych czasach postępu nietylko na polu techniki, lecz i organizacji przemysłowej, udział amerykańskich przedsiębiorców wpłynie dodatnio na rozwój życia gospodarczego kraju.

Należy spodziewać się, iż ta forma kooperacji kapitału zagranicznego rozszerzy się również na dziedzinę meljoracyj oraz uprawę osuszonych gruntów, gdzie osiągnięcie dodatnich rezultatów zależne jest od uzyskania długoterminowych kredytów. Należy zaznaczyć, iż w Italji specjalne ustawodawstwo zapewnia tego rodzaju inicjatywie jaknajdalej idące poparcie finansowe, okazywane zarówno przez czynniki rządowe, jak i właścicieli gruntów, na których dokonywane są roboty meljoracyjne.

Zagadnienie pracy.

Niżej przytaczamy dane, które odtwarzają rezultaty poczynań w roku 1927 na polu organizacji pracy: Narodowa Konfederacja Związków Faszystowskich, jednocząca prawie 2.900.000 pracowników, obejmuje wszystkie zawody (1.206.586 pracowników, zatrudnionych w przemyśle, 990.797 — zatrudnionych w rolnictwie, 254.179 — zatrudnionych w handlu, 274.344 — w transporcie, 40.317 — w bankowości i 70.418 przedstawicieli wolnych zawodów). Do Konfederacji należy 5.366 prowincjonalnych i 25.000 lokalnych związków. Za pośrednictwem Konfederacji zawarto, względnie odnowiono 2.290 umów, z których 54 posiada

charakter powszechny, obowiązując wszystkich pracowników danej gałęzi na terytorjum całej Italji. Z wymienionych 54 umów 30 reguluje warunki pracy w przemyśle, 3 — handlu, 3 — w rolnictwie, 6 — w przedsiębiorstwach transportowych, 11 — w bankowości i 1 — w dziennikarstwie. Nadto zawarto 79 umów regjonalnych, czyli międzyprowincjonalnych i 2.157 — prowincjonalnych. Z pośród tych ostatnich 1.410 odnosi się do przemysłu, 152 — do rolnictwa, 220 do handlu, 352 — do transportu, 17 — do bankowości i 6 — do zawodów wolnych. Ścisłe przestrzeganie przez obydwie strony umów, regulujących wysokość płac i warunki pracy, zostało zapewnione drogą rozstrzygania nieporozumień, wynikłych na tym tle, przez decyzję sądów zwyczajnych, a nie specjalnych sądów polubownych, jak to miało miejsce dotychczas. Ten sposób rozstrzygania wypadków spornych stosowany jest jedynie do zatargów indywidualnych między pracodawcami a pracownikami, nie zaś do całej klasy, gdyż w tym wypadku spory rozstrzygane są przez t. zw. Trybunały Pracy. Na uwagę zasługuje sprawa, jaka miała miejsce niedawno i polegająca na tem, iż przedstawiciele pracowników żeglugowych odmówili zgody na zniżkę płac, zaproponowaną przez towarzystwa okrętowe. Trybunał Pracy w tym wypadku ogłosił decyzję na korzyść pracowników.

Godzi się wreszcie wspomnieć, iż stosownie do wydanego niedawno okólnika przez Generalny Sekretarjat partji faszystowskiej, zniżka płac, uzasadniona tendencją zniżkową wskaźnika cen hurtowych oraz kosztów utrzymania, nie może przekroczyć 20%.

L. P.

PRZEMYSŁ I HANDEL

BILANS HANDLOWY ITALJI W R. 1927

(La bilancia commerciale dell'Italia nel 1927).

Kształtowanie się handlu zagranicznego Italji w r. 1927 odtwarza tabelka następująca: (w milj. lirów):

	Przywóz		Wywóz	
	1926	1927	1926	1927
Styczeń	1.948	2.047	1.142	1.177
Luty	2.241	1.962	1.391	1.341
Marzec	2.417	2.162	1.472	1.411
Kwiecień	2.460	1.920	1.427	1.336
Maj	2.473	1.829	1.346	1.287
Czerwiec	2.721	1.905	1.695	1.422
Lipiec	2.044	1.477	1.330	1.144
Sierpień	2.009	1.240	1.690	1.091
Wrzesień	1.752	1.137	1.694	1.171
Październik	1.757	1.385	1.843	1.407
Listopad	1.850	1.435	1.704	1.311
Grudzień	2.207	1.875	1.928	1.517
Razem	25.879	20.374	18.664	15.615

Deficyt bilansu handlowego w latach:
1926 7.215 milj. lirów
1927 4.759 „

Wyżej przytoczone zestawienie poucza, iż w r. 1927 handel zagraniczny Italji kształtował się naogół korzystniej, niż w r. 1926. Saldo ujemne w r. ub. było znacznie mniejsze, niż w r. 1926, szczególnie, jeżeli weźmiemy pod uwagę, iż wartość lira w r. 1927 znacznie przewyższała wartość lira w r. 1926.

RUCH PORTOWY WE FIUME.

(Il movimento nel porto di Fiume).

Ruch portowy we Fiume, który po wybuchu wojny światowej doznał znacznego spadku, w roku 1927 był jeszcze daleki od cyfr okresu przedwojennego. Jednakże rok ub., w którym ruch portowy wynosił przeszło ⅓ obrotu portowego z r. 1913, jest dla Fiume najkorzystniejszym rokiem z całego okresu powojennego.

Obrót handlowy w porcie fiumeńskim odtwarzają dane następujące:

rok	kwintale
1913	22.585.007
1922	1.221.263
1923	2.090.603
1924	4.024.390
1925	7.208.450
1926	7.347.370
1927	7.829.360

Z powyższego zestawienia wynika, że w r. 1927 podobnie jak w r. 1926, w porównaniu z r. 1925, nie było większej poprawy. Powyższe cyfry wskazują, iż ruch towarowy w porcie fiumeńskim w ostatnich trzech latach ustalił się na poziomie mn. więcej ⅓ ruchu przedwojennego. Przyczyną niedostatecznego rozwoju portu fiumeńskiego jest brak połączeń okrętowych Fiume z Dalmacją, a nadto wprowadzenie od dn. 1.X 1926 r. przez Jugosławję nowej taryfy kolejowej, skierowanej specjalnie przeciwko italskim portom adryjatyckim, oraz konkurencja Hamburga i położonego obok Tryjestu Susaku.

Na polepszenie się sytuacji, prawdopodobnie wpłynie projekt oddania wolnej strefy we Fiume na usługi handlu węgierskiego, na takich mn. więcej warunkach, jak to ma miejsce z Czechosłowacją w stosunku do Hamburga. W obecnej chwili odnośny układ między Italją a Węgrami już istnieje i stanowi jeden z objawów politycznego zbliżenia italsko - węgierskiego, chodzi jeszcze o dojście do porozumienia Węgier z Jugosławją, zwłaszcza co do przepuszczenia węgierskich wagonów z własną obsługą przez terytorjum jugosłowiańskie.

Z pewnością wejście w życie powyższych układów będzie pierwszym i najważniejszym środkiem zaradczym odnośnie do kryzysu fiumeńskiego.

Drugim czynnikiem, mogącym przynieść Fiume znaczniejszą poprawę, byłoby przywrócenie utraconej komunikacji z Dalmacją i to za pomocą własnych okrętów, które nie mają dostatecznej pracy na innych linjach.

Trzecim czynnikiem byłoby uprzemysłowienie portu, zaś ostatnim — o co czynią miejscowe sfery kupieckie zabiegi, byłoby otwarcie giełdy towarowej, której Fiume dotychczas nie posiada, a której brak szczególnie odczuwa się ze względem na handel owocami.

OBRÓT HANDLOWY W PORCIE TRYJESTYŃSKIM W ROKU 1927.

(Scambi commerciali attraverso Trieste nel 1927).

Rozmiary obrotów handlowych w porcie tryjestyńskim w latach 1926 i 1927 odtwarzają dane następujące:

PRZYWÓZ	1927	1926	stos. proc.
	w kwintalach		
koleją	13.253.626	13.875.958	95,5%
morzem	16.569.346	14.915.800	111.1%
razem	29.822.972	28.791.758	103,6%
WYWÓZ			
	w kwintalach		
koleją	10.973.652	9.514.184	115,3%
morzem	8.135.001	9.344.822	87,-%
razem	19.108.653	18.859.006	101,3%
OBRÓT OGÓLNY			
	w kwintalach		
koleją	24.227.278	23.390.142	103,6%
morzem	24.704.347	24.260.622	101,8%
razem	48.931.625	47.650.754	102,7%

Jakkolwiek obrót ogólny w roku 1927 był znacznie mniejszy, niż w latach przedwojennych (w r. 1913 wynosił on 61.472.746 kwint.), a nawet mniejszy, niż w r. 1924 (58.414.313 kwint.), kiedy handel tryjestyński osiągnął najwyższy punkt rozwoju w okresie powojennym, to jednak rok ubiegły wykazuje pewną poprawę w stosunku do roku 1926, wyrażającą się różnicą 1.280.861 kwint. i odpowiadającą nadwyżce 2,7%. Jakkolwiek nadwyżka ta nie jest duża, wskazuje ona na poprawę handlu tryjestyńskiego, który, począwszy od czerwca roku ub., zaczął wykazywać powolny, ale ciągły wzrost, w przeciwieństwie do pierwszych pięciu miesięcy, kiedy w porównaniu z takim samym okresem roku 1926 zniżka wynosiła 757.203 kwint. Dalszy rozwój zdołał nietylko pokryć niedobór, ale w bilansie rocznym dał wspomnianą wyżej nadwyżkę. Z powyższych wywodów wynika, że Tryjest znajduje się na drodze do zlikwidowania obecnego kryzysu ekonomicznego, co też może nastąpi już w najbliższych miesiącach, o ile nadzieje na dobroczynne skutki zwyżki lira, pokładane przez tryjestyńskie sfery gospodarcze, będą urzeczywistnione.

Przychodząc do analizy powyższego zestawienia cyfrowego i przyczyn, które spowodowały zmniejszenie się przywozu kolejami w r. 1927, w pierwszym rzędzie trzeba wskazać na konkurencję cukru trzcinowego, pochodzącego z Jawy, z cukrem buraczanym czeskim, niemieckim i

Veduta della fabbrica di coke „Wolfgang" nell'Alta Slesia.
Widok koksowni „Wolfgang" na G. Śląsku.

węgierskim, co wywołało zmniejszenie się przywozu o prawie 1 miljon kwintali.

Zmniejszenie się ładunków kolejowych z powodu przeniesienia się handlu drzewem na inny rynek — wpłynęło nazmniejszenie się przywozu kolejami conajmniej o 400.000 kwint.

Powyższe straty w przywozie kolejami w pewnym stopniu kompensuje wzrost przywozu, który, nie bacząc na pogorszenie się konjunktury po wygaśnięciu strajku angielskiego, zdołał osiągnąć jednak sumę o pół miljona większą, niż w r. ub.

W przeciwieństwie do spadku przywozu drogą lądową, import morzem wykazał znaczny wzrost, zwiększając się z 14,9 mil. kwint. w r. 1926 do 16,5 mil. kwint. w r. ub. Złożyło się na to zwiększenie się przywozu zboża, głównie rumuńskiego, o blisko 800 000 kwint, w porównaniu z r. 1926, ryżu surowego o 200,000 kwint., wina — 160,000 kwint., egipskiej bawełny surowej o 100.000 kwintali oraz w mniejszym stopniu — kawy, pirytów, etc. Wspomniany wzrost, dzięki przedewszystkiem sytuacji tranzytowej Tryjestu, spowodował również zwiększenie się wywozu kolejami z (9.514.184 kwint. na 10.973.652 w r. ub.).

Na to się złożył wzrost wywozu zboża o blisko pół miljona kwint., ryżu surowego, cebuli i t. p

GIEŁDA PRODUKTÓW ROLNYCH W BARI.

(L'istituzione di un mercato i prodotti del suolo a Bari)

Federazione Provinciale Fascista dei Commercianti di Terra di Bari, celem uniknięcia niedogodności, związanych z handlem migdałami, przystąpiła do utworzenia w Bari Giełdy Produktów Rolnych. Przy Giełdzie powstał Komitet Kontroli, którego zadaniem jest nadzór nad transportami, przeznaczonemi zagranicę. Prócz tego utworzony został Wyższy Komitet Arbitrażowy, który wydaje ostateczną decyzję w wypadkach, gdy orzeczenia Komitetu zwyczajnego nie zostały przyjęte przez firmy wywożące.

Dla ułatwienia nabywcom zagranicznym uskuteczniania zakupów oraz uproszczenia pracy kontrolerów, Federacja przystąpiła do standaryzacji gatunków, cieszących się największym zbytem, określając w sposób jasny i dokładny ich charakterystyczne cechy.

FIGI SUSZONE.

(I fichi secchi).

Wytwórczość i handel w Italji.

Wytwórczość fig suszonych, która w latach przedwojennych wynosiła rocznie 860.000 kwint., wartości ok. 30 miljonów lirów w złocie, stanowi i dziś jedną z najwybitniejszych gałęzi przemysłu owocarskiego Italji, a warunki klimatyczne kraju sprzyjają bardzo jej rozpowszechnieniu wśród hodowców drzew owocowych.

W wytwórczości italskich fig suszonych co roku mają miejsce liczne zmiany i wahania; ostatnie trzy lata zaznaczyły się wybitnem zmniejszeniem się produkcji w stosunku do dziesięciolecia 1916—1925, w którym to okresie produkcja roczna wyrażała się przeciętną cyfrą 891.000 kwintali. Natomiast rok 1924 dał cyfrę 673.000 kwint. i r. 1925 — 1926 630.000 kwint. Produkcja w r. 1926 wyniosła 628.500 kwint., będąc niższa o 1,2% od produkcji w r. 1925 i o 6,68% od produkcji w r. 1924.

Jeżeli cenę jednostkową ustalimy w przybliżeniu na lir. 160 za kwintal, wartość produkcji fig suszonych w Italji wyrazi się w r. 1926 cyfrą 100.560.000 lirów.

Niżej zamieszczone zestawienia odtwarzają rozmiary produkcji, osiągnięte w różnych prowincjach kraju w latach: a) 1916 — 25 (przeciętna cyfra roczna i b) 1924 — 25 i 1926 oraz rozmiary wywozu.

Poszczególne prowincje	Przeciętna roczna w 10-leciu 1916—23	1924	1925	1926	Stos. %% 1926
Wenecja Julijska i Zara	3.500	7.000	5.000	4.000	
Italja Północna:	3.500	7.000	5.000	4.000	0,67
Marchja	2.000	1.000	2.000	2.000	
Umbrja	500	1.000	1.000	500	
Italja środkowa:	2.500	2.000	3.000	2.500	0,37
Abruzza i Molize	23.500	26.000	25.000	10.000	
Kampanja	23.500	22.000	17.000	30.000	
Apulja	667.500	469.000	447.000	408.000	
Basilicata	5.500	12.000	13.000	12.000	
Kalabrja	132.000	98.000	83.000	110.000	
Italja Południowa:	852.000	627 000	585.000	568.000	90,40
Sycylja	30.500	34.000	42.000	42.000	
Sardynja	2.500	3.000	12.000	12.000	
Wyspy	33.000	37.000	54.000	54.000	0,56
Królestwo Italja — ogółem	891.000	673.000	628.500	628.500	100.—

Wywóz:

KRAJE	Średnia przeciętna 1912—13	1925 (kwint.)	1926	Średnia 1924—26
Austro - Węgry	124.950	118.401	109.813	103.592
Argentyna	6.700	10.515	8.275	8.592
Francja	37.450	31.011	18 995	22.818
Brazylja	1.900	(1)	(1)	(1)
Niemcy	6.100	35.588	24.073	33.254
Szwajcarja	1.550	11.472	7.436	9.287
Stany Zjedn. A. P.	3.450	13.970	11.630	16.039
Urugwaj	2.650	(1)	(1)	(1)
Belgja	6.250	9.241	6.497	7.934
Czechosłowacja	—	10.179	0.021	11 144
W. Brytanja	—	31	1.048	563
Egipt	—	3.149	261	1.171
Tunis	—	6.728	174	4.234
Inne kraje	3.500	10.785	13.104	11.934
Razem	197.100	267.070	210.327	296 548

Zapotrzebowanie fig suszonych w kraju.

Rozmiary wewnętrznego zapotrzebowania otrzymamy, dodając do cyfry produkcji cyfrę importu i odejmując od tej sumy cyfrę eksportu.

Niżej przytoczone liczby dotyczą rozmiarów konsumcji w trzechleciu 1924 — 26, wyrażonych w liczbach przeciętnych:

Produkcja	645.500 kwint.
Import	666 „
Razem	656.166 kwint.
Eksport	236.550 „
Ilość spożyta w kraju	419.616 kwint.

Opakowanie

Figi suszone, przeznaczone na wywóz dzielą się na 3 kategorje:

1. Figi przednie białe, suszone jako owoce w całości.

2. Figi jasno - zielonkawo - żółte do faszerowania migdałami, t. zw. „masowe".

3. Figi wybrakowane, pieczone, przeznaczone dla celów przemysłowych, jako to: pędzenie alkoholu, dostarczenie figowego surogatu kawy i wyrobu wina Samos.

Figi białe, zdrowe, w dobrym gatunku są pakowane w dwojaki sposób:

1) Do skrzynek, zwanych p. n. „typu Antwerpja", o pojemności 12 — 15 kg.

2) Do skrzynek lub koszyczków 1-kilogramowych, o pojemności 2 funtów czyli ok. 907 gr. netto. Do wysyłek do Ameryki i do Anglji stosowane jest specjalne opakowanie. Każda skrzynka zawiera przeciętnie 45 sztuk owoców; 48 skrzynek zamieszcza się w jednej dużej skrzyni.

Figi „masowe", przecięte na pół, lekko smaży się w piecu i faszeruje migdałami.

Figi wybrakowane pakuje się w worki pojemności 1 kg.

Figi, przeznaczone do spożycia w kraju, należą przeważnie do kategorji „masowych"; podlegają one dłuższemu gotowaniu, poczem układane są w skrzynki z drzewa kasztanowego lub jodłowego o pojemności 1, 2, 3, 5, 10, 15, 20 lub 25 kg.

Wywóz.

Wywóz fig z Italji w porównaniu z latami przedwojennemi wzmógł się nieco. Pięciolecie 1907 — 11 dało cyfrę 168.000 kwint., lata 1912 — 13 — 197.500 kwint., trzechlecie zaś 1924—26 — 236.550 kwint. Rozpatrując roczne cyfry wywozu, zauważymy, że r. 1925 dał cyfrę wyższą o 11,9% niż r. 1924; w r. 1926 zmniejszyła się ta cyfra w porównaniu z r. 1925 o 7,9%.

1912	160.900	6.436.300
1913	234.100	8.897.800
1923	181.593	23.924.000
1924	232.249	35.855.979
1925	267.070	45.295.442
1926	210.237	38.398.949

Wywóz italskich fig suszonych skierowuje się przeważnie na rynki Europy Środkowej i Wschodnie; najmniejsze ilości wysyłane są do Ameryki. W wyżej przytoczonej tabeli podane są główne rynki wywozu, oraz odnośne zestawienie cyfr lat przed i powojennych.

Biorąc pod uwagę zmiany terytorjalne, zaszłe od czasu wojny w Państwie Austrjacko - Węgierskiem, przekonamy się, że wywóz do Austrji w porównaniu z latami 1912 — 13 nie zmniejszył się w ciągu ostatnich lat.

Wogóle, wywóz italski do wszystkich wymienionych w przytoczonej wyżej tabeli krajów wzmógł się dość znacznie: do Niemiec i do Szwajcarji 6-krotnie, do Stanów Zjedn. A. P. pięciokrotnie. Poza tem zostały utrwalone silnie wpływy na rynkach: W. Brytanji, Egiptu, Tunisu i innych krajów.

Jednocześnie uległa zmniejszeniu przeciętna cyfra wywozu fig suszonych: do Francji prawie o 32% i do Argentyny o 11%. Brazylja i Urugwaj objęte są obecnie nazwą: „Inne kraje".

KREDYT I FINANSE

Banki emisyjne

Data	obieg i rezerwy			główne operacje				
	Obieg biletów bankowych	Bilety skarbowe	Zapas kruszcowy	Weksle zdyskont.	Pożyczki	Kredyt otwarty	Wkłady na rach. bież. oproc.	Rachunek bież. Skarb w Banca d'Italia
Koniec roku								
1914	2.936,0	657,2	2.738,6	995,0	208,9	312,8	388,9	198,3
1918	11.750,3	2.124,1	2.335,9	1.307,3	936,3	1.172,9	802,2	256,4
1919	16.281,3	2.270,2	2.044,9	2.044,0	1.574,5	1.903,4	726,1	31,2
1920	19.731,6	2.268,3	2.077,8	4.256,5	2.817,8	1.689,0	875,7	325,1
1921	19.208,9	2.267,0	2.906,7	5.181,1	4.839,2	1.981,3	931,3	1.047,1
1922	18.012,0	2.267,0	2.041,5	6.178,6	3.105,5	1.093,9	1.231,4	582,4
1923	17.246,5	2.427,7	1.847,4	7.996,6	3.387,7	1.293,4	1.190,7	2.011,2
1924	18.114,2	2.400,0	1.826,0	9.191,2	3.157,6	1.771,5	1.191,1	807,7
1925	19.349,6	2.100,0	2.040,9	10.041,6	3.915,0	1.284,2	1.001,3	1.505,2
1926	18.340,1	1.793,0	2.478,5	8.016,1	2.633,6	801,1	1.431,2	95,1
1927 stycz.	17.996,9	1.763,3	2.518,5	8.647,5	2.494,6	788,2	1.857,4	51,8
„ luty	17.882,0	1.763,0	2.580,0	8.715,0	2.023,6	852,5	1.540,2	250,2
„ marzec	16.675,3	1.763,0	2.623,3	7.939,8	1.771,2	754,8	1.529,6	31,4
„ kwiec.	17.578,4	1.763,0	2.748,9	—	1.838,6	714,4	1.389,3	585,9
„ maj	17.442,9	1.578,0	2.842,9	7.849,3	1.610,5	643,4	1.897,5	490,0
„ czerw.	17.674 3	1.291,0	2.866,1	7.877,2	2.037,3	798,2	1.897,8	792,4
„ lipiec	17.844,3	1.171,0	2.903,1	7.524,6	1.411,2	652,8	2.587,4	197,8
„ sierpień	17.780,9	1.117,0	2.904,6	7.275,0	1.209,2	679,2	2.553,9	426,3
„ wrzesień	18.023,3	1.052,7	2.904,6	7.041.1	1.231,9	668,9	2.675,3	14,4
„ paździer.	18.091.7	982.8	2.902.5	6.444.0	1.510.7	632.5	2.473.5	599,1
„ listop a d	17 984.1	880.5	2.902.9	6.231.6	1.204.8	595.1	2.599.5	289,9

*) Przywilej emisji banknotów, który dawniej przysługiwał 3 bankom, poczynając od 1 lipca 1926 r., przysługuje jedynie Banca d'Italia.

Notowania średnie walut na giełdach italskich

Data	Francja	Szwajcarja	Londyn	Berlin	Nowy Jork	Polska	Złoto
Średnio 1925	119.72	484.92	121.15	5.99	25.09	—	584.73
„ 1926	88.43	500.72	125.87	6.18	25.93	—	400.2
Styczeń 1927	91.34	444.46	111.90	5.47	23.08	—	445.88
Luty	90.90	445.08	112.27	5.48	23.15	—	446.14
Marzec	86.98	427.35	107.82	5.27	22.22	—	428.63
Kwiecień	78.41	384.32	97.40	4.74	19.29	—	385.85
Maj	72.63	356.33	90.04	4.39	18.54	—	357.81
Czerwiec	70.24	344.83	87.09	4.25	17.94	203	346.07
Lipiec	71.94	352.74	89.04	4.35	18.34	207	353.27
Sierpień	72.02	354.25	89.33	4.37	18.38	207	354.88
Wrzesień	72.07	354.25	89.36	4 37	18.38	207	354.55
Październik	71.84	352.91	89 11	4.37	18.29	207	352.98
Listopad	72.18	354.18	89.52	4.38	18.37	207	354.40
Grudzień	73.26	359.34	90.83	4.45	18,60	212	358.58
Styczeń 1928	74.35	364.33	92.18	4.51	18.91	212	364.42

Parytet:

1 fr. szw.	=	3.622127	lir. it.
1 złoty	=	2.131442	„
1 f. szt.	=	91.46542	„
1 dol. St. Zj.	=	19.00019	„
1 mk. niem.	=	4.626095	„

KURSY WALUT NA KOLEJACH ITALSKICH.

(Cambi ferroviari).

W związku ze stabilizacją lira zarząd kolei państwowych w Italji co miesiąc ustala stosunek kursu waluty italskiej do walut zagranicznych. W ten sposób ustalane kursy nie podlegają 2%-owej podwyżce, jak to miało poprzednio miejsce dla tego rodzaju przerachowań, i pozostają bez zmiany w ciągu całego miesiąca.

Na miesiąc luty kursy walut zagranicznych zostały ustalone, jak następuje:

Austrja (1 szyling) . . . . L. 2,70
Belgja (1 belg—5 frankom belg. papierowych . . 2,66
Czechosłowacja (100 koron czechosłowackich) . . . „ 56,60
Danja (1 korona duńska) . . „ 5,15
Francja (100 fr. franc.) . . . . „ 75,—
Niemcy (1 marka w złocie) . . „ 4,55
Anglja (1 funt sterl.) . . . „ 92,50
Jugosławja (100 dinarów) . . . „ 33,70
Holandja (1 gulden) . . . „ 7,70
Polska (100 złotych). . . . „ 215,—
Szwecja (1 kor. szwedzka) . . „ 5,10
Szwajcarja (10 fr. szwajc.) . . „ 3,33
Węgry (1 pengo — 12500 kor. węg.) . . . . „ 19,08
Dolar St. Zjedn. . . . . „ 3,67

Notowania ważniejszych akcyj.

na giełdach: w Medjolanie, Turynie, Genui, Rzymie i Tryjeście
(podług danych Centralnego Instytutu Statystycznego)

NAZWA PRZEDSIĘBIORSTW	Kapitał (w miljard.)	Wartość nominalna (w lir.)	Ilość akcyj (w miljard.)	Przeciętne kursy (w lirach)											
				Styczeń 1927	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Listopad	grudzień	Styczeń 1928
Banca d'Italia . . .	240	800	300	1950	2150	2060	2182	2043	1818	1803	1947	2064	2092	2298	2605
Banca Commerciale .	700	500	1400	1132	1214	1180	1203	1125	1113	1159	1169	1160	1197	1227	1260
Credito Italiano	400	500	800	720	819	791	763	713	659	695	710	755	767	789	824
Ferrovie Mediterranee	90	350	258	330	384	365	373	329	301	337	346	370	373	400	413
Ferrovie Meridionali .	189,6	500	579	630	674	616	654	618	537	516	544	593	622	645	707
Navigazione Generale Italiana	600	500	1900	526	549	503	505	46	411	433	421	483	476	509	550
Cosulich	250	200	1250	200	211	193	193	184	147	160	177	203	220	187	180
Cotonificio Turati . . .	32	200	160	594	746	690	633	530	480	500	560	670	684	720	716
Cotonificio Val d'Olona .	18	200	50	280	330	296	—	230	200	200	226	280	380	410	400
Cotonificio Valle Seriana .	12	250	48	300	800	750	725	660	670	700	700	800	1000	1000	1000
Manifattura Rossari e Varzi	25	250	100	700	770	650	691	620	550	580	680	710	720	760	760
S. N. I. A. Viscosa . .	1000	150	6666	188	219	203	213	172	148	150	158	203	191	195	180
Cascami Seta	63	300	210	730	850	710	802	700	510	570	610	690	780	830	820
Lanificio di Gavardo .	8	200	40	1200	1450	1500	949	—	900	920	920	1100	1200	1200	1050
Terni (elettr. e industr.)	600,7	400	1502	405	437	412	410	363	314	347	356	386	406	424	440
Montecatini	500	100	5000	204	217	219	215	192	167	172	172	182	188	202	221
Iva	150	200	750	186	202	197	178	153	108	125	127	141	131	130	131
Metalurgica Italiana .	60	100	600	113	132	120	119	109	105	107	108	121	133	129	136
Elba	60	40	1500	48	50	49	47	40	33	36	38	43	42	42	47
Breda	100	250	400	182	176	144	126	106	66	70	80	96	106	102	126
Fiat	400	200	2000	383	431	429	404	320	295	319	323	357	368	386	385
Edison	712,5	375	1900	550	600	570	580	530	460	480	496	534	616	660	393
Italiana Industria Zucchero indigeno	40	200	200	499	530	485	455	420	388	400	415	429	483	505	538
Ligure-Lombarda Raffineria Zuccheri	75	200	375	496	623	557	574	525	470	495	502	530	511	532	574
Eridania	45	150	300	618	713	657	709	653	569	579	620	677	811	840	6855
Romana Beni Stabili .	80	200	400	575	631	595	612	502	385	415	404	464	517	563	658

RÓŻNE

POMARAŃCZE POD KLĄTWĄ.

(La stampa polacca sulle aranci).

Pod powyższym tytułem w „Kupcu" z 3.III r. b. czytamy, co następuje:

Spożycie pomarańcz przez szersze masy tępi się u nas w Polsce z gorliwością godną doprawdy lepszej sprawy. Doszło już w tej mierze do przesady, nad której rozmiarami czas już byłby poważnie się zastanowić...

Bo do czego już doszło?

Oto, gdy na całym świecie pomarańcza stanowi jeden z najpopularniejszych — ze względu na wysoką zawartość witamin — artykułów odżywczych dla dzieci i chorych, u nas jest prześladowana i gnębiona z wyrtwałością, godną zaiste lepszej sprawy.

Oto przypomnijmy sobie, iż cło na pomarańcze wynosiło w 1925 r. 8,5 zł. Następnie wzrosło do 17 zł., później do 35 zł., aż w końcu doszło do 120 zł. od 100 kg. Wszystkie te zmiany nastąpiły w ciągu jednego roku. Niezależnie zaś od tego w r. 1926 został podniesiony dodatek manipulacyjny na komorze celnej z 5 na 10 proc.

Zdawałoby się, że „zwycięstwo" nad pomarańczą zostało już w całej pełni osiągnięte: cena średniej pomarańczy doszła w sprzedaży detalicznej do wysokości 0,80 — 1,20 zł. za sztukę, stawiając temsamem pomarańczę poza obrębem dostępności dla szerokiego ogółu, dla którego nabywanie pomarańczy w koniecznych wypadkach stanowi bolesny uszczerbek w budżecie domowym.

Ale komuś mało było tych sukcesów w „wojnie pomarańczowej". Ostatnie zarządzenia w sprawie waloryzacji ceł zalicza pomarańcze do kategorji najbardziej luksusowych artykułów, narówni z winem szampańskiem, likierami, ostrygami, homarami i t. p. A więc nie dość było czterokrotnych podwyżek od r. 1925, ale jeszcze potrzebna była waloryzacja cła w ostatniej wysokości, co wyniesie 2.430 proc. w stosunku do cła z r. 1925, gdy dla innych artykułów obecna walo-

ryzacja przywróci jedynie pierwotną wysokość cła z tegoż roku w złocie, t. j. wyniesie 172 proc. w złotych nowego parytetu.

Dodać należy, że obecna cena pomarańczy, licząc w złocie, jest już 4 — 5-krotnie wyższa od przedwojennej (średnio 5 — 6 kop, co odpowiada 24 — 28 groszy obecnych), gdy najbardziej chyba luksusowy artykuł nie podrożał w tym stosunku. Niemałą rolę gra tu prócz cła także sposób udzielania pozwoleń przywozowych, które częstokroć wędrują z rąk pierwotnego posiadacza do spekulanta, skupiającego je w tym celu, aby... ich nie wykorzystać.

FAKULTET FASZYZMU W PERUGJI.

(Studi universitari sul fascismo).

Sędziwa wszechnica w Perugii wzbogaci się niebawem nowym fakultetem — Powstaje tam „fakultet faszyzmu", na wyraźne żądanie Mussoliniego. W wywiadzie, udzielonym współpracownikowi dziennika „Popolo d'Italia", profesor S. Pannunzio, który objął kierownictwo nowego fakultetu, oświadczył, że odpowiada on nieodzownej potrzebie obecnej formy rządu.

Trzeba, żeby faszyzm — mówił on, — który stał się ideą przewodnią państwa i fazą historyczną w cywilizacji italskiej, uczynił ze swej doktryny politycznej prawnej, przedmiot systematycznej nauki. Trzeba wytworzyć dobór pracowników tego państwa, które buduje Mussolini, na podstawie granitowej. Trzeba też przygotować dobór jutrzejszy.

Fakultet „faszyzmu" będzie miał kurs czteroletni, a wykłady obejmą, oprócz prawa zwykłego, doktrynę faszyzmu i jego ustawodawstwo.

KARTELIZACJA ITALSKIEGO PRZEMYSŁU ŻELAZNEGO.

(Il cartelli nell'industria siderurgica italiana).

Italskie fabryki żelaza i stali połączyły się w kartel, poza obrębem którego pozostała jedynie *Societa Ferriere Acciaierie Lombarde*. Nowy kartel zamierza przeprowadzić ogólną zniżkę cen żelaza, aby tem skuteczniej zwalczać konkurencję producentów zagranicznych.

TARGI I WYSTAWA W MEDJOLANIE

(La Fiera - Esposizione di Milano).

Osobom, zwiedzającym Targi i Wystawę w Medjolanie która odbędzie się od dnia 12 kwietnia do 19 czerwca 1928, Ministerstwo Komunikacji udziela od cen biletów kolejowych 50% zniżki.

Celem uzyskania tej zniżki zwiedzający winni zaopatrzeć się w specjalną legitymację rozpoznawczą, którą nabyć można na italskich stacjach granicznych.

CENY

Wskaźniki cen hurtowych

(podług danych Izby Handlowej w Medjolanie)

grupy towarów	Artykuły spożywcze	Wyroby włókien.	Wyroby chemicz.	Minerały i metale	Materjały budowlane	Różne produk. roślinne	Różne wyroby przem.	Ogólny wskaźnik	Siła nabywcza 100 lirów	Wskaźnik cen w złocie
Liczba towarów	37	16	20	23	8	7	12	125		
1913	100 —	100 —	100 —	100 —	100 —	100 —	100 —	100 —	100 —	100 —
1922	568.80	583.07	437.25	524.15	519.75	508.21	535.80	529.35	18.84	—
1923	547.54	673.20	421.64	547.73	518.48	575.93	534.58	536.78	18.67	—
1924	562.38	709.37	460.10	549.51	554.41	491.21	542.99	553.51	18.08	124.8
1925	651.10	760.95	587.63	620.56	655.21	646.95	621.40	646.21	15.50	133.0
1926	683.39	660.36	513.30	665.02	686.70	641 86	637.01	654.41	15 29	131.0
Styczeń 1927	635.60	545.76	549.61	612.19	661.42	611.31	626.77	602.86	16.59	135.6
Luty „	643.20	551.11	552.29	592.87	653.39	602.56	618.04	600.85	16.64	134.4
Marzec „	639.79	509.76	546.07	579.89	640.07	593.05	611.84	592.72	16.87	138 5
Kwiecień „	618.31	501.40	522.27	545.60	617.70	559.13	593.83	565.29	17.[illegible]	148.3
Maj „	590.10	474.96	497.06	503.01	601.46	535.91	570.88	536.55	18.64	149.8
Czerwiec „	557.86	440.09	470.26	48.725	589.26	496.76	549.67	509.39	19.63	147.1
Lipiec „	533.55	436.65	455.07	471.33	465.64	445.30	540.27	491.35	20.35	138.8
Sierpień „	513.17	442.65	454.77	465.10	554.42	456 56	539.62	485.48	20.60	136.8
Wrzesień „	509.41	455.75	453.37	450.29	541.13	464.89	535.40	484.58	20.67	136.5
Paźdz. „	520.25	440.83	449.66	447.22	536.67	473.87	547.54	484.44	20.64	136.7
Listopad „	525.46	440.71	415.62	440.99	535.24	494.63	553.38	484.47	20.64	136.7
Grudzień „	524.60	430.51	445.11	434.57	531.85	502.95	562.84	482.78	20.71	134.5
Styczeń 1928	540.17	438.75	451.10	433.27	531.06	511.23	573.27	489.88	20.41	134 3

KRONIKA KULTURALNA — RASSEGNA COLTORALE

Studja nad literaturą polską w Italji.

O studjach nad literaturami słowiańskiemi w Italji — pisze Enrico Damiani w łaskawie nadesłanej mi, a jeszcze nieopublikowanej pracy („Gli studi slavi in Italia") — można mówić dopiero naprawdę pod koniec ubiegłej wojny. Przed wojną języki słowiańskie studjował w Italji rzadko kto, a jeżeli już je studjował, czynił to raczej dla celów praktycznych, a nie naukowo - literackich.

Nie brakło oczywiście prób, wszczynanych w celu kulturalnego zbliżenia, ale były to próby sporadyczne, podejmowane przez poszczególne jednostki, niebudzące w społeczeństwie rezonansu zainteresowania, a więc zgóry skazane na niepowodzenie. Nie udały się plany Domenico Sant'Agata, który w roku 1880 chciał założyć w Bolonji „Akademję literatury polskiej" — imienia Adama Mickiewicza, nie doszło także do skutku założenie katedry literatur słowiańskich w Katanji. W wieku XIX najwięcej wiedziano w Italji o Rosji i Kroacji. Bliskość geograficzna z Kroacją wpłynęła na zainteresowanie się literaturą kroacką, a później z kolei serbską i bułgarską. Obok Tołstoja, Turgieniewa, Dostojewskiego, czy Gogola tłumaczono więc Piotra Niegos'a, Mazuranic'a, czy króla czarnogórskiego, Mikołaja. O literaturze polskiej nie wiedziano nic, lub prawie nic. Mazzini, zachwycony dziełami Mickiewicza, które znał z przekładów francuskich, przełożył na język italski „Odę do matki polki", lecz z Mickiewiczem czytelnicy italscy mogli się poznać dopiero w 1898 r. dzięki wiernym przekładom prozą Aglauro Ungnerini, który fragmenty dzieł Mickiewicza skupił w jednym tomie.

O Mickiewiczu pisali: Carlo Cattaneo (studjum o poezji Mickiewicza w 1861 r. w medjolańskim „Politecnico"), Aureglio Begey (Emporium 1900), Maria Bersano Begey („Życie i dzieła Andrzeja Towiańskiego"), Premoli, Scovazzi, Dolbono, Portigliotti i inni. Prawdziwym prokursorem studjów polskich w Italji stał się znakomity znawca literatury rosyjskiej, Federico Verdinois, któremu zawdzięczamy przekłady dzieł Sienkiewicza i Prusa. Charakterystycznym fenomenem okresu powojennego jest w Italji niezwykłe poprostu zainteresowanie się literaturami zagranicznemi. Ten kult literatury zagranicznej tłumaczy się z jednej strony chwilowem osłabieniem tętna twórczości oryginalnej, a z drugiej, doskonałemi przekładami, które wypierają powoli z rynku księgarskiego tłumaczenia, pragnące się podszywać bezczelnie pod nazwisko tego, czy innego cudzoziemskiego autora, tłumaczenia, którym w Polsce odpowiadają przekłady, fabrykowane masowo dla popularnych brukowych bibljotek..

Obudzenie się zainteresowania literaturą polską w Italji zawdzięczamy prof. Romanowi Pollak'owi, który od czterech lat zajmuje w Rzymie katedrę języka polskiego. Prof. Pollak umiał w stosunkowo krótkim czasie skupić wokół siebie młodych polonistów italskich, którzy z własnej inicjatywy, bez jakiejkolwiek pomocy ze strony naszych sfer miarodajnych stworzyli imponujące dzieło propogandy. Jest to falanga entuzjastów, pracująca bezinteresownie w najcięższych nieraz warunkach, szereg specjalistów, którzy z wiedzą i pracą łączą talent literacki, grono naszych wypróbowanych przyjaciół, o których w Polsce wie się jeszcze ciągle stanowczo za mało. A więc prof. Maver, autor studjów o Słowackim i Sienkiewiczu („Saggi critici su Giulio Słowacki", „La Trilogia di Sienkiewicz"), oraz książki o literaturze polskiej, Ettore Lo Gatto, dziś profesor literatury rosyjskiej na uniwersytecie neapolitańskim, który napisał szereg studjów o Mickiewiczu, Reymoncie, Żeromskim, Prusie, oraz przełożył „Irydjona" i „Kordjana", Marja Antonietta Kulczycka, która przełożyła doskonale „Nieboską Komedję" Krasińskiego, wreszcie nieżyjący już prof. Aurelio Palmieri, tłumacz Cieszkowskiego („Il padre nostro"), Słowackiego („Jan Bielecki", „La genesi dello spirito"), Prof. Aurelio Palmieri, religjolog i filolog, znający doskonale wszystkie języki słowiańskie, założył w Rzymie „Istituto per l'Europa Orientale", którego celem było zbliżenie kulturalne między Italją a Europą Wschodnią. Instytut, na czele którego po śmierci założyciela stanął prof. Lo Gatto, wydaje dziś własnym sumptem cztery czasopisma.

Najokazalej przedstawia się „Rivista di letterature slave", poświęcona wyłącznie literaturze, oraz „l'Europa Orientale", zajmująca się głównie kwestjami socjalnemi i politycznemi Europy Wschodniej.

Na łamach tych czasopism oraz na łamach „Revista di Cultura" spotykamy ciągle studja o literaturze polskiej. Zeszyt pierwszy i trzeci „Revista di Cultura" pod redakcją Enrico Damiani, został całkowicie poświęcony Polsce. Była to publikacja zbiorowa, w skład której weszły prace Begey'a, De Andreis'a, Lewak'a, Palmiere'go, Pavolini'ego, Clarotti, Nucci, Passaglio i Damiani'ego.

P. Enrico Damiani, uczeń prof. Pollak'a, wybija się dziś bezsprzecznie na czoło polonistów italskich. Zajmując w Rzymie stanowisko bibljotekarza Izby Deputowanych, poza swą pracą zawodową pracuje owocnie nad propagandą literatury polskiej w Italji. P. Enrico Damiani zaczął od Mickiewicza, tłumacząc „Sonety Krymskie", „Świteź", „Farysa", oraz fragmenty z „Dziadów" („Canti di Adamo Mickiewicz" Firenze Valecchi 1925). Później ukazały się „Godzina myśli" Słowackiego, Kochanowskiego „Treny", „Święty Boże" Kasprowicza, „Gody życia" Dygasińskiego, fragmenty z „Żywych kamieni" Berenta, a prócz tego studja o Żeromskim, Reymoncie, Dygasińskim, Sienkiewiczu i Słowackim.

Przekłady „Trenów" („Lamenti") i „Godziny myśli" („Ora di riflessione") wznoszą się na wyżyny prawdziwej poezji. Tłumacz, trzymający się bardzo wiernie oryginału, łączy z wiernością kongenjalność językową. Dzięki tym zaletom jego przekłady z lite-

ratury polskiej są już dziś trwałym dobytkiem literatury italskiej.

Wystarczy zacytować odpowiednie ustępy:

„Wszystkie płacze wszystkie łzy Heraklitowe
I lamenty i smutki Symonidowe
Wszystkie troski na świecie, wszystkie wzdychania"...

„D'Eraclito le lacrime, tutti i suoi pianti, tutti
di Simonide i gemiti, e le sue pene, i lutti
tutte le cure umane, le angosce ed i lamenti
tutti i mortali affanni, tutti i contorcimenti
di mani, a la mia casa or tutti V'affrettate
e la mia vaga bimba a pianger m'aiutate"...

lub z „Godziny myśli":

„Oto jest romans życia niesklamany niczem
Zabiłe głodem wrażeń jedno z dzieci kona
A drugie z odwróconym na przeszłość obliczem
Rzuciło cię w świat ciemny"...

...„E questo il romanzo della vita, in nulla alterato
ucciso dalla sete di impressioni uno dei fanciulli e morto
e l'altro col viso volto al passato
s'è gettato nel mondo tenebroso".

EDWARD BOYE

SZERZENIE WIEDZY O POLSCE W ITALJI

(La conoscenza della Polonia in Italia).

Koło polsko - italskie im. Leonarda da Vinci, ostatnio dokonało dwu ważnych spraw. Jedną jest udział Larousse'ie italskim „Il novissimo Melzi", pełnego co do Polski nieścisłości, szczerb i przemilczeń. W przygotowanem obecnie nowem wydaniu, błędy zostaną sprostowane, miejsca puste wypełnią informacje dokładne — bo z Warszawy.

Druga sprawa jeszcze donioślejsza. Koło dobiega kresu z redagowanemi przez siebie zeszytami polskiemi „I Nostri Quaderni". Mało znane to pisemko wychodzi w Abruzzach, w Lanciano, pod redakcją p. Enrico Pappacena, nauczyciela gimnazjalnego i poety. Propaganda nasza, oparłszy się o nie, wyświadczyła mu rzetelną przysługę. Nie w tem jednak rzecz. P. Pappacena zwrócił się sam do Koła z propozycją wypełnienia mu ram wydawnictwa materjałem polskim. Podobne numery poświęcał już Finlandji (zeszyt redagował mu wtedy prof. Pavolini, tłomacz Anhellego), Węgrom, Czechom i t. d., Polska wszakże przerosła wszystkie te wydania „narodowe", zagarnąwszy sobie aż siedem zeszytów, które razem dają pokaźny 240-stronicowy tom.

Ze zdecydowaną myślą koło wybrało dla „reprezentacji" okres między datami 1863 a 1914.

Z pod naczelnego planu wyłamują się w piśmie dwa studja początkowe, odziedziczone przez Koło jeszcze po biurze propagandy przy prezydjum rady ministrów z roku 1920-go. To Wacława Husarskiego „O sztuce polskiej" i Szczęsnego Rutkowskiego „O sztukach plastycznych w Polsce", dwa artykuły syntetyczne, przełożone przez Helenę Biedrzycką i Marję z Przeździeckich Walewską. Przedmowa Julji Dickstein - Wieleżyńskiej rzutem kilku linji szkicuje społecznie i piśmienniczo epokę, z którą czytelnik italski zetknie się w zeszytach. Informacyjne wstępy poprzedzają utwory każdego pisarza.

Sienkiewicz nie przemawia w „Quadernach" sam. Europa zna go od dawna. Jako więc o znanym autorze kreśli o nim studjum prof. Jul. Kleiner (przekład R. Konarskiej). Dygasińskiego wprowadza doskonały jego znawca i tłomacz, p. Enrico Damiani, (urywek z Godów życia). W większych lub mniejszych fragmentach z arcydzieł swoich ukazują się: Żeromski — Popioły (tłumaczka p. Janina Gromska) i Sułkowski, Świętochowski — Duchy, Strug — Jutro, Berent — Próchno, Przybyszewski — Chopin (przekłady J. D. W.). Długą wstęgą snują się nowele: Prusa: Na wakacjach (J. Gromska), Konopnickiej: Banasiowa (Cristina Agosti - Garosci), Zapolskiej: Ojcze nasz (R. Konarska), Reymonta: Pęknięty dzwon, Tetmajera: Ksiądz Piotr (Aurora Beniamino), Orzeszkowej: Fragment rozmowy, Sieroszewskiego: Uwielbiona i nieśmiertelna, Daniłowskiego: Barykada, Micińskiego: Młodzieniec, który wybiera broń, Orkana: Przekleństwo (J. D. Wieleżyńska).

W dziale poezji prof. Pavoli, w którym Koło zapaliło zachwyt dla Asnyka, daje kilka zgrabnych tłomaczeń; jedno z nich, tak, jak i urywek z Księgi Ubogich, wiąże nawet rymowo. Są to próbki dużego wyrobu pieśni asnykowskich, jaki profesor zapowiedział Kołu, wraz z oryginalnem studjum o poecie na niedaleką datę jego uczczenia. Dwie tłomaczki warszawskie, p. Janina Colonna - Walewska i Julja Dickstein - Wieleżyńska trzymają się wiernie rymów i melodji oryginałów w przekładach Asnyka i Tetmajera, p. Walewska tłomaczy w ten sam sposób i parę liryków Konopnickiej. Konopnicka spoczywa jednak przeważnie w rękach swoich italskich wielbicielek, pań Klotyldy Garosci i Krystyny Agosti-Garosci, które, aczkolwiek nie zachowują rymu i miary, umieją wszystkie przekłady pozostawić w atmosferze szczerej poezji. To samo dotyczy tłomaczonych już przez samą p. Klotyldę Garosci, wierszy Tetmajera i Staffa, oraz wielkich, doskonale przez nią spełnionych zadań wobec Wyspiańskiego (urywki z Kazimierza Wielkiego i Bolesława Śmiałego) lub Kasprowicza (Salve Regina, wiersze z cyklu Miłość, Mój świat i t. p.). Zamknijmy obraz prześlicznem słowem Sieroszewskiego o Żeromskim. Symetrji przynosi szkodę, że mający stanowić jego odpowiednik szkic prof. Zielińskiego o Reymoncie w ostatniej chwili odjęto wydawnictwu.

Julja Dickstein-Wieleżyńska.

CONFERENZA SULLA POLONIA

(Odczyt o Polsce).

Nel salone della R. Società Geografica Italiana il prof. Riccardo Riccardi ha tenuto una conferenza sulla Polonia, che egli ebbe occasione di visitare completamente partecipando al Congresso dei Geografi ed Etnografi slavi nel giugno 1927.

L'oratore si è soffermato a parlare dell'Alta Slesia, delle caratteristiche sue città industriali e del suo vasto e importante bacino carbonifero, che esporta oltre 11 milioni di tonnellate di combustibile all'anno, della varia composizione dei suoi abitanti; si è intrattenuto sulla Poznania, regione piuttosto uniforme di pianure incise profondamente dai fiumi, con piccole colline moreniche che ne interrompono la monotonia, la cui capitale Poznan è centro di una fitta rete di strade molto frequentate.

Accennato quindi alla fertile Cuiavia, ben coltivata e sprovvista di foreste e alal zona lacustre il prof. Riccardi parla del porto di Gdynia, che la Polonia sta ora creandosi sul breve tratto di litorale baltico di cui dispone, e del tipico villaggio di Hel abitato da una colonia di pescatori olandesi, descrive Varsavia, la capitale della novella repubblica, Vilna, che è stata il pomo della discordia tra la Polonia e la Lituania, la paludosa Polessia, pochissimo popolata perchè seminata di stagni, di vaste paludi e di foreste, la Volinia dal paesaggio più mosso, la Podolia, regione di terrazzi fluviali molto fertili, la zona petrolifera di Borislav, che occupa in questa industria estrattiva oltre 8000 persone, i bellissimi monti Tatra e infine Cracovia, la vetusta capitale dei re Jagelloni.

La conferenza, illustrata da un notevole numero di belle proiezioni, è stata applaudita dal numeroso pubblico, tra cui notati il Ministro di Polonia, il principe di Scalea, presidente della Società; i Generali Moris, Schiarini, Ferrero di Cavallerleone, molti professori dell'Università.

POLONICA

Tygodnik „Raduno", organ syndykatów artystów, wychodzący w Rzymie pod redakcją Alessandro De Stefani'ego, zamieszcza korespondecje z Polski, nadsyłane przez p. E. Chludzińską-Paulucci.

Korespondencje te dotyczą życia kulturalnego Polski ze specjalnem uwzględnieniem stosunków polsko - italskich. Dotyczą one ważniejszych zdarzeń, jakie miały miejsce w życiu artystycznem stolicy, m. in. omawiając niektóre premjery teatralne (w Operze, teatrach: Polskim i Małym), działalności wybitnych artystów dramatycznych, koncerty (występ Carlo Zecchi), sprawy kinematograficzne i t. p.

Nie brak też wiadomości o ruchu literackim w Polsce (nadzwyczaj pochlebne sprawozdanie o zbiorze poezji S. Balińskiego „Na Wschód") i notatek informacyjnych o najnowszych przekładach z literatury italskiej.

ZAPOTRZEBOWANIA I OFERTY ORAZ PRZEDSTAWICIELSTWA

91 a: *Konopie* — pragnie sprowadzać z Polski firma z Bolonji i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi eksporterami.

92 a: *Wina i likiery* — pragnie importować do Polski firma z Turynu i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

93 a: *Lampy artystyczne* — pragnie importować do Polski firma z Medjolanu i nawiąże stosunki z zainteresowanymi odbiorcami.

94 a: *Maszyny do przemysłu złotniczego i zegarmistrzowskiego* — pragnie importować do Polski firma z Genui i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

95 a: *Owoce, artykuły spożywcze i t. p.* — pragnie importować do Polski firma z Tryjestu; pragnie również nawiązać stosunki z producentami i eksporterami powyższych artykułów.

96 a: *Parafinę* — pragnie sprowadzać z Polski firma z Bergamo i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi eksporterami.

97 a: *Alabaster i maszyny do obrabiania kamieni* — pragnie importować do Polski firma z Carrara i w tym celu nawiąże stosunki z firmami polskiemi.

98 a: *Grzyby suszone* — pragnie sprowadzać z Polski firma z Genui i w tym celu nawiąże stosunki z polskimi eksporterami.

99 a: *Jaja* — pragnie sprowadzać z Polski firma z Ferrary i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi eksporterami.

100 a: *Sznury, sznurki i szpagat* — pragnie importować do Polski firma z Bolonji i w tym celu nawiąże stosunki z firmami polskiemi.

101 a: *Węgiel* — pragnie sprowadzać z Polski firma z Aleksandrji (Egipt) i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowane firmami.

102 a: *Obuwie* — pragnie importować do Polski firma z Terni i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

103 a: *Korale*— pragnie importować do Polski firma z Wenecji i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

104 a: *Sok winogronowy* — pragnie importować do Polski firma z Lugo i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

105 a: *Salami* — pragnie importować do Polski firma z Medjolanu i w tym celu poszukuje przedstawicieli.

106 a: *Wody mineralne i lecznicze* — pragnie importować do Polski firma z Genui i w tym celu nawiązże stosunki z zainteresowanemi firmami.

107 a: *Środek do prania bielizny* — pragnie importować do Polski firma z Turynu i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanemi firmami.

DOMANDE E OFFERTE DI MERCI E RAPPRESENTANZE

39 b: *Filati „Macco"* — ditta di Łódź desidera entrare in relazioni con ditte italiane produttrici di tale articolo.

40 b: *Zolfe e articoli chimici* — ditta di Stanisławów desidera entrare in relazioni con ditte esportatrici di tali prodotti.

41 b: *Batti di legno di pino* — ditta di Cracovia desidera entrare in relazioni con ditte italiane importatrici di tale articolo.

42 b: *Seta per tappezzerie* — ditta di Buczacz desidera entrare in relazioni con ditte italiane esportatrici di tale articolo.

43 b: *Cravatte e tessuti di seta per cravatte* — ditta di Poznan desidera entrare in relazioni con ditte italiane esportatrici di tali articoli.

44 b: *Amido e articoli alimentari* — ditta di Przemyśl desidera assumere la rappresentanza di ditte italiane esportatrici di tali articoli.

45 b: *Aratri a motore* — ditta di Nowy Młyn desidere entrare in relazioni con ditte italiane produttrici di tale articolo.

46 b: *Articoli chirurgici di gomma* — ditta di Varsavia desidera entrare in relazioni con ditte italiane esportatrici di tali articoli.

47 b: *Tessuti impermeabili per mantelli* — ditta di Varsavia desidera entrare in relazioni con ditte produttrici di tali articoli.

48 b: *Acetato di calcio* — ditta di Równe desidera entrare in relazioni con ditte esportatrici di tale articolo.

WYSTAWA I TARGI W MEDJOLANIE

OD 12 KWIETNIA DO 19 CZERWCA

1928 r.

UDZIAŁ 30 NARODÓW
21 GRUP TOWAROWYCH

500,000 METRÓW KW. PRZESTRZENI

PAWILON POLSKI

MILJONOWE TRANZAKCJE
MILJONY ZWIEDZAJĄCYCH

UŁATWIENIA CELNE, KOLEJOWE I MORSKIE
DLA TRANSPORTU TOWARÓW
ORAZ DLA ZWIEDZAJĄCYCH

ROZRYWKI, ATRAKCJE, POPISY SPORTOWE,
WIDOWISKA TEATRALNE,
KONKURSY I KONGRESY.